

PREZYDENT MIASTA PŁOCKA

Zarządzenie Nr 4983/2014

Prezydenta Miasta Płocka

z dnia 01 października 2014 r.

w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2014 – 2020.

Na podstawie art. 5a ust. 2 z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 594 ze zm.: Dz. U. z 2013r. poz. 645 i poz. 1318, Dz. U. z 2014 r. poz. 379 i poz.1072) oraz § 3 ust. 1 pkt 1 i § 4 pkt 1 Uchwały Nr 848/L/2014 z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie Miasta Płocka, zarządzam co następuje.

§ 1.

Postanawia się przeprowadzić konsultacje społeczne, których przedmiotem będzie projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2014 – 2020, zwany dalej „projektem”, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Ustala się następujące formy konsultacji społecznych projektu:

- 1) konsultacje na posiedzeniu Zespołu Tematycznego Pomoc Społeczna i Płockiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- 2) zebrania z mieszkańcami (w szczególności: organami Osiedli i organizacjami pozarządowymi);
- 3) badanie opinii mieszkańców poprzez umieszczenie projektu na stronie internetowej Urzędu Miasta Płocka w zakładce: forum konsultacji społecznych oraz wyłożenie dokumentu w wersji papierowej do wglądu w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku.

§ 3.

1. Konsultacje społeczne projektu będą obejmowały zasięg całego miasta Płocka.
2. Uprawnionymi do udziału w konsultacjach społecznych projektu są wszyscy mieszkańcy Płocka indywidualnie oraz za pośrednictwem Rad Mieszkańców Osiedli, przedstawicieli organizacji pozarządowych, itp. organizacji.

§ 4.

Konsultacje społeczne projektu odbędą się w okresie od 1 października 2014 roku do 14 października 2014 roku.

§ 5.

Opinie, propozycje, uwagi należy składać pisemnie w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku lub poprzez internetowe forum konsultacji społecznych w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia wyłożenia i podania do publicznej wiadomości projektu.

§ 6.

Na jednostkę odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu wyznacza się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku.

§ 7.

Informacja o wynikach konsultacji zostanie zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta Płocka w zakładce: konsultacje społeczne w terminie 21 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego do zgłaszania opinii, propozycji i uwag.

§ 8.

Wykonanie Zarządzenia powierza się Zastępcy Prezydenta Miasta ds. Polityki Społecznej.

§ 9.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Płocka
/-/ Andrzej Nowakowski

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH MIASTA PŁOCKA
NA LATA 2014-2020**

PROJEKT DO KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

WSTĘP

Celem polityki społecznej jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych jak i niematerialnych wszystkich grup społecznych. Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Rozwiązanie istotnych problemów społecznych mieszkańców miasta jest działaniem trudnym i długofalowym. Celowym jest zatem strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej.

Pierwsza „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka” obowiązywała w latach 2006 – 2013. Nowa Strategia została opracowana w perspektywie czasowej na lata 2014 – 2020 jako implikacja zachodzących zmian społecznych, demograficznych i gospodarczych i koordynacja działań z zakresu lokalnej polityki społecznej.

Podstawę prawną niniejszego dokumentu strategicznego stanowi Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy), uwarunkowująca, iż w ramach zadań własnych gminy przewiduje się opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Umiejscowienie obowiązku opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w ustawie o pomocy społecznej nie oznacza, iż winna ona skupiać się jedynie na rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy społecznej, ale obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, mające wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności.

Zgodnie z przyjętą przez Prezydenta Miasta Płocka procedurą, dokument został opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku przy udziale Zespołu sterującego oraz Zespołów tematycznych ds. opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2014 – 2020”, do którego zaproszone zostały instytucje i organizacje, zaangażowane w realizację zadań polityki społecznej w Płocku.

Wykaz instytucji i podmiotów wchodzących w skład Zespołu stanowi załącznik nr 1 do dokumentu.

W oparciu o obowiązującą procedurę projekt dokumentu zostanie również poddany szerokim konsultacjom społecznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020 wskazuje istotne dla miasta Płocka cele strategiczne, których realizacja poprzez określone działania, zmierza w kierunku wyznaczonym przez wskazaną misję.

I. METODOLOGIA

Pierwszym etapem procesu planowania strategicznego było zbieranie oraz analiza danych statystycznych niezbędnych do charakterystyki sytuacji społecznej i gospodarczej w mieście Płock oraz przygotowanie projektu Strategii. W formie zestawień, przygotowano diagnozę społeczną, uwzględniającą analizę procesów rozwojowych, zachodzących w mieście Płocku, w zakresie demografii, poziomu życia mieszkańców, ochrony zdrowia, świadczonej pomocy społecznej i aktywnej integracji, rynku pracy, uzależnień, mieszkalnictwa, kwestie zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców, systemu edukacji.

Diagnoza poszczególnych obszarów polityki społecznej została podzielona na dwie części – pierwsza charakteryzuje sytuację społeczną Miasta Płocka opartą na głównych kwestiach, określonych zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, druga część zaś obejmuje nowe wyzwania – lokalne polityki publiczne dla rozwoju miasta, wynikające z ogólnopolskich zmian społecznych i demograficznych, a także zmian zachodzących w polityce społecznej.

Proces rozwojowy polityki społecznej wzmacnia znaczenie strategii rozwiązywania problemów społecznych, jednoznacznie wskazując, iż może być skutecznym narzędziem integracji instytucji świadczących usługi społeczne i planowania lokalnego rozwoju społecznego, a instrumenty i metody ekonomii społecznej mogą skutecznie wspomagać działania szczególnie z zakresu pomocy społecznej, a tym samym przyczyniać się do rozwiązywania problemów społecznych.

Zatem, w wyniku przeprowadzonej analizy wyodrębniono trzy obszary realizacji lokalnych polityk publicznych, tj.:

1. Polityka senioralna
2. Polityka rozwoju ekonomii społecznej
3. Polityka rozwoju usług społecznych – sektor III

Kolejnym ważnym elementem prac nad opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka była analiza zasobów wewnętrznych polityki społecznej Miasta (silne i słabe strony poszczególnych obszarów polityki społecznej) oraz analiza otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń dla dalszego rozwoju polityki społecznej w Mieście. W tym celu przeprowadzono analizę SWOT, która stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Kluczowym etapem opracowywania strategii był proces programowy. Podczas spotkań plenarnych Zespół sterujący wypracował koncepcję dokumentu, określił metody przygotowania materiału oraz tryb sporządzenia analizy SWOT, w trakcie prac akceptował także dane diagnostyczne. Zespół wypracował również cel

główny oraz podstawową siatkę celów strategicznych i operacyjnych, wreszcie zatwierdził zaproponowane wskaźniki oraz system monitorowania dokumentu.

Zespół sterujący był wspierany przez cztery Zespoły tematyczne, które rozpoznawały problemy społeczne, konstruowały analizy szczegółowe oraz proponowały rozwiązania dla poszczególnych kwestii społecznych.

Punktem wyjścia do opracowywania niniejszej Strategii było odniesienie do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka, w której określono misję miasta, a także cele i projekty strategiczne kształtujące rozwój miasta.

Wypełnienie Misji oraz osiągnięcie zamierzonych celów strategicznych, operacyjnych, rezultatów zapewnione zostanie poprzez system wdrażania, monitoringu i ewaluacji.

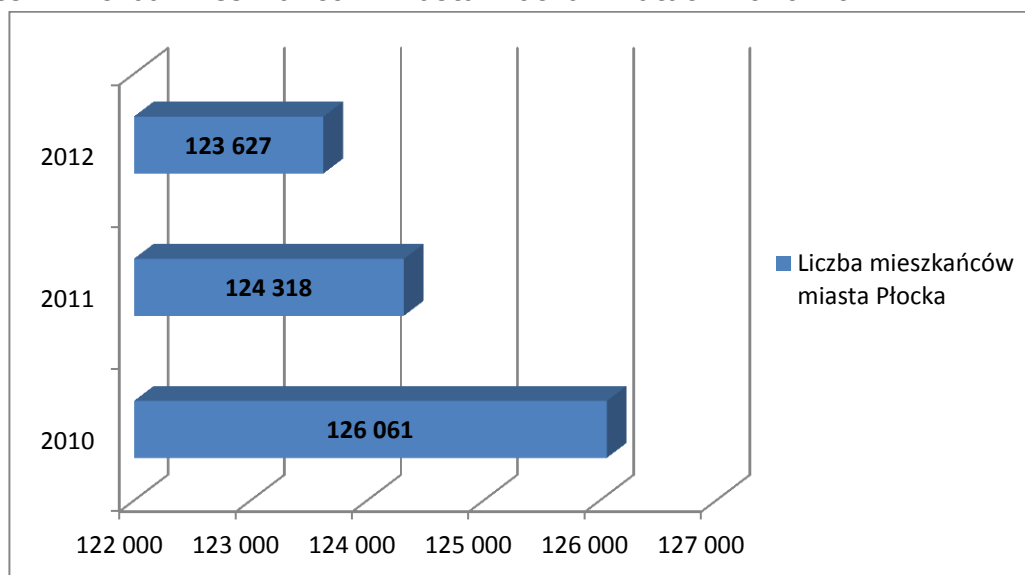
II. DIAGNOZA. CZĘŚĆ I - SYTUACJA SPOŁECZNA MIASTA PŁOCKA

1. Charakterystyka Miasta Płocka

Płock położony jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego i jest jednym z 5 miast na prawach powiatu tego województwa (i jednym z 65 miast na prawach powiatu w kraju). Zajmuje powierzchnię 88,05 km². Pod względem liczby mieszkańców zalicza się do miast dużych (tj. powyżej 100 tys. mieszkańców) – według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności na koniec 2012r. wynosiła 123 627, z czego 65.097 osób to kobiety, a 58.530 osób – mężczyźni (odpowiednio 52,7% i 47,3%). Liczba osób według faktycznego miejsca zamieszkania spadła w stosunku do 2011r. o 691 osób (0,6%), co potwierdza tylko trend zauważalny od 2000r. Według prognozy Głównego Urzędu Statystycznego tendencja zniżkowa będzie utrzymywać się nadal, a do 2035 roku różnica wyniesie ponad 7.000 osób. Taki stan rzeczy jest głównie efektem migracji.

Poniższy wykres przedstawia stan ludności miasta Płocka w latach 2010 – 2012.

Wykres 1. Liczba mieszkańców miasta Płocka w latach 2010-2012

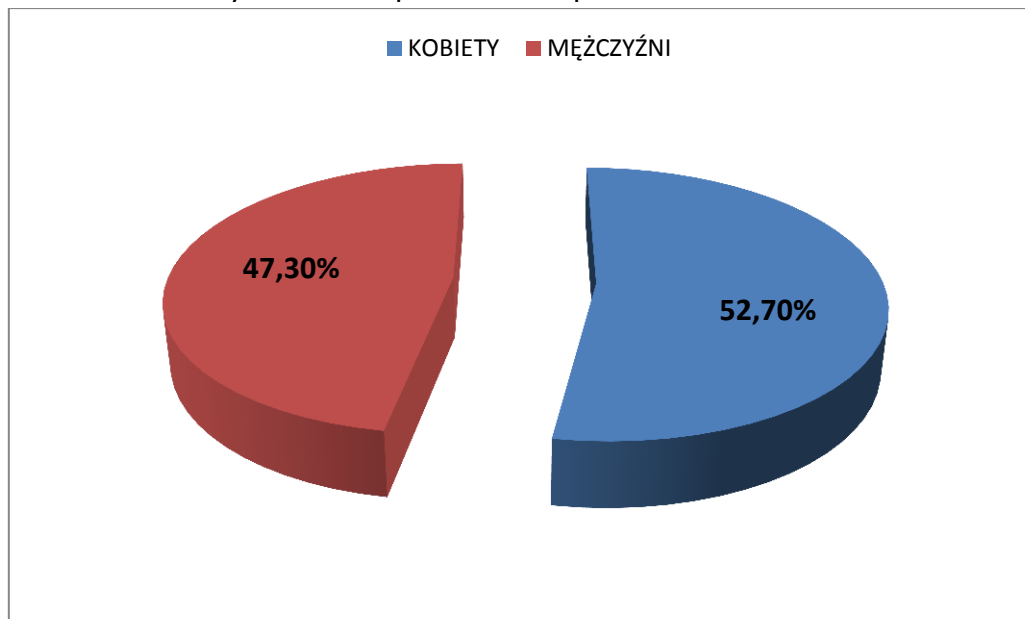
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i WEISO UM

W mieście dominuje przemysł paliwowo – energetyczny oraz maszynowy, odzieżowy, spożywczy i budowlano – montażowy. Płocczanie migrują zarówno do strefy podmiejskiej, jak i większych ośrodków miejskich (Płock leży niedaleko miast takich jak Łódź czy Warszawa). Można przypuszczać, że wśród migrujących są zarówno osoby, które zmieniając miejsce zamieszkania pozostają nadal związane zawodowo z miastem, jak również te, które razem z miejscem zamieszkania decydują się zmienić miejsce pracy.

1.1 Sytuacja społeczna Płocka – wybrane elementy

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik procentowy ludności miasta Płocka w podziale na płeć – stan na dzień 31.12.2012r.

Wykres 2. Mieszkańcy Płocka w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i WEISO UM

W Płocku, podobnie jak w miastach wojewódzkich w Polsce, ponad połowę mieszkańców Płocka (52,7%) stanowią kobiety (mężczyźni odpowiednio 47,3%). Po pewnym odstępstwie w roku 2011, kiedy przewaga w liczbie kobiet rozpoczynała się już dla grupy wiekowej 30-34 lata, w 2012r. mężczyźni utrzymali – choć niewielką – przewagę w grupie 0-39 lat. Dominacja kobiet zaczyna się więc dla grupy wiekowej 40-44 lata i starszych. Oznacza to, że kobiety dominują w kategoriach wiekowych uznawanych w większości za grupy o niskiej mobilności zawodowej lub wręcz całkowicie niemobilne, gdzie mobilność (zawodowa) to „gotowość do zmiany miejsc pracy, kwalifikacji, zawodu, w tym związaną z koniecznością zmiany miejsca zamieszkania”. Gotowość kobiet do zmiany miejsca zamieszkania w związku ze zmianą pracy/kwalifikacji/zawodu, nadal pozostaje niższa u mężczyzn. Potwierdzają to chociażby wyniki – przeprowadzonej przez Miejski Urząd Pracy w Płocku – ankiety badającej potrzeby osób bezrobotnych/poszukujących pracy.

Według prognoz tendencja ta – z drobnymi odchyleniami w poszczególnych rocznikach – utrzyma się w najbliższych latach. Według przewidywań Głównego Urzędu Statystycznego w 2035r. wśród mieszkańców Płocka zmniejszy się populacja osób młodych, zwiększy natomiast populacja osób po 45 roku życia – dzisiejszych dwudziesto i trzydziestolatków. Zwiększy się również (i to znacznie)

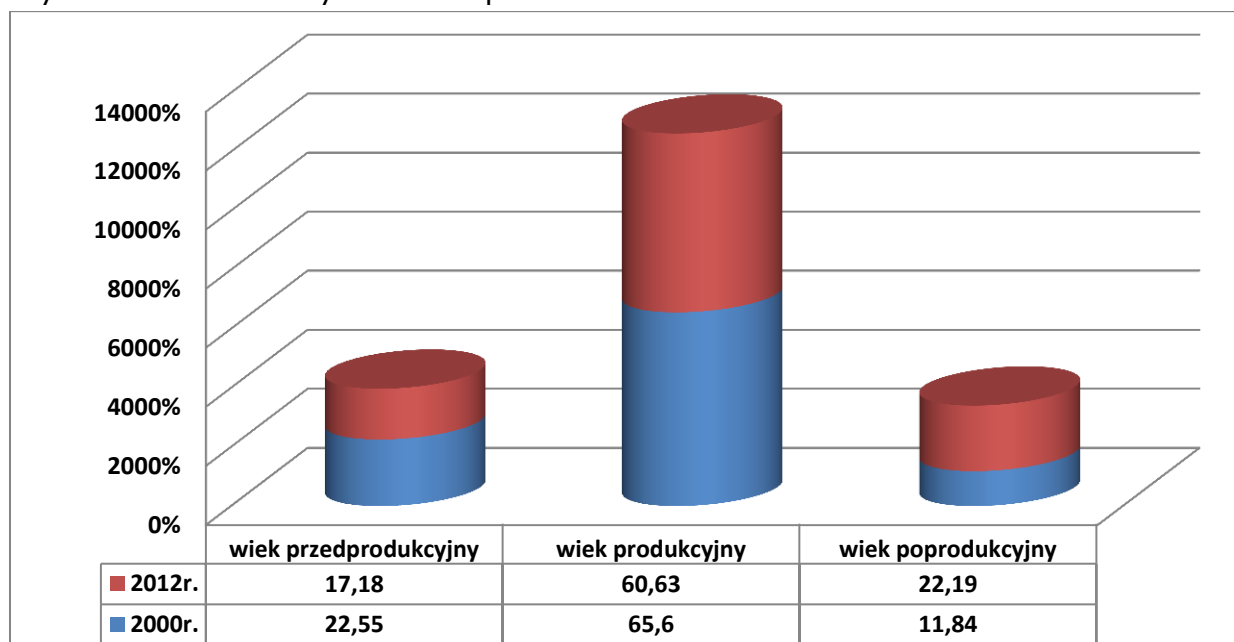

populacja osób w wieku poprodukcyjnym – dzisiejszych czterdziesto i pięćdziesięciolatków.

Obecnie, ludność w wieku przed i poprodukcyjnym stanowi 36% ogółu mieszkańców, pozostałe 64% stanowi ludność w wieku produkcyjnym (79.178 os., o 1.362 osoby mniej niż w 2011r.).

Poniższy wykres przedstawia strukturę demograficzną mieszkańców Płocka w skrajnym przedziale lat 2000 – 2012 z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku.

Wykres 3. Mieszkańcy Płocka w podziale na wiek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i WEISO UM

Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców miasta (z 11,84% w 2000r. do 18,78% w 2012r.) przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (z 22,55% w 2000r. do 17,17% w 2012r.) i produkcyjnym (z 65,60% w 2000r. do 64,04% w 2012r.) oraz wczesna dezaktywacja zawodowa osób w wieku powyżej 50 (a nawet 45) roku życia jest z punktu widzenia rynku pracy sytuacją niepożądaną (starzenie się siły roboczej) i skłania do natężenia reakcji na rzecz zwiększenia działalności zawodowej tej grupy.

Innym zjawiskiem, które dla lokalnego rynku pracy pozostaje nie bez znaczenia, a jest związane ze zmianami w procesach demograficznych, jest również fakt, że Miasto odnotowuje dodatni przyrost naturalny, a najwyższa płodność płocczanek przypada na wiek 25-29 lat i 30-34 lata. W tym czasie kobiety zazwyczaj wycofują się z rynku pracy by podjąć obowiązki macierzyńskie. Część z nich pozostaje bierna, część wraca do aktywności zawodowej, choć jako osoby bezrobotne. Dla wielu, konieczność opieki nad dzieckiem/osobą zależną,

pozostaje znaczącą przeszkodą w podjęciu zatrudnienia, o czym świadczą chociażby wyniki wspomnianej wcześniej ankiety.

Ponadto, występuje ujemny przyrost liczby małżeństw, jednakże w dalszym ciągu jest on prawie dwukrotnie większy niż liczba rozwodów. Współczynnik dzietności, oznaczający liczbę urodzonych dzieci przypadających na jedną kobietę w wieku rozrodczym, tj. 15-49 lat, kształtuje się na poziomie średniej krajowej. Jego wysokość i malejąca tendencja w porównaniu do 2002 roku nie gwarantują jednak prostej zastępowalności pokoleń.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż rezultatem przemian w procesach demograficznych jest zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (0-17 lat). Ich udział w ogólnej liczbie ludności Płocka w 2011 roku wynosił 17,3% (gdzie w roku 2000 wynosił 22,6%).

Jednym z największych problemów mieszkańców Płocka jest bezrobocie. Podobnie jak we wszystkich miastach, również w Płocku ważną rolę w życiu społeczeństwa odgrywa pomoc społeczna. Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy społecznej to: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezdomność, alkoholizm lub narkomania, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego, a także przemoc w rodzinie.

Tabela 1. Powód trudnej sytuacji życiowej *

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w latach						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogólna liczba korzystających z pomocy, w tym z powodu:	6.281	5.145	4.760	4.965	5.105	5.174	5.198
Ubóstwa	2.945	2.745	2.509	2.619	2.330	2.677	2.500
Sieroctwa	3	0	1	1	0	0	0
Bezdomności	231	206	144	167	149	109	140
Potrzeby ochrony macierzyństwa	46	17	17	26	25	36	46
Bezrobocia	3.989	3.470	2.669	2.746	2.810	3.012	2.973
Niepełnosprawności	1.758	1.774	1.485	1.587	1.531	1.548	1.584
Długotrwałej choroby	1.138	1.037	1.093	998	1.165	1.172	1.373
Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym:	773	715	694	651	580	568	632
- rodziny niepełne	475	373	332	301	398	267	209
-rodziny wielodzietne	145	126	117	79	58	75	70

Alkoholizmu	480	422	376	386	297	261	278
Narkomanii	18	26	17	16	11	25	28
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu ZK	0	106	78	54	80	61	78
Kłęski żywiołowej lub ekologicznej	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS -03
 * jeżeli w rodzinie występuje kilka przyczyn powodujących trudną sytuację życiową, może występować w każdej grupie

W perspektywie systematycznego wzrostu przeciętnego trwania życia, spadku umieralności, a także postępujących możliwości medycznych, należy spodziewać się dalszego wzrostu zapotrzebowania na usługi pomocowe zwłaszcza socjalne. Należy podkreślić duże znaczenie rozwoju i zacieśniania współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania polityki społecznej.

W każdym społeczeństwie zachodzą zmiany, które mają w konsekwencji wpływ na powstanie nowych zjawisk społecznych, występujących w obszarze polityki społecznej nie jako problem społeczny, lecz jako kwestia społeczna i nowe wyzwanie. Jednakże, brak podjęcia w dłuższej perspektywie czasu przez miasto Płock powyższych wyzwań, może spowodować powstanie nowych problemów społecznych. Do takich nowych wyzwań i kwestii społecznych należy m.in. starzenie się społeczeństwa (seniorzy).

Jedną z kluczowych zmian, z którą muszą zmierzyć się wszystkie kraje europejskie, jest starzenie się społeczeństwa. Wydłużenie się ludzkiego życia oraz obniżający się współczynnik dzietności skutkuje zmianami w strukturze ludności w całej Polsce. Według demografów tendencja ta będzie się utrzymywać, co najmniej do 2020 roku, ze zwiększonym natężeniem od 2005 roku i szczególnie silnym w latach 2010-2020. Towarzyszyć mu będą niekorzystne zmiany proporcji pomiędzy ludnością w wieku aktywności zawodowej, a ludnością w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, niosąc konsekwencje ekonomiczne i społeczne w wielu dziedzinach życia (ubezpieczenia społeczne, służba zdrowia, pomoc i opieka społeczna), stanowią poważne wyzwania również dla lokalnej polityki społecznej. Polska należy do krajów, w których zwiększanie się liczebności seniorów skutkuje wzrostem liczby osób narażonych na wykluczenie ze względu na szereg czynników. Osoby w starszym wieku są narażone na ubóstwo, ograniczone kontakty społeczne, problemy zdrowotne, brak mobilności, często też padają ofiarą przemocy. Konsekwencją procesu starzenia się społeczeństwa płockiego będzie wzrost potrzeb w zakresie szeroko rozumianej ochrony zdrowia i opieki społecznej nad osobami starszymi (usługi opiekuńcze, domy pomocy społecznej, rodzinny dom pomocy, zakłady opiekuńcze – lecznicze i inne formy opieki) oraz w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu. Brak umiejętności sprawnego poruszania się w z informatyzowanym świecie często utrudnia codzienną egzystencję seniorów.

Tabela 2 . Osoby w wieku poprodukcyjnym zamieszkałe w Płocku w latach 2008-2012 według płci i kryteriów ekonomicznych

ROK	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	RAZEM	UDZIAŁ LUDNOŚCI OGÓŁEM
2008	13 723	6 024	19 747	15,58%
2009	14 319	6 105	20 424	16,14%
2010	14 879	6 251	21 130	16,95%
2011	15 601	6 644	22 245	17,89%
2012	16 254	6 962	23 216	18,78%

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Z przeprowadzonej analizy danych dotyczących sytuacji społecznej Płocka wynika, iż istnieją obszary, w których Miasto rozwija się dynamicznie. Świadczy o tym m.in. dodatni przyrost naturalny, wyspecjalizowana kadra naukowa (Płock miastem akademickim), rozwój infrastrukturalny i kulturowy, a także czołowe miejsce lidera wykorzystywania środków unijnych w rankingu samorządów Mazowsza. Istnieją jednak zjawiska, których nasilenie wskazuje na występowanie problemów społecznych.

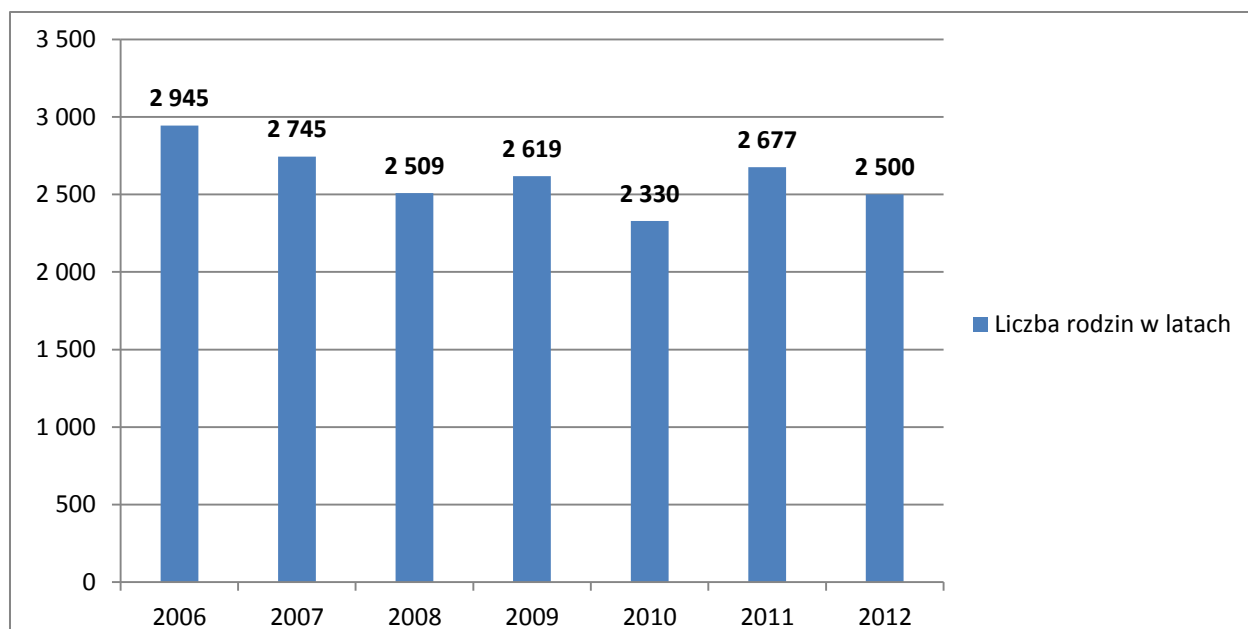
2. Charakterystyka głównych problemów społecznych Miasta Płocka

2.1 UBÓSTWO

Nie istnieje jednoznaczna definicja ubóstwa. Najczęściej ubóstwo dotyka ludzi, których sytuacja wskazuje na niezaspokojenie większości podstawowych potrzeb życiowych (tj. jedzenie, ubranie, mieszkanie, zdrowie, bezpieczeństwo), a także potrzeb ponadpodstawowych (tj. kultura, oświata, wypoczynek). Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t.j. Dz.U. z 2009r. nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) nie definiuje ubóstwa, ale przyjmuje się, iż ubogimi są osoby lub rodziny, których dochód jest niższy lub równy – określone w ustawie o pomocy społecznej – dochodowi uprawniającemu do bezzwrotnej pomocy finansowej oraz bezpłatnych świadczeń w tym: posiłek, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, praca socjalna lub pobyt w domu pomocy społecznej. Dochód ten uprawnia do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej. Mamy więc do czynienia z ustawową granicą ubóstwa.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin, które w latach 2006 – 2012 otrzymały pomoc z powodu występującego w rodzinie między innymi ubóstwa.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w latach 2006 – 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w ostatnich czterech latach liczba ludzi żyjących w ubóstwie była mniejsza niż w poprzednich latach. Jednakże, w roku 2011 znacząco zwiększyła się liczba rodzin ubogich,

z niewielką tendencją spadkową w roku 2012r. Tendencja spadkowa w latach 2006 – 2010 gwałtownie załamała się w roku 2011, gdyż do systemu pomocy społecznej zaczęły napływać nowe bądź wcześniej korzystające z pomocy społecznej osoby lub rodziny, które w latach 2008 – 2009 były zatrudnione, jednakże z uwagi na dekoniunkturę rynku pracy w latach 2010 – 2012 straciły stałe źródło dochodu, jakim jest wynagrodzenie za pracę, a przez to środki utrzymania. Można więc powiedzieć, że ta część społeczności miasta dotknięta jest ubóstwem lub zbliża się do jego granicy. Z analiz MOPS w Płocku wynika, iż jest to tzw. ubóstwo obiektywne, co oznacza, iż mierzone jest i określone według tego samego wskaźnika, w tym przypadku ustawowego. Marginalną część osób korzystających z pomocy można sklasyfikować w grupie osób dotkniętych ubóstwem subiektywnym. Są to osoby, których poczucie biedy wynika z ich własnego przekonania, nie zaś z obiektywnych i jasno określonych mierników.

Należy nadmienić, iż ubóstwo jako kwestia społeczna zazwyczaj ma wiele przyczyn i najczęściej skorelowane jest z innymi zjawiskami społecznymi t.j. bezrobocie, uzależnienia, długotrwała lub ciężka choroba czy niepełnosprawność. Jednakże, na pierwszym miejscu wśród jego przyczyn wymienia się bezrobocie.

2.2 BEZROBOCIE

Terminem bezrobocie potocznie określa się sytuację osoby nie posiadającej pracy i poszukującej pracy zarobkowej. W polskich aktach prawnych stosuje się definicję bezrobocia rejestrowanego – czyli wprowadza się konieczność uzyskania statusu bezrobotnego poprzez rejestrację we właściwym urzędzie. Za bezrobotnych zarejestrowanych uznaje się, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoby niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub szkół wyższych gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. W myśl przepisów ustawy o pomocy społecznej, za osobę bezrobotną, korzystającą z pomocy uznaje się osobę w wieku produkcyjnym, pozostającą poza rynkiem pracy, która niekoniecznie jest zarejestrowana w urzędzie pracy.

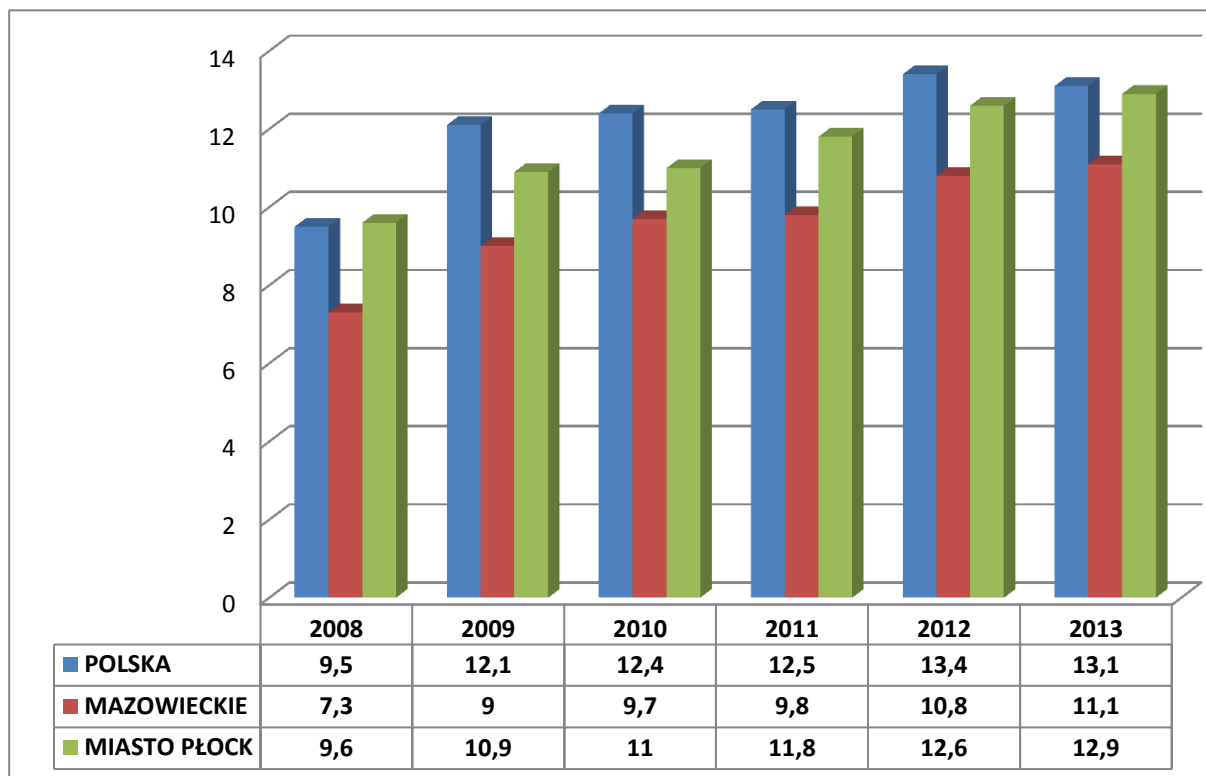
Płock jest miastem, w którym począwszy od 2004r. aż do końca 2008r. obserwowany był spadek stopy bezrobocia. W tym czasie różnica między najwyższą stopą bezrobocia, jaką miasto odnotowało w lutym 2004r (21,4%), a najniższą z grudnia 2008r. (9,6%) wyniosła blisko 12 punktów procentowych. Tendencja ta została zachwiana dopiero w roku 2009, kiedy to po pewnych wahaniach w ciągu roku wskaźnik ostatecznie zatrzymał się na 10,9% w grudniu.

W końcu 2010r. miasto odnotowało stopę bezrobocia na poziomie 11%, a w końcu 2011r. wyższą o kolejne 0,8 punktu procentowego. W końcu grudnia 2012r. w ewidencji Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku figurowało 8.258 osób bezrobotnych, a stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 12,6%. Na początku bieżącego roku znów odnotowaliśmy wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych i stopy bezrobocia (odpowiednio o 883 osoby i o 1,1 punktu procentowego w porównaniu z danymi za XII.2012r.). Ostatecznie, w czerwcu 2013r. w ewidencji Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku figurowało 8.636 osób bezrobotnych, a stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 13,0%.

Warto podkreślić, iż mniej więcej od połowy 2009r. Płock odnotowuje niższą stopę bezrobocia niż średnia dla kraju.

Poniższy wykres przedstawia rozkład stopy bezrobocia w rozbiciu na kraj – województwo – miasto Płock w latach 2008 – 2013.

Wykres 5. Stopa bezrobocia w rozbiciu na KRAJ – WOJEWÓDZTWO – MIASTO PŁOCK w latach 2008 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2012 roku sytuacja na rynku pracy w Płocku była wynikiem spowolnienia gospodarczego odnotowanego w Polsce. Liczba płocczan pracujących w głównym miejscu pracy zmniejszyła się w ciągu roku o 2,2% i wyniosła 45 439 osób. Wówczas przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto rosły wolniej

niż rok wcześniej. Stopa bezrobocia rejestrowanego w ujęciu rocznym zwiększyła się o 0,8%, osiągając poziom 12,6%.

W województwie mazowieckim w roku 2012 w stosunku do roku 2011 nastąpił zarówno wzrost stopy bezrobocia jak i liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tego tytułu. Wskaźnik określony na podstawie danych sprawozdania resortowego MPiPS-03R za rok 2012 w oparciu o liczbę osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu danego problemu społecznego jednoznacznie wskazuje, iż wiodącą grupą wśród osób korzystających z pomocy społecznej w Płocku są bezrobotni, w szczególności pozostający bez pracy więcej niż 24 miesiące. Z ogólnej liczby objętych pomocą jest to zawsze ponad połowa beneficjentów, a w latach 2006 – 2007 nawet powyżej 70%.

Dla celów analitycznych w pomocy społecznej przyjmuje się, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej to liczba osób w rodzinach korzystających z tej pomocy. Uznaje się bowiem, iż zdiagnozowany problem, stanowiący podstawę do przyznania świadczeń dotyka wszystkich członków rodziny.

Tabela 4. Osoby i rodziny korzystające z pomocy z powodu bezrobocia w latach 2006 – 2012

Lata	Ludność w M. Płocku	Korzystający z pomocy materialnej i niematerialnej		W tym z powodu bezrobocia		% udział osób korzystających z pomocy w stosunku do liczby ludności M. Płocka (4:2)	% udział rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia w stosunku do ogólnej liczby rodzin korzyst. z pom. (5:3)	% udział osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia w stosunku do ogólnej liczby korzyst. z pomocy (6:4)
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2006	127 224	6 281	13 240	3 989	9 324	10,4	63,51	70,42
2007	126 968	5 145	10 934	3 470	8 196	8,61	67,44	74,96
2008	126 709	4 760	10 124	2 669	5 981	7,99	56,07	59,08
2009	126 542	4 965	9 940	2 746	5 999	7,86	55,31	60,35
2010	126 061	5 105	10 280	2 810	6 019	8,15	55,04	58,55
2011	124 318	5 174	10 091	3 012	6 027	8,12	58,21	59,73
2012	123 627	5 198	10 248	2 973	5 616	8,29	57,20	54,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

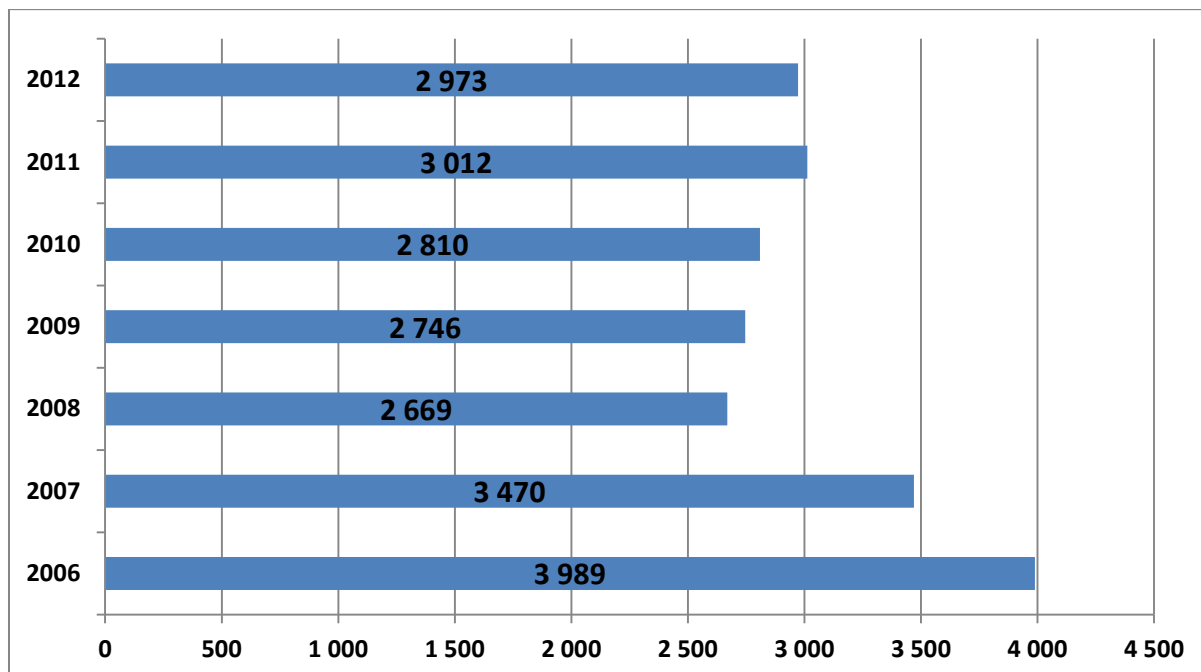
Bardzo często osoby z grupy bezrobotnych nie wykazują się aktywnością zmierzającą do podjęcia pracy albo też podejmowane przez nie znikome działania nie dają oczekiwanych rezultatów. Ta sytuacja daje asumpt, do rozwijania się kolejnych niepożądanych zjawisk społecznych, tj. ubóstwo, alkoholizm, przemoc

w rodzinie, etc. Pojawiają się skumulowane inne problemy życiowe i zdrowotne – zrywanie więzi z bliskimi, apatia, zniechęcenie, rozdrażnienie, agresja skierowana na innych lub na siebie, nierzadko depresja.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin, które w latach 2006 – 2012 otrzymały pomoc z systemu pomocy społecznej z uwagi na występujące bezrobocie.

Wykres 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezrobocie w latach 2006 – 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

Na przestrzeni siedmiu lat liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej właściwie utrzymuje się na tym samym poziomie, jedynie widoczny spadek liczby korzystających z powodu bezrobocia dał się zauważyć pomiędzy rokiem 2006, a 2007. W większości przypadków rodziny i osoby obejmowane są pomocą finansową pochodzącą z budżetu miasta. Podobnie jak w latach poprzednich największy nacisk kładziony jest na pracę socjalną zmierzającą do wzmocnienia lub rozwinięcia aktywności i samodzielności życiowej osób i rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, ale także podejmowanie wielorakich działań aktywizujących w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Ponadto, należy zaznaczyć, iż od 2006 roku ma miejsce wzrost wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, w szczególności z powodu bezrobocia. Z analiz prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku wynika, iż przypadki, kiedy w rodzinie występowałaby jedna przyczyna sytuacji trudnej

(ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudność w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna) niemal nie występują. Zazwyczaj w momencie zgłoszenia do instytucji pomocy społecznej już istnieje kilka problemów, bądź też jedna przyczyna w krótkim czasie generuje następne.

Poniższa tabela przedstawia wydatki na pomoc społeczną w Płocku w latach 2006-2012 (zasiłki i pomoc w naturze, usługi).

Tabela 3. Wydatki na pomoc społeczną w Płocku w latach 2006-2012 (zasiłki i pomoc w naturze, usługi).

Lata	Środki wydatkowane na zasiłki pieniężne, w naturze i usługach	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Kwota przypadająca na rodzinę rocznie (2:3)
1	2	3	4
2006	12 721 923	6 281	2 025,46
2007	13 965 669	5 145	2 714,42
2008	15 609 819	4 760	3 279,37
2009	15 074 267	4 965	3 036,11
2010	14 757 632	5 105	2 890,82
2011	15 373 155	5 174	2 971,23
2012	13 142 048	5 198	2 528,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

Koszty społeczne związane z bezrobociem są trudne do oszacowania. Nie jest to wprost suma wydatków poniesionych na zasiłki dla bezrobotnych i różne formy aktywizacji tej grupy oraz wydatków na świadczenia z pomocy społecznej. Przy bezrobociu krótkookresowym koszty są oczywiście zdecydowanie niższe niż przy bezrobociu chronicznym. Co oczywiste – czym dłużej bezrobocie trwa, tym większą szkodę wyrządza. Powoduje przede wszystkim degradację ekonomiczną osób i rodzin nim dotkniętych. Spadek dochodów rodzin prowadzi do drastycznego oszczędzania i rezygnację z coraz większej liczby potrzeb, z których na pierwsze miejsce wysuwa się kultura i kształcenie oraz wypoczynek. Trudna sytuacja materialna wymusza ograniczenie wydatków na odzież, obuwie, żywność, leki. Zmusza do zaciągania pożyczek, często z niesprawdzonych źródeł, sprzedaży cenniejszych przedmiotów, powoduje zaleganie z opłatami za czynsz, energię elektryczną i inne opłaty eksploatacyjne. Bardzo dotkliwe skutki bezrobocia są odczuwalne dla rodzin wielodzietnych i niepełnych. Skutki bezrobocia dorosłych mają wpływ na bieżącą sytuację dzieci, powodując ograniczenie możliwości realizacji planów edukacyjnych oraz zorganizowanych form wypoczynku i rekreacji. Bezrobocie marginalizuje ludzi. Sprzyja szerzeniu

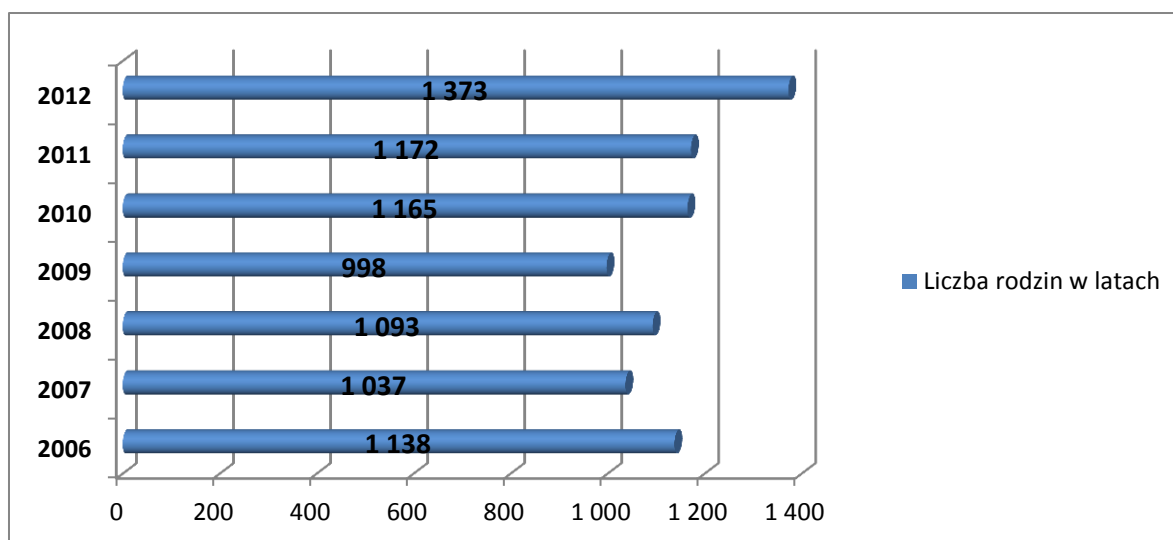
się patologii. W ocenie socjologów rodzi również groźne subkultury. Długotrwałe bezrobocie sprawia, iż młodzi ludzie, którzy nie mają zajęcia wchodzą w konflikt z prawem.

2.3. DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

Jedną z istotnych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez mieszkańców Płocka jest długotrwała choroba określana najczęściej mianem przewlekłej dysfunkcji utrudniającej, ograniczającej bądź uniemożliwiającej w pełni sprawne funkcjonowanie w środowisku z uwagi na stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy. Zaistnienie powyższego problemu niesie za sobą zwiększenie wydatków na lekarstwa czy też na artykuły spożywcze wymagane przy zalecanej diecie, nierzadko również powoduje zmniejszenie szans na rynku pracy na znalezienie zatrudnienia umożliwiającego zaspokojenie niezbędnych potrzeb osoby lub rodziny. W wielu przypadkach problem ten jest nierozwiązywalny, gdyż choroba przewlekła, wiąże się przede wszystkim z tym, że dolegliwości zdrowotne nie mijają, a wręcz przeciwnie czasem utrzymują się latami albo nasilają się w miarę upływu czasu i kończą się zaliczeniem osoby do stopnia niepełnosprawności przez organy do tego uprawnione. W konsekwencji osoby długotrwale chore potrzebują kompleksowego wsparcia ze strony polityki społecznej w pełnym funkcjonowaniu w środowisku społecznym, głównie realizacji programów profilaktyki zdrowotnej, rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych w miejscu zamieszkania dla osób które ze względu na wiek lub chorobę wymagają pomocy. Na szczególną uwagę zasługuje stworzenie spójnego systemu wsparcia osób/ rodzin opiekujących się osobami zależnymi (ciężko długotrwale chorymi, w tym niepełnosprawnymi, starszymi), w celu utrzymania ich aktywności zawodowej, skutkiem czego może być przewaga działań profilaktycznych i aktywizujących nad biernymi formami pomocy (świadczeniami pieniężnymi).

Poniższy wykres wskazuje ilość rodzin, którym udzielono pomocy z tytułu długotrwałej choroby w latach 2006 – 2012

Wykres 7. Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu długotrwałej choroby w latach 2006 – 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

Wzrost w 2012 roku (w porównaniu do lat poprzednich) osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przełożył się na zwiększoną liczbę rodzin, którym udzielono wsparcia z powodu długotrwałej choroby. W 2012r. długotrwała choroba jako wiodąca przyczyna korzystania z systemu pomocy społecznej wystąpiła u około 27% rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej. Długotrwała choroba może występować jako przyczyna ubóstwa, lecz najczęściej jest korelatem innych kwestii społecznych, gdyż osoby długotrwale chore posiadające często własne źródło dochodu (często na poziomie minimum egzystencjalnego) nie są w stanie pokryć zwiększających się wydatków związanych z zakupem leków i leczeniem.

2.4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Następnym, ważnym problemem społecznym jest niepełnosprawność powstała na skutek wrodzonych wad organicznych, urazów czy przebytych chorób. Niepełnosprawność jest kwestią społeczną, która dotyczy całej ludzkości, nie ogranicza się tylko do konkretnej osoby, gdyż każdy człowiek może doświadczyć pogorszenia stanu zdrowia i stać się osobą niepełnosprawną. Nie istnieje jedna, powszechnie znana definicja niepełnosprawności. Traktując o niepełnosprawności należy mieć na względzie relację między zdrowiem człowieka (uwzględniając jego wiek, płeć czy wykształcenie) a społeczeństwem i środowiskiem, które go otacza. Zgodnie z definicją wprowadzoną do słownika przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) niepełnosprawność to utrata sprawności funkcjonalnej organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym, każde ograniczenie, niemożność w prowadzeniu aktywnego życia w sposób lub w zakresie uznawanym za typowe dla człowieka, uniemożliwienie pełnej realizacji właściwych ról społecznych.

Osoby niepełnosprawne mają ogromny potencjał i potrzebę, by czuć się pełnoprawnymi członkami społeczeństwa, a ich stan zdrowia wcale nie musi

oznaczać konieczności wycofania się z aktywności społecznej i zawodowej i przejścia do bierności społeczno – zawodowej.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne środki i możliwości.

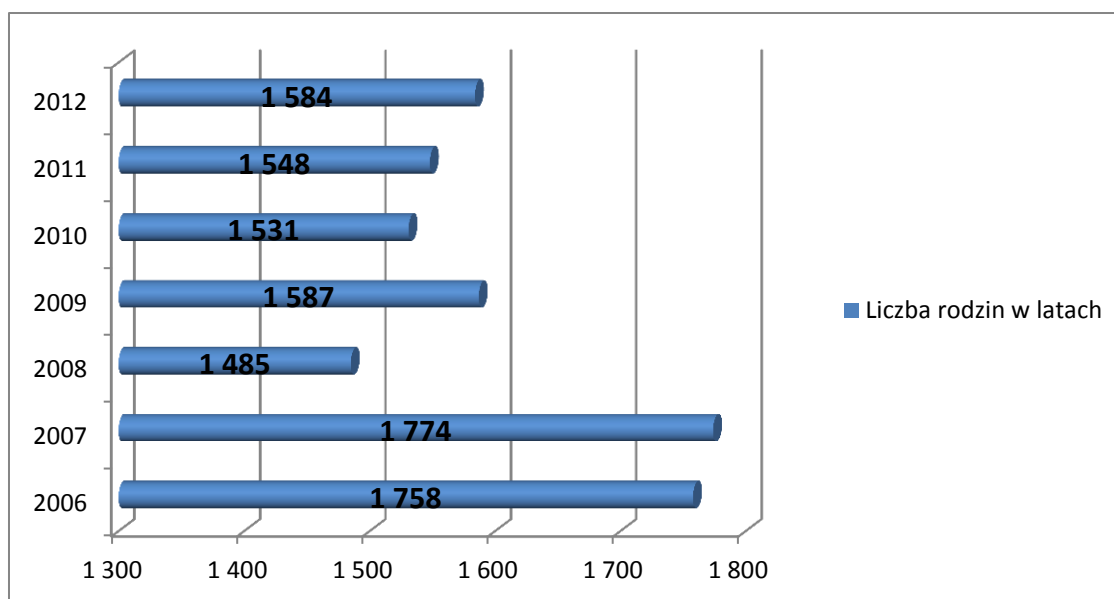
W ramach pomocy społecznej osoby niepełnosprawne oraz członkowie ich rodzin objęci są zarówno pomocą usługową jak i finansową, pracą socjalną, poradnictwem specjalistycznym (psychologa, prawnika), jak i pomocą i rehabilitacją ze strony funkcjonujących na terenie miasta stowarzyszeń, fundacji, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednakże, nie wystarczy tylko pomagać i wspierać te osoby, należy przede wszystkim stwarzać warunki i możliwości do kontaktów ze środowiskiem społecznym, zapewnić i dostarczyć środki kompensujące utratę sprawności (w tym środków technicznych np. w postaci sprzętu rehabilitacyjnego), oraz innych środków ułatwiających osobom niepełnosprawnym przystosowanie lub readaptację społeczną, aktywizację zawodową na lokalnym rynku pracy. Ponadto, należy kreować przyjazne lokalne środowisko bez barier ekonomicznych, prawnych, urbanistycznych i architektonicznych.

Według wstępnych wyników narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2011 roku oszacowano liczbę osób niepełnosprawnych w Polsce na 4,7 mln. Liczba osób niepełnosprawnych w województwie mazowieckim w 2011r. wynosiła 515 697 tyś. osób co stanowi 9,8% ludności województwa. Z analizy Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 wynika, iż w mieście Płocku żyje 14 698 osób niepełnosprawnych prawnie, czyli takich co posiadają aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, co z kolei stanowi blisko 12% ludności naszego miasta.

Ze względu na fakt dużego bezrobocia wśród osób z niepełnosprawnością oraz wskaźników zagrożenia ubóstwem, osoby te stanowią dużą grupę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Poniższy wykres przedstawia ilość rodzin, które skorzystały z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2006 – 2012.

Wykres 8. Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu niepełnosprawności w latach 2006-2012

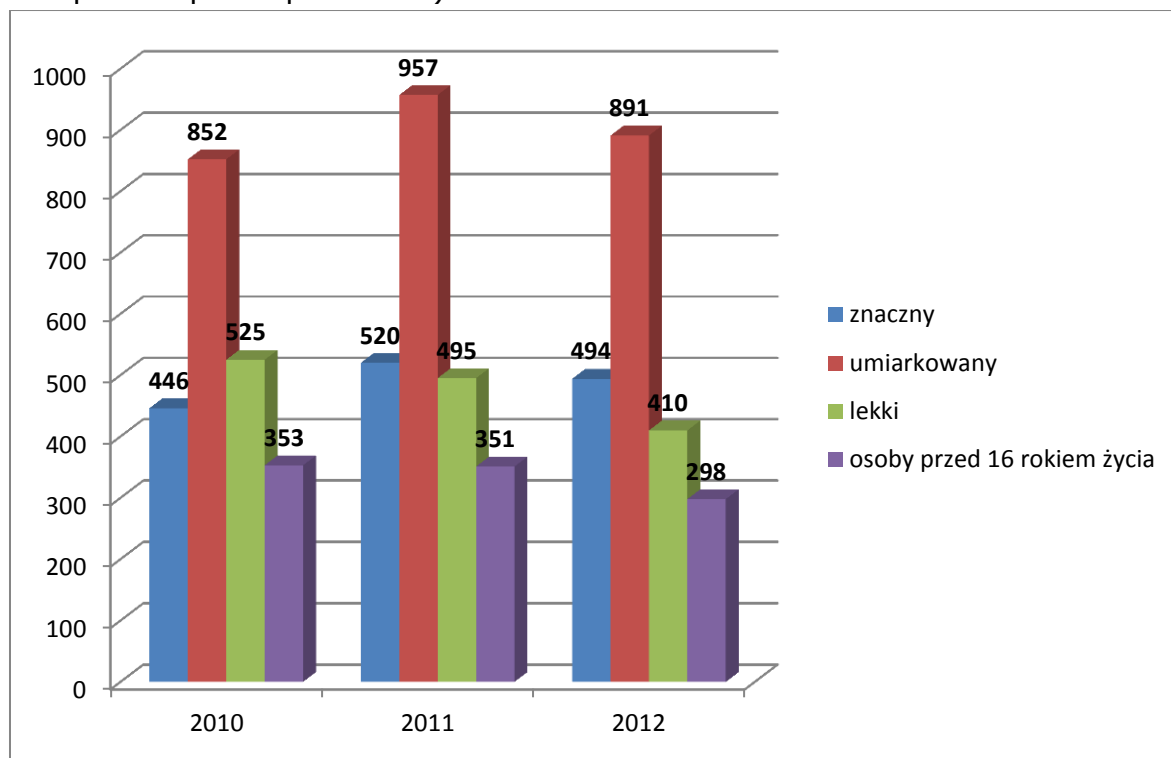
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

Z powyższych danych wynika, iż liczba korzystających z pomocy rodzin, w których występuje niepełnosprawność, na przestrzeni ostatnich 5 lat malała, przy sukcesywnym wzroście od 2011 roku i wynosiła średnio około 31% ogółu rodzin. Wpływ na zaistniałą sytuację mają niewątpliwie zmiany demograficzne zachodzące w lokalnym społeczeństwie. U większości rodzin powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest potrzeba zapewnienia pomocy w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, brak źródeł dochodu, które czyni osoby niepełnosprawne świadczeniobiorcami zasiłków stałych lub niewystarczający i nie pozwalający na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dochód, wówczas osoby niepełnosprawne są obejmowane pomocą w postaci specjalnych zasiłków celowych (w ramach dofinansowania do zakupu leków i kosztów leczenia).

W świetle obowiązujących przepisów prawnych orzeczenia potwierdzające niepełnosprawność wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Płocku, natomiast Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje orzeczenia o niezdolności do pracy. Powyższe dokumenty są równoważne, natomiast praktyką powszechnie stosowaną jest, iż osoby niepełnosprawne posiadają dwa dokumenty z różnych instytucji.

Poniższy wykres przedstawia ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Płocku w latach 2010-2012 w podziale na stopień niepełnosprawności i wiek orzeczonego.

Wykres 9. Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku w latach 2010 – 2012 (w podziale na wiek i stopień niepełnosprawności).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

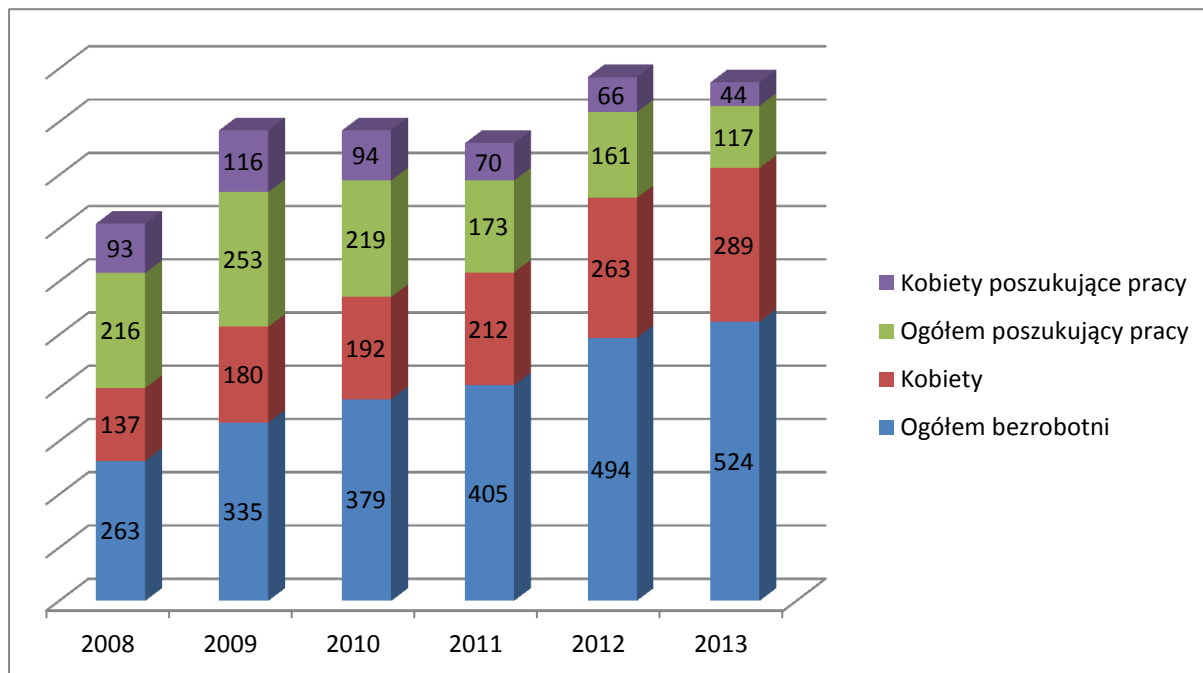
Z powyższych danych wynika, iż na przełomie ostatnich 3 lat Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Płocku wydał 1002 orzeczeń o niepełnosprawności (w tym 5 590 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom w wieku 16 lat i więcej). Każdego roku, najwięcej wydano orzeczeń potwierdzających niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym osobom w wieku 16 lat i więcej.

Analizując niepełnosprawność jako problem społeczny, niewątpliwie w pierwszej kolejności wyłania się kwestia sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Na sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy, zarówno w ujęciu lokalnym, jak i tym szerszym ogólnokrajowym, wpływ mają zarówno czynniki ekonomiczne, jak i społeczne. O ile pod wpływem tych pierwszych – uwarunkowań gospodarczych – pozostają wszyscy uczestnicy rynku pracy bez względu na płeć, wiek, wykształcenie czy inne cechy demograficzne, o tyle te drugie – uwarunkowania społeczne – są ściśle skorelowane z indywidualnymi cechami określonych grup społecznych.

Poniższy wykres wskazuje ilość osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku jako osoby bezrobotne i poszukujące pracy w latach 2008 – 2013 w podziale na płeć.

Wykres 10. Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku jako osoby bezrobotne i poszukujące pracy w latach 2008 – 2013 w podziale na płeć.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku – MPIPS-03

W Miejskim Urzędzie Pracy w Płocku według danych na koniec 2013 roku zarejestrowanych było 524 niepełnosprawnych bezrobotnych, w tym 289 kobiet – (tj. 55,2% ogółu) i 235 mężczyzn (tj. 44,8%) oraz 117 niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu (w tym 44 kobiety). Stanowiło to 7,7% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w końcu tego okresu (8.338 osób). W porównaniu z danymi za rok 2012 liczba ta wzrosła o 30 osób ogółem. Udział procentowy w tamtym okresie wynosił blisko 6%, a zatem był nieco niższy. Natomiast od wielu lat wyraźnie widać tendencję wzrostową niepełnosprawnych kobiet posiadających status osoby bezrobotnej oraz malejącą liczbę niepełnosprawnych osób poszukujących pracy.

Wśród osób niepełnosprawnych podejmujących pracę na koniec 2013 roku 65,2% posiadało lekki stopień niepełnosprawności, pozostałe 34,8% - stopień znaczny lub umiarkowany (z przewagą stopnia umiarkowanego).

Analizując dane można wywnioskować, iż osobom ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności trudniej jest podjąć zatrudnienie. Jednocześnie zdecydowana większość niepełnosprawnych bezrobotnych posiada lekki stopień niepełnosprawności, w drugiej kolejności stopień umiarkowany, a pozostałe osoby znaczny stopień niepełnosprawności. Z drugiej strony istotną barierą utrudniającą podjęcie pracy przez niepełnosprawnych okazuje się być brak lub niski poziom wykształcenia. Na

terenie Miasta Płocka bezrobotne osoby niepełnosprawne raczej rzadko legitymują się wykształceniem wyższym (zaledwie 4,8%), najczęściej kończą zasadniczą szkołę zawodową (34%) lub tylko gimnazjum i poniżej (31,3%). Wykształceniem policealnym i średnim zawodowym legitymuje się 22,3% niepełnosprawnych bezrobotnych, a wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 7,6%. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu, choć w ich przypadku wykształceniem wyższym legitymowała się w końcu 2013r. blisko co dziesiąta osoba (9,63%). Ani jednym, ani drugim niższe wykształcenie nie ułatwia startu na rynku pracy, który jest bardzo wymagający nawet dla osób w pełni sprawnych.

Brak spójnego systemu diagnozowania i monitorowania skali problemu oraz potrzeb i zasobów w zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami przyczynia się do nieefektywności działań pomocowych na rzecz powyższej grupy społecznej takich jak instytucjonalizacja usług. Wyzwaniem dla lokalnej polityki społecznej w tym obszarze jest rozwój usług środowiskowych wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny, a także rozwój wielosektorowych usług aktywizacji i integracji społecznej niepełnosprawnych i ich najbliższego otoczenia zwiększających ich autonomię.

2.5. BEZDOMNOŚĆ

Na gruncie prawa polskiego bezdomność jest definiowana poprzez Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Art. 6 pkt 8 tej ustawy definiuje osobę bezdomną, jako: „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”. Zakres samego pojęcia bezdomności jest bardzo szeroki, od sytuacji braku pełnego schronienia aż do względnie pewnej egzystencji, choć w warunkach mieszkaniowych o niskim standardzie.

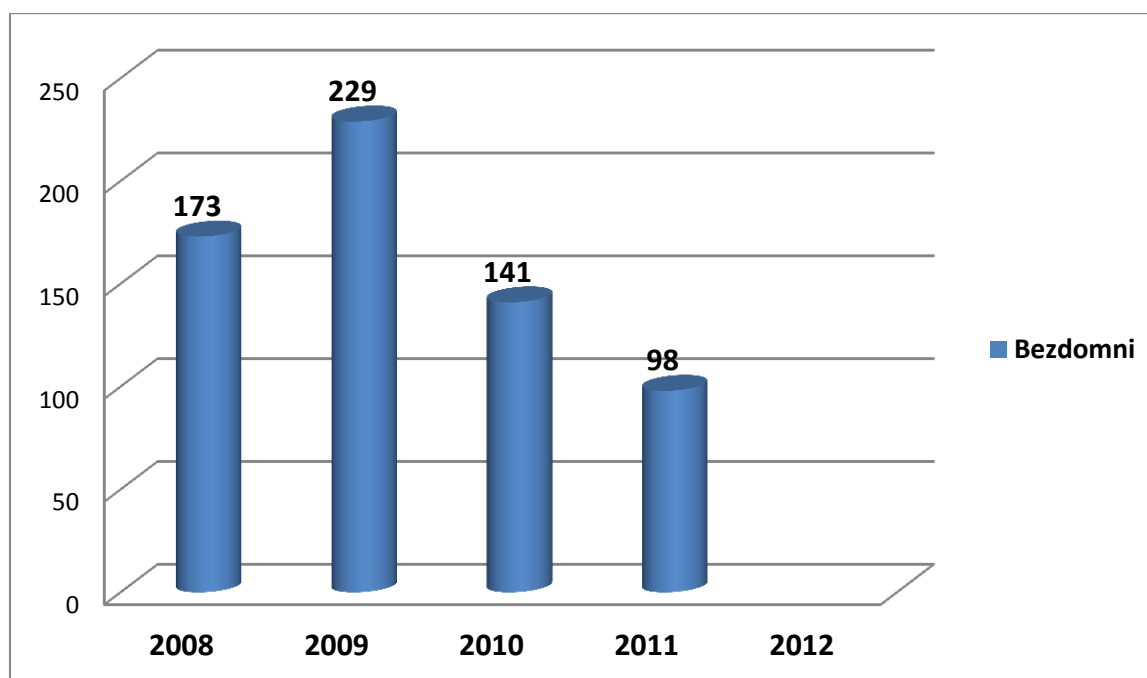
Problem bezdomności dotyczy głównie osób dorosłych, ale niestety także dzieci, przy czym zakłada się, że bezdomność dzieci jest zwykle związana z bezdomnością ich opiekunów prawnych.

Precyzyjne określenie jaka jest faktyczna liczba osób bezdomnych na terenie Miasta Płocka jest niemożliwa, z uwagi na fakt, iż nie wszyscy korzystają z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku i współpracujących instytucji oraz organizacji. Osoby bezdomne często zmieniają miejsce swojego pobytu. Część z nich stale lub okresowo korzysta ze schronienia w Domu dla Bezdomnych oraz z Noclegowni dla Kobiet, część mieszka u znajomych i rodziny. Inni przez większą część roku przebywają w obiektach nie przeznaczonych na

stały pobyt ludzi (np. komórkach, piwnicach, altanach ogrodowych). Istnieje niestety pewna grupa stale zmieniająca miejsce swojego pobytu, nie poddająca się żadnym rygorom, niezainteresowana żadną formą pomocy. Ludzie ci stale lub okresowo nocują na dworcach, klatkach schodowych, budynkach przeznaczonych do rozbiórki.

Poniższy wykres przedstawia ilość osób, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu bezdomności w latach 2006 – 2012.

Wykres 11. Liczba osób objętych pomocą z tytułu bezdomności w latach 2008 – 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPIPS-03

Przyczyn bezdomności jest bardzo wiele, najczęściej nakładają się wzajemnie i trudno jest wskazać tę najważniejszą. Na ogół źródłem bezdomności jest sytuacja społeczno – ekonomiczna i związane z nią bezrobocie, uniemożliwiające utrzymanie rodziny i mieszkania, dysfunkcyjność rodziny (alkoholizm i inne uzależnienia, trwałe rozpad rodziny, odrzucenie ze strony osób najbliższych i brak opieki z ich strony, przemoc w rodzinie, zaburzenia psychiczne), przyczyny prawne bezdomności wynikające z przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2011 roku o ochronie praw lokatorów, nie bez znaczenia pozostają mieszkaniowe zasoby gminy oraz zmiana Kodeksu cywilnego stricte dotycząca osób z wyrokami eksmisyjnymi. Ponadto, pewne uwarunkowania społeczne również mogą powodować zjawisko bezdomności, chociażby tj. brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczo-leczniczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo, brak należytej opieki nad osobami starszymi, a także nad młodzieżą opuszczającą placówki opiekuńczo – wychowawcze po ukończeniu 18 roku życia, przestępczość (często osobami bezdomnymi stają się osoby

opuszczające Zakład Karny). Niekiedy, bezdomność jest świadomym wyborem odmiennego trybu życia.

Sytuacja osób bezdomnych jest bardzo trudna. Niewielu bezdomnych posiada stałe źródło dochodu. Jedynie nielicznie pracują i otrzymują wynagrodzenie. Niektórzy otrzymują świadczenia emerytalno – rentowe oraz świadczenia z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego. Inni uzyskują dochody z wykonywania pracy dorywczej lub zbieractwa złomu, makulatury. Także stan zdrowia osób bezdomnych systematycznie się pogarsza. Liczni cierpią na chorobę alkoholową lub narkomanię i typowe w tym środowisku schorzenia, takie jak przewlekłe schorzenia somatyczne, grzybica, wszawica czy zaburzenia psychiczne. Podstawowym problemem w usamodzielnieniu osób bezdomnych jest brak odpowiedniej ilości mieszkań socjalnych. Brakuje mieszkań socjalnych zarówno dla osób już będących bezdomnymi jak i dla osób posiadających wyroki eksmisyjne z zajmowanych lokali czyli potencjalnych bezdomnych.

Zjawisko bezdomności stanowi szczególny problem dla miasta Płocka w okresie zimowym. W czasie trwania niskich temperatur większa liczba bezdomnych wymaga natychmiastowej interwencji ze strony pracowników służb społecznych i zapewnienia bezpiecznego schronienia. Na terenie Płocka nie ma również miejsca, w którym bezdomni, pozostający poza całodobowymi placówkami noclegowymi, mogliby czasowo przebywać w czasie silnych mrozów czy też w nocy, tzw. „ogrzewalni”.

Złożoność problemu społecznego jakim jest bezdomność stanowi duże wyzwanie dla lokalnej polityki społecznej, gdyż nie jest on w pełni rozwiązywalny. Możliwe jest jedynie zmniejszenie występowania zjawiska bezdomności oraz przeciwdziałanie jego występowaniu. Zatem, aby zapewnić kompleksowe wsparcie osobom bezdomnym zachodzi konieczność owocnej współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku ze Strażą Miejską, Policją, placówkami ochrony zdrowia oraz partycypacja organizacji pozarządowych.

2.6. UZALEŻNIENIA

Problemy uzależnień znajdują szczególne miejsce wśród problemów społecznych oraz problemów społeczno-zdrowotnych.

Analizując instytucjonalne dane statystyczne dla miasta Płocka, możemy wyróżnić istniejące problemy uzależnień tj. problemy alkoholowe, narkotykowe, lekowe, których rozwiązywanie realizowane jest w oparciu o „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011–2015” oraz „Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016”.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej - jako przesłanki kwalifikujące do uzyskania pomocy wymienia m. in. alkoholizm i narkomanię. Szczegółowa regulacja tej problematyki zawarta jest w przepisach odrębnych, tj.

Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Jak definiują w/w ustawy, osoba uzależniona to osoba, która w wyniku używania środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych albo używania ich w celach medycznych znajduje się w stanie uzależnienia od tych środków lub substancji.

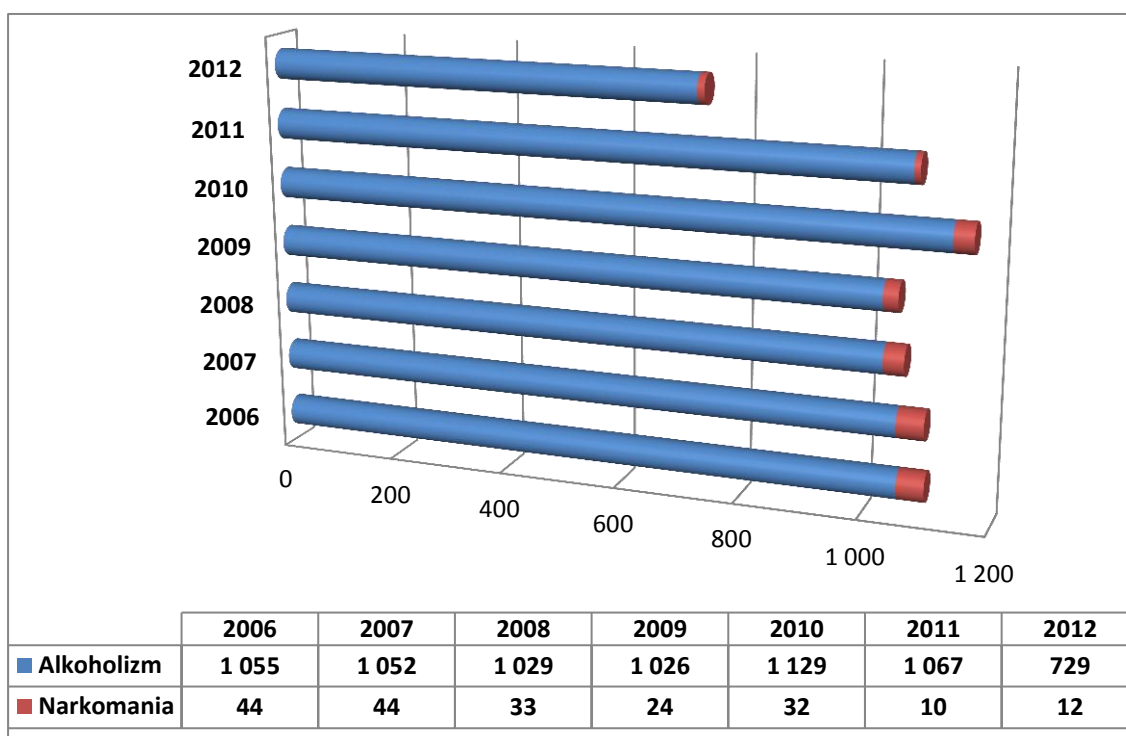
Uzależnienie od środków odurzających lub substancji psychotropowych jest to zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających lub substancji psychotropowych na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi i koniecznością używania stale lub okresowo tych środków lub substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia następstw wywołanych ich brakiem.

Uzależnienie od alkoholu zostało zdefiniowane w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.

W dokumencie wskazano, iż „zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne).

Poniższy wykres przedstawia liczbę osób, które zgłaszały problemy związane z uzależnieniem alkoholowym i narkotykowym do Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień PZOZ Sp. z o.o w Płocku.

Wykres 12. Liczba osób, które zgłaszały problemy związane z uzależnieniem alkoholowym i narkotykowym do Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień PZOZ Sp. z o.o w Płocku w latach 2006 – 2012.

Źródło: Raport z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2012r.

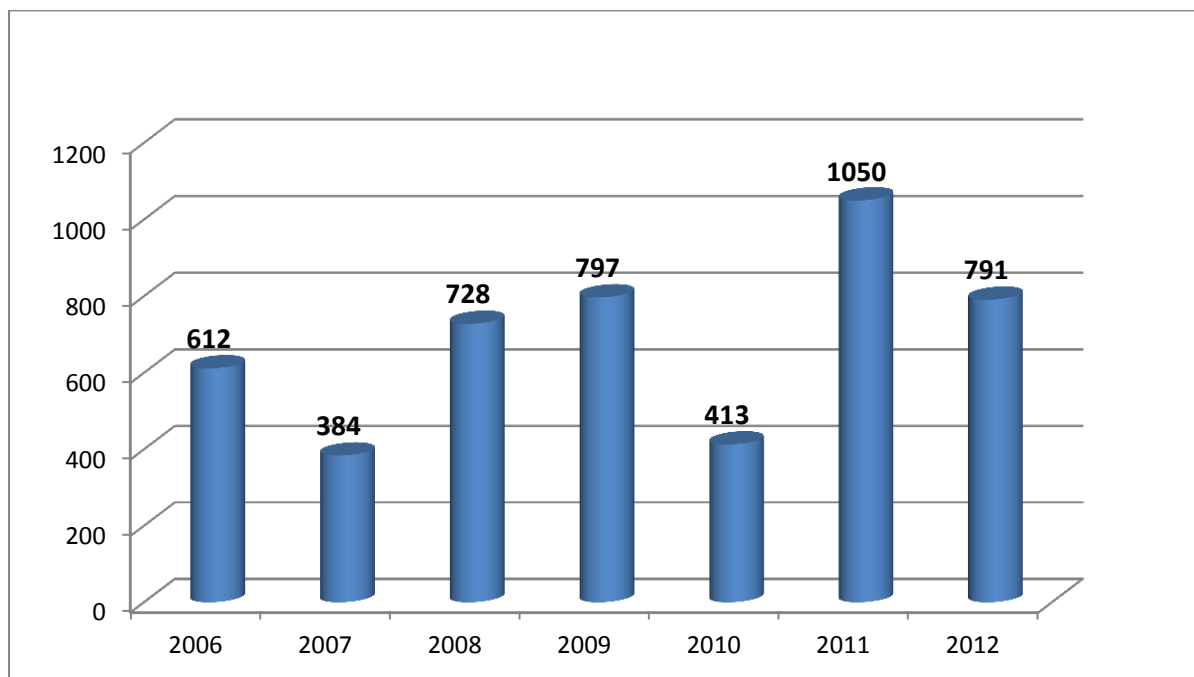
W 2012 roku Poradnia przyjęła zdecydowanie mniej pacjentów niż w latach ubiegłych, zarówno z problemem alkoholowym jak i narkotykowym. Niestety w stosunku do roku poprzedniego wzrósł odsetek najmłodszych pacjentów – w wieku 19-29 lat (z 9% w 2011 roku do 12% w 2012 roku). W 2012 roku częściej niż w 2011 roku rozpoznano u pacjentów szkodliwe używanie alkoholu (11% w porównaniu do 7% w roku ubiegłym).

Również, w porównaniu do lat ubiegłych, w 2012 roku było mniej osób wielokrotnie hospitalizowanych z powodu uzależnienia alkoholowego, podczas gdy w latach 2010-2011 było w sumie 69 osób, w tym 60 mężczyzn oraz 9 kobiet. Wśród hospitalizowanych niezmiennie dominują mężczyźni. W 2012 roku stanowili oni 92% ogółu pacjentów– 56 mężczyzn i 4 kobiety.

W mieście Płocku zdecydowanie najpopularniejszymi narkotykami spożywanymi przez mieszkańców były: heroina, leki uspokajające i nasenne oraz różne środki psychoaktywne np. połączenie heroiny z lekami uspokajającymi i nasennymi. Dane statystyczne wskazują na tendencję spadkową liczby osób uzależnionych od opiatów przyjętych do Szpitala. Ponadto, mężczyźni częściej używają substancji psychoaktywnych niż kobiety.

Poniższy wykres przedstawia liczbę wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w latach 2006 – 2012.

Wykres 13. Liczba wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w latach 2006 – 2012

Źródło: Raport z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2012r.

Jeśli chodzi o przestępstwa związane z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, to w wyniku kontroli/interwencji, a także innych działań w 2012 roku na terenie miasta ujawniono 791 wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom w/w ustawy. Stanowi to spadek w stosunku do roku ubiegłego o 25%.

W porównaniu z rokiem ubiegłym w 2012 roku o 8,9% zwiększyła się liczba interwencji wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, gdzie pozostawienie ich mogło zagrozić ich życiu lub zdrowiu albo porządkowi publicznemu. Interwencje najczęściej skutkowały odwiezieniem do Izby Wyrzeźwień, przekazaniem Pogotowiu Ratunkowemu lub do szpitala, odwiezieniem do miejsca zamieszkania bądź przewiezieniem do Policijnej Izby Zatrzymań. Jednakże, najczęściej podejmowanym rodzajem interwencji przez Straż Miejską było odwiezienie do Izby Wyrzeźwień.

Analizując liczbę przeprowadzonych interwencji w podziale na wiek, odnotowano systematyczny wzrost w grupach wiekowych 36-40 lat, 41 – 50 lat oraz ponad 50.

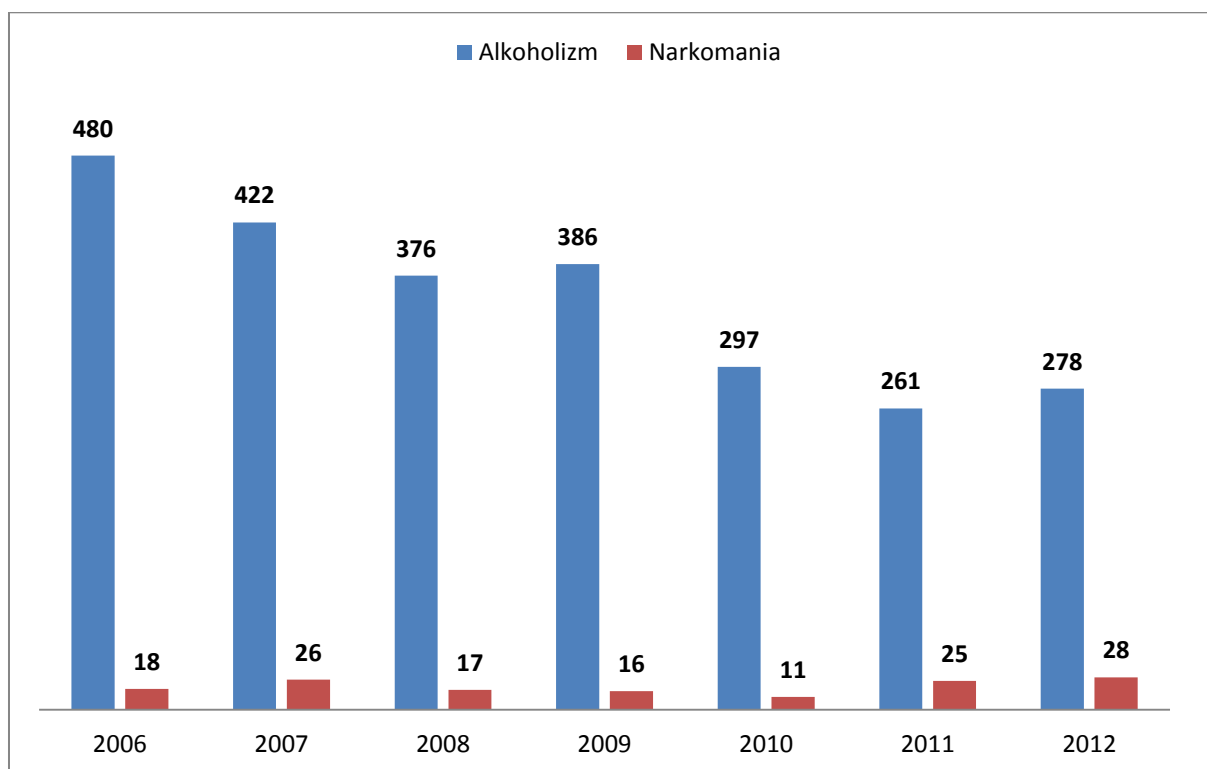
W roku 2012 – podobni jak w latach poprzednich najliczniejszą grupą nietrzeźwych, wobec których podjęto interwencję była grupa z przedziału wiekowego ponad 50 lat.

Najczęstszymi przyczynami doprowadzenia do Izby Wyrzeźwień były: wywołanie zgorszenia(57,02%), awantura domowa(20,4%), zakłócanie porządku publicznego (9,99%), zagrożenie swojemu życiu (6,8%), przekazanie przez lekarza Pogotowia (1,66%), odmowa podania danych (1%).

Liczba rodzin objętych pomocą z powodu narkomanii i alkoholizmu w mieście Płocku na przełomie lat 2006–2012 systematycznie maleje przy jednoczesnym spadku liczby osób w rodzinie, z niewielkim wzrostem w roku 2012.

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik liczbowy rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu i narkotyków w latach 2006 – 2012 w mieście Płocku.

Wykres 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu i narkotyków przez co najmniej jednego z członków rodziny w latach 2006 – 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

W roku 2011 rodziny z problemem alkoholowym stanowiły 5% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

W 2010 roku, podobnie jak w roku 2009, pomoc materialna dla rodzin z problemem narkotykowym udzielona została tylko mężczyznom. W 2012 roku większy odsetek dotyczył osób w wieku 19-29 lat (aż 73% ogółu korzystających z pomocy materialnej z powodu narkomanii), a niemal co trzecia osoba korzystająca z pomocy była w wieku powyżej 30 lat (27%).

Ponadto, w porównaniu z latami ubiegłymi w 2012 roku wzrosła liczba osób oraz członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła rozmowy i jednocześnie spadła liczba osób, wobec których komisja uruchamiała działania interwencyjno – prawne.

Porównując lata 2009 – 2012 zauważalny jest systematyczny wzrost liczby klientów, w tym członków rodzin z problemem alkoholowym, którzy korzystają z usług Punktów Konsultacyjnych (wzrost o 82%).

W 2012 roku przeprowadzono w Płocku badania ankietowe (Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD) dotyczące używania alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, z których wynika, iż „napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Ponad dwie trzecie badanych z grupy wiekowej 15-16 lat (87%) wskazało, iż chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło alkohol. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, iż w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piła niemalże połowa (46,6%) piętnasto-szesnastolatków i aż 77,9% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej- wino. Wyniki badania wskazują również na wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych.

Jako łatwy oceniony został dostęp do marihuany lub haszyszu. Ponadto najczęściej używanym narkotykiem wśród młodych uczniów są substancje wziewne, a w przypadku młodzieży starszej – amfetamina, sterydy anaboliczne oraz przetwory konopi. Niepokojący jest fakt, iż ponad 15% uczniów gimnazjalnych oraz blisko 20% uczniów starszych używało kiedykolwiek w życiu leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza.

Nowymi rodzajami uzależnień, które dopiero zaczynają być szeroko badane i analizowane w Polsce oraz na Mazowszu są uzależnienia behawioralne (uzależnienia od czynności). Główną cechą tych uzależnień jest mocno ograniczone lub też niemożliwe oparcie się impulsom lub chęci, pożądaniu czy też pokusie wykonywania czynów, będących szkodliwymi dla osób od nich uzależnionych lub innych ludzi z otoczenia. Do najczęściej występujących uzależnień behawioralnych można zaliczyć: hazard, uzależnienie od Internetu (sieciopolizm), uzależnienie od zakupów (zakupopolizm) oraz uzależnienie od pracy (pracopolizm), co stanowi nowe wyzwanie dla lokalnej polityki społecznej.

Nie bez znaczenia pozostają działania wielosektorowe, mające na celu zwiększenie świadomości społecznej związanej z problematyką uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem nowych zagrożeń, podnoszenie jakości programów profilaktyczno - edukacyjnych dla młodzieży, a także wzmocnienie działań

aktywizacji społeczno -zawodowej osób uzależnionych, promowanie przedsiębiorczości społecznej.

2.7. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Rodzina jest najlepszym środowiskiem rozwoju. W ujęciu socjologicznym jest definiowana jako najmniejsza grupa społeczna, w której zachodzą interakcje między jej członkami i która ma wspólne cele. Winna zabezpieczać potrzeby materialne, psychiczne i społeczne jej członków. Jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma zasadniczy wpływ na kształtowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Wiadome jest, że dla dziecka stanowi najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest ono opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. Bezpośrednio oddziałując na dziecko przekazuje mu swój system wartości, tradycje i poglądy, które niewątpliwie rzutują na jego dalsze życie.

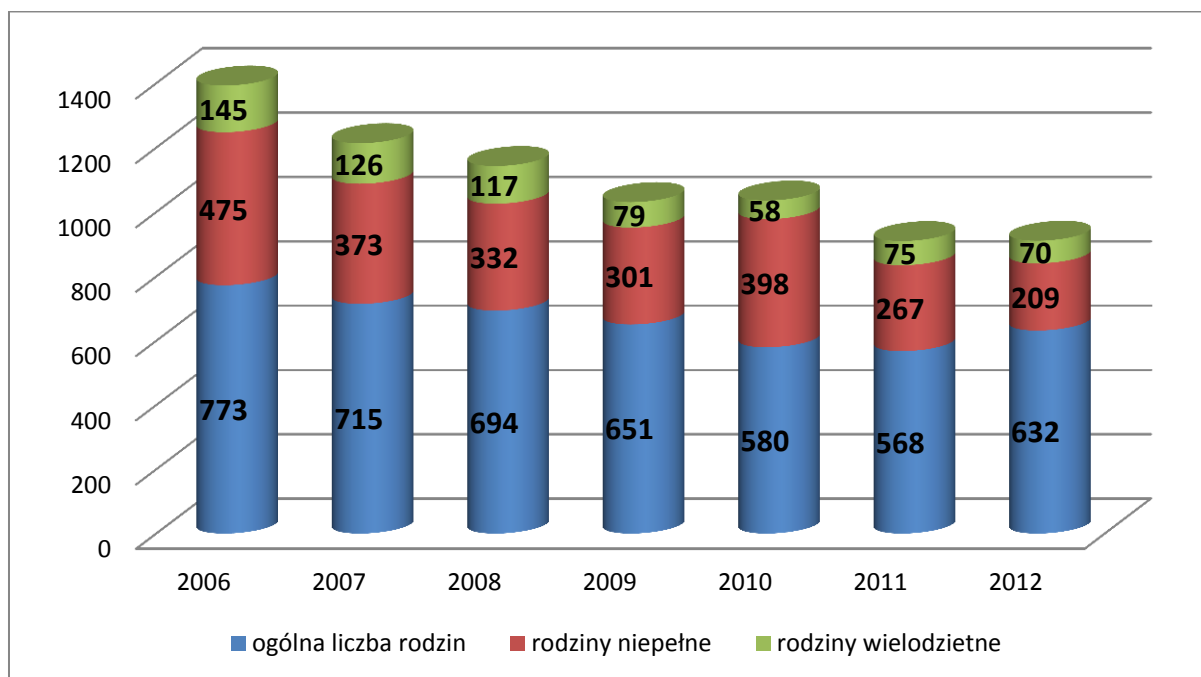
Jednak nie wszystkie rodziny spełniają swoje funkcje w sposób prawidłowy. W wielu z nich występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie groźne dla dziecka, jego rozwoju psychosomatycznego i wychowania. Trudności te mogą pojawiać się na skutek czynników zewnętrznych (np. bezrobocie, choroba, brak mieszkania) lub też czynników, które tkwią w samej rodzinie (np. nałogi, przemoc, przestępczość, bezradność).

W przypadku wystąpienia jakichkolwiek problemów w funkcjonowaniu rodziny instytucje i służby zobligowane są zarówno do wspierania rodziny, podjęcia na jej rzecz określonych działań, jak i zapewnienia dziecku specjalnej ochrony i pomocy. Istotne jest jednak to, aby były one kompleksowe i skoordynowane, ponieważ problemy, które przeżywa rodzina bardzo często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.) wprowadzająca daleko idące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną. Wskazuje ona nowe regulacje w kwestiach dotyczących wspierania rodziny oraz organizacji systemu pieczy zastępczej. Zatem od 01 stycznia 2012 roku gmina jest odpowiedzialna za pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczej poprzez świadczenie poradnictwa specjalistycznego, zapewnienie pomocy asystentów rodziny, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, a także współfinansowanie pobytu dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej.

Poniższy wykres wskazuje ilość rodzin, które zostały objęte pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne i rodziny wielodzietne w latach 2006 – 2012

Wykres 15. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2006 – 2012 (podział na rodziny niepełne i wielodzietne).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

Jak wynika z powyższego zestawienia liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej w 2012 roku w stosunku do 2011 roku zmniejszyła się o 3,44%. Jednakże niewątpliwie bezradność jako kwestia społeczna zazwyczaj ma wiele przyczyn i najczęściej skorelowana jest z innymi problemami społecznymi t.j. alkoholizm, przemoc, choroba, niepełnosprawność, ale też bezradność może być przyczyną tych problemów. Zatem podejmując działania wspierające rodziny, warto pamiętać, że wszystkie problemy się zazębiają i nie można pracować tylko nad jednym z nich.

W mieście Płocku jest wiele instytucji i organizacji realizujących zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny. Nie są to tylko instytucje i organizacje działające w obszarze pomocy społecznej, ale również w edukacji, kulturze czy też sporcie. Zadania podejmowane przez organizacje i instytucje mają bardzo różne formy, w szczególności są to działania socjalno-pomocowe, organizowanie ośrodków wsparcia, udzielanie pomocy żywnościowej i rzeczowej oraz organizowanie poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego.

Praca z rodziną prowadzona jest w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, pomocy prawnej, szczególnie

w zakresie prawa rodzinnego, organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych. Wsparcie rodziny ma na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa i odpowiednich warunków rozwoju i odbywa się zazwyczaj poprzez przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego, objęcie rodziny pomocą rodziny wspierającej.

Wartością dodaną tychże działań w Płocku, bez wątpienia jest bardzo dobra współpraca finansowa i poza finansowa między instytucjami i organizacjami pozarządowymi, której zasady określa opracowywany corocznie program współpracy Gminy-Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, działającymi na terenie Miasta Płocka.

Ponadto, Płock jest miastem, w którym bardzo dobrze rozwinięta jest sieć placówek wsparcia dziennego. Działają one głównie jako świetlice środowiskowe oraz kluby profilaktyki środowiskowej. Zlokalizowane są prawie na każdym osiedlu miasta Płocka, a zwłaszcza na terenie tych, które charakteryzują się dużym ubożeniem oraz nasileniem zjawisk patologicznych.

Nasza gmina wspiera również rodziny w zakresie edukacji, kultury i sportu. Na terenie miasta funkcjonują poradnie psychologiczno – pedagogiczne publiczne i prywatne, które poza swoją podstawową działalnością prowadzą również nieodpłatne warsztaty dla rodziców zainteresowanych rozwijaniem umiejętności wychowawczych oraz poprawieniem własnych relacji z dzieckiem, grupy wsparcia dla rodziców. Ponadto, szeroką ofertę dla rodzin posiada Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki

2.8. PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc w rodzinie należy do grupy problemów społecznych objętych pomocą społeczną. Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 2 pkt. 2 przemoc w rodzinie możemy zdefiniować jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny – Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Problem przemocy w rodzinie może dotyczyć każdego mieszkańca naszego miasta, bez względu na dochód, wykształcenie i pozycję społeczną. Przemoc może przybierać różne formy, czasem bardzo wyrafinowane. W wielu rodzinach

funkcjonuje stereotyp, że jeżeli nie dochodzi do bicia, to nie ma przemocy. Najczęściej jednak można doświadczyć przemocy psychicznej. Stosunkowo często występuje przemoc seksualna, również w stałych związkach. Ostatnio coraz więcej członków rodziny doświadcza przemocy ekonomicznej, głównie przejawiającej się w postaci: niezaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, zabierania źródeł dochodu czy zmuszania do zaciągania kredytów. Te ostatnie formy pomocy dotyczą głównie osoby w podeszłym wieku.

Skala problemu w Płocku jest w miarę wyrównana, co najlepiej obrazują dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Ośrodka Interwencji Kryzysowej z ostatnich 5 lat. – tabela nr 4:

Tabela Nr 4. Liczba rodzin objętych pomocą MOPS OIK z uwagi na doświadczanie przemocy w rodzinie w latach 2008 - 2012

Rok	Liczba rodzin, objętych pomocą MOPS z uwagi na doświadczanie przemocy w rodzinie
2008	480
2009	493
2010	657
2011	370
2012	409

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku

Statystyki w zasadzie nie wskazują na wzrost liczby rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Wyjątkiem jest tylko rok 2010, gdy liczba rodzin objętych pomocą z powodu doświadczania przemocy wzrosła o ok. 200. Nie jest to jednak tendencja stała.

W naszej społeczności lokalnej wciąż wysoka jest świadomość, związana z ujawnianiem problemu przemocy, z chęcią wyjścia na zewnątrz i poszukiwania pomocy. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że wokół problemu przemocy w rodzinie ostatnio dużo się dzieje – w sensie wprowadzania nowych przepisów oraz podejmowania nowych działań.

W roku 2010 została znowelizowana Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2010 r, Nr 125, poz. 842)). Dokument ten nie tylko definiuje zjawisko przemocy w rodzinie, ale także wskazuje na pewne

rozwiązania prawne, które można wykorzystać w planowaniu pomocy rodzinie z problemem przemocy domowej.

Wskazana Ustawa nakłada na gminy obowiązek powoływania Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, które koordynują działania wszystkich instytucji, zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie. Dodatkowo Zespoły realizują procedurę „Niebieskie Karty”, która została wprowadzona Zarządzeniem Rady Ministrów z dn. 13 września 2011 r. (Dz.U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245). Wszczęcie powyższej procedury rozpoczyna pracę z rodziną, w której istnieje podejrzenie występowania problemu przemocy. Służbami wskazanymi do założenia „Niebieskiej Karty” są: policja, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.

Prezydent Płocka powołał Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w maju 2012 r. W skład Zespołu weszły 22 osoby, będące przedstawicielami: policji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, oświaty, komisji alkoholowej, sądu, prokuratury, straży miejskiej, organizacji pozarządowych. Zespół powołał Grupy Robocze, które pracują bezpośrednio z rodzinami z problemem przemocy domowej. Obsługę administracyjno – organizacyjną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W roku 2011 Rada Miasta Płocka uchwaliła Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2016 (Uchwała Nr 254/XVII/2011 Rady Miasta Płocka z dnia 29 listopada 2011 r.). Program zawiera charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie, wskazuje cele oraz działania podejmowane na terenie naszego miasta.

2.9. TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU SIĘ DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO

Kolejnym ważnym problemem społecznym jest powrót osoby skazanej – opuszczającej Zakład Karny - do otwartego środowiska społecznego. Sytuacja osób zwalnianych z zakładów karnych jest bardzo zróżnicowana i zależy od wielu czynników. Są to wiek, płeć, stan zdrowia, właściwości psychospołeczne, w tym kondycja psychiczna, rozwój intelektualny, a także doświadczenia związane z pełnieniem ról społecznych.

Jednakże, skazany opuszczający placówkę więzienną, jako jednostka społeczna znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i wymaga pomocy i wsparcia szeregu współpracujących ze sobą instytucji. Powyższe działania, mające na celu readaptację społeczną i przeciwdziałanie powrotowi do przestępczości, przebiegają już w systemie penitencjarnym, natomiast przy współpracy kuratora sądowego i innych podmiotów w tym instytucji pomocy społecznej, zwiększają swój zakres wobec skazanego po opuszczeniu przez niego Zakładu Karnego. Osoby opuszczające placówkę więzienną muszą ponownie nawiązać bliskie

relacje i więzi rodzinne, społeczne, niejednokrotnie kontynuować leczenie odwykowe z powodu różnych uzależnień, kontynuować rozpoczęty w ZK program edukacyjno – korekcyjny dla sprawców przemocy. Większość osób opuszczających placówkę penitencjarną staje się osobami bezdomnymi i bezrobotnymi, wymagającymi wsparcia w zakresie usamodzielnienia mieszkaniowego, aktywizacji zawodowej i podnoszenia kompetencji społeczno - zawodowych, podwyższenia świadomości prawnej, dostępu do świadczeń rzeczowych (odzież, obuwie, dowody osobiste, wyżywienie) oraz do świadczeń pieniężnych zazwyczaj z systemu pomocy społecznej.

Zgodnie z treścią art. 7 pkt 12 oraz art. 17 ust. 1 pkt 16a Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej osoby i rodziny przeżywające trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego są osobami uprawnionymi do otrzymania pomocy.

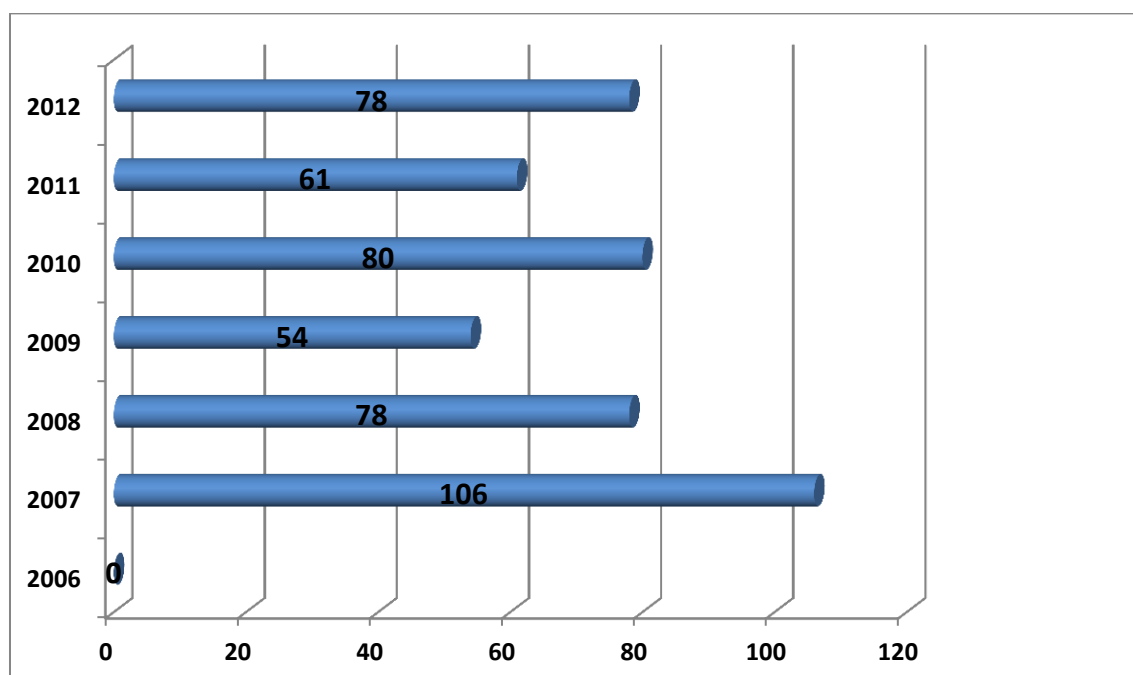
Już podczas odbywania kary pozbawienia wolności pracownik socjalny na wniosek skazanego może objąć pracą socjalną jego rodzinę.

Zakres takiej pomocy obejmuje w szczególności:

1. świadczenia pieniężne (zasilek stały, zasilek okresowy, zasilek celowy, specjalny zasilek celowy),
2. świadczenia rzeczowe (bilet kredytowany, posiłek, odzież, udzielenie schronienia,
3. usługi opiekuńcze, interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin, którym udzielono pomocy z tytułu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu ZK.

Wykres 16. Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego w latach 2006 – 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku – MPiPS-03

Powyższe dane wskazują, iż od 2007 roku zachodzi tendencja spadkowa liczby rodzin objętych pomocą, przy jednoczesnym skokowym wzroście w roku 2010 i 2012. Przyczyną powyższego zjawiska społecznego może być brak rozwiniętego, kompleksowego systemu pomocy byłym więźniom oraz brak integracji działań w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności z działaniami po opuszczeniu zakładu karnego.

III. DIAGNOZA. CZĘŚĆ II - NOWE LOKALNE POLITYKI PUBLICZNE DLA ROZWOJU PŁOCKA

1. POLITYKA SENIORALNA

Z uwagi na czynniki demograficzne wskazujące, iż zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym niezbędne jest prowadzenie działań umożliwiających utrzymanie sprawności i samodzielności osób starszych zapobiegających przewlekłym chorobom i niepełnosprawności.

1.1. Charakterystyka zjawiska

Jedną z kluczowych zmian, z którą muszą zmierzyć się wszystkie kraje europejskie, jest starzenie się społeczeństwa. Wydłużanie się ludzkiego życia oraz obniżający się współczynnik dzietności skutkuje zmianami w strukturze ludności w całej Unii Europejskiej.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60 rok życia. Wyróżnia w niej trzy zasadnicze etapy: 60 – 75 rok życia - wiek podeszły (tzw. wczesna starość); 75 – 90 rok życia - wiek starczy (tzw. późna starość); 90 rok życia i powyżej - wiek sędziwy (tzw. długowieczność). Warto zwrócić uwagę, że do niedawna granicę starości wyznaczał 60 rok życia. Obecnie granica ta została nie tylko przekroczona, ale zaznacza się tendencja do sytuowania progu starości w 70 roku życia.

Na zjawisko starzenia się ludności wpływa pośrednio szereg czynników, jak np. poziom zamożności społeczeństwa, promowany model rodziny, aktywność zawodowa kobiet, poziom opieki społecznej i ochrony zdrowia, wykształcenie ludności oraz polityka społeczna państwa.

Proces starzenia się ma więc nie tylko wymiar demograficzny, ale także ekonomiczny i społeczny. Wyrazem tego są zmiany struktury konsumpcji, wzrost zapotrzebowania na niektóre usługi (np. w dziedzinie ochrony zdrowia, opieki społecznej), zmniejszenie aktywności zawodowej, zwiększenie wydatków na utrzymanie rosnącej grupy poprodukcyjnej, zmiana struktury siły roboczej, rodziny i gospodarstw domowych. Wymusza to działania ze strony państwa w zakresie dostosowania infrastruktury i nakładów finansowych na różne dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

Populacja osób starszych jest coraz większa i ma tendencję narastającą. Polska należy do krajów, w których zwiększanie się liczebności seniorów skutkuje wzrostem liczby osób narażonych na wykluczenie ze względu na szereg czynników. Osoby w starszym wieku są narażone na ubóstwo, ograniczone kontakty społeczne, problemy zdrowotne, brak mobilności, często też padają ofiarą przemocy.

Starzenie się ludności przebiega równolegle z postępującymi zmianami zachodzącymi w wielu dziedzinach życia. Powszechna informatyzacja, „rewolucja technologiczna” sprawiają, że problemem, jaki dotyka osoby starsze jest tzw. wykluczenie cyfrowe. Brak umiejętności sprawnego poruszania się w zinformatyizowanym świecie utrudnia codzienną egzystencję seniorów. Częstym problemem osób starszych jest samotność, zachodzące zmiany społeczne doprowadziły do marginalizacji roli osób starszych w życiu rodziny, społeczeństwa. Aktualny model społeczeństwa prefiguratywnego – w którym dorośli uczą się również od swoich dzieci - zakłada spadek autorytetu osób starszych w rodzinach na rzecz ludzi najmłodszych, którzy jako pierwsi przyswajają nowiny technologiczne i przekazują je pokoleniom starszych. Również współczesne gospodarstwa domowe rzadko mają charakter wielopokoleniowy - większość osób starszych mieszka samodzielnie, z daleka od swoich dzieci, wnuków.

Podsumowując należy podkreślić, że sytuacja demograficzna w Polsce jest zbliżona do pozostałych państw europejskich i podobnie jak prognozuje się na Zachodzie, należy liczyć się, iż liczba osób starszych z roku na rok będzie rosła. Prognozy na najbliższe dziesięciolecia dla Europy przewidują przyrost populacji osób starszych do poziomu co piątego człowieka. Będzie to wymagało planowania i organizowania takich działań pomocy społecznej, które zabezpieczą różnorodne potrzeby tej grupy wiekowej.

Poniższy wykres przedstawia strukturę społeczeństwa płockiego w latach 2008 – 2012.

Wykres 18. Struktura demograficzna społeczeństwa płockiego w latach 2008 – 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W mieście Płocku na dzień 31 grudnia 2012r. – było 123 627 mieszkańców.

Jeśli chodzi o osoby w wieku poprodukcyjnym (60-64 lata i 65 lat i więcej) to na dzień 31 grudnia 2012r. było ich: 27 437 (22,19%).

Zgodnie z wykresem nr 18 , w okresie 2008-2012 udział osób w wieku u poprodukcyjnym w strukturze społeczeństwa płockiego stale się zwiększa. W roku 2008 wynosił on 18,21%, a w 2012 już 22,19%. Warty zaznaczenia jest niepokojący fakt, iż rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2010 osób starszych stanowiących płockie społeczeństwo było 7,49% w wieku 60 lat i więcej, oraz 12,81% w wieku 65 lat i więcej.

Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego w zakresie struktury społecznej województwa mazowieckiego na lata 2015-2020 ukazują dalszą tendencję zmniejszania się udziału osób młodych w społeczeństwie przy jednoczesnym wzroście udziału osób starszych, co tylko potwierdza, iż polityka senioralna będzie stawać się z upływem czasu coraz bardziej priorytetowa.

Zmiany struktury ludności według wieku, jakie następują w ostatnim półwieczu wpływają na demograficzne starzenie się społeczeństwa wyrażające się we wzroście odsetka osób w wieku 60 lat i więcej. Do głównych przyczyn zwiększania się udziału ludzi starszych w ogólnej liczbie ludności należą spadek liczby urodzeń oraz wydłużenie przeciętnego czasu trwania życia. W świetle ogólnopolskich prognoz proces starzenia się ludności będzie postępował, co najmniej do 2020 roku, ze zwiększonym natężeniem od 2005 roku i szczególnie

silnym w latach 2010 – 2020. Towarzyszyć mu będą niekorzystne zmiany proporcji pomiędzy ludnością w wieku aktywności zawodowej, a ludnością w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, niosąc konsekwencje ekonomiczne i społeczne w wielu dziedzinach życia, (ubezpieczenia społeczne, służba zdrowia, pomoc i opieka społeczna), stanowiąc poważne wyzwania również dla lokalnej polityki społecznej. Według prognozy demograficznej GUS tempo najsilniejszego przyrostu liczby osób starszych będzie miało miejsce w latach 2005 – 2020 i może przedłużyć się do 2030 roku. Konsekwencją procesu starzenia się społeczeństwa będzie wzrost potrzeb w zakresie szeroko rozumianej ochrony zdrowia i opieki społecznej nad osobami starszymi (usługi opiekuńcze, domy pomocy społecznej, zakłady opiekuńczo – lecznicze inne formy opieki).

Analiza infrastruktury w mieście Płocku wskazuje, iż podstawowymi formami wsparcia dla osób starszych są:

1. Uniwersytet Trzeciego Wieku – 1
2. Miejsca Przyjazne Seniorom + Karta Seniora – 15 miejsc
3. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób w wieku emerytalnym -

Ponadto, należy nadmienić, iż w Płocku na mocy Zarządzenia Prezydenta Miasta Płocka w sierpniu 2012r. została powołana Płocka Rada Seniorów, która jest organem doradczym i inicjatywnym Prezydenta Miasta Płocka w sprawach dotyczących osób powyżej 50 roku życia. Celem działania Rady jest integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych na zewnątrz, a także wpływ seniorów na sprawy dotyczące całej społeczności Miasta.

Od kilku lat Senat Rzeczypospolitej Polskiej organizuje konkurs dla samorządów wojewódzkich, powiatowych i gminnych, którego przedmiotem jest wybór najlepszych inicjatyw poprawiających jakość życia seniorów. Jednostki samorządu terytorialnego w ramach konkursu rywalizują o tytuł: „Samorząd przyjazny seniorom”. W roku 2013 Płock otrzymał wyróżnienie specjalne w konkursie „**Samorząd Przyjazny Seniorom – Przyjazna Przestrzeń Publiczna**” za działania na rzecz seniorów. Nasze miasto zostało wyróżnione za rozwiązania sprzyjające integracji międzypokoleniowej. Taki tytuł niewątpliwie stanowi potwierdzenie, że władze samorządu terytorialnego nie zapominają o potrzebach, tej coraz liczniejszej, części wspólnoty lokalnej, jaką są seniorzy.

Zatem, z powyższej analizy wynika, iż istotne jest prowadzenie regionalnej polityki senioralnej sprzyjającej aktywizacji osób starszych i zapobiegającej ich wykluczeniu i utracie samodzielności. Niezwykle ważne jest połączenie działań z polityką rozwoju ekonomii społecznej i usług społecznych.

2. POLITYKA ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ

Ekonomia społeczna stanowi ważne narzędzie aktywizacji społeczno –zawodowej grup zagrożonych i wykluczonych społecznie.

2.1. Charakterystyka lokalnej ekonomii społecznej

Definicja ekonomii społecznej jest niezwykle szeroka. Dla potrzeb niniejszego dokumentu strategicznego należy przyjąć terminologię zawartą w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej, gdzie „Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych społeczną marginalizacją, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego)”¹. W kontekście naszego tematu najważniejsze wydają się podmioty działające w sferze pożytku publicznego, które prowadzą działalność ekonomiczną, zatrudniają pracowników, choć ich działanie nie jest oparte na ryzyku ekonomicznym, czyli organizacje pozarządowe prowadzące działalność odpłatną i nieodpłatną pożytku publicznego.

W mieście Płocku działają obecnie m.in. następujące podmioty ekonomii społecznej:

1. **Zakład Aktywności Zawodowej** – wyodrębniona organizacyjnie i finansowo jednostka tworzona przez fundację „Przystań”, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
2. **Spółdzielnie socjalne** - to podmioty łączące cechy przedsiębiorstwa oraz organizacji pozarządowej, mające umożliwić jej członkom, którymi muszą być w 50% osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, powrót do uregulowanego życia społecznego i aktywności na rynku pracy. W Płocku w 2012 roku funkcjonowały 2 spółdzielnie socjalne: spółdzielnia „Szansa” i „Fun Park”.
3. **Centrum Integracji Społecznej** – celem działalności jest reintegracja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. W Płocku funkcjonuje 1 CIS.
4. **Klub Integracji Społecznej** – usytuowany jest w strukturach ośrodka pomocy społecznej. Jego działalność skupiona jest na udostępnianiu informacji dla osób bezrobotnych oraz organizacji prac społecznie użytecznych i robót publicznych. W latach 2013 – 2014 realizacja programu Klubu Integracji Społecznej w MOPS w Płocku przebiega w ramach realizacji projektu PO KL współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

---

¹ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2014

5. **Warsztaty Terapii Zajęciowej** - zajmują się rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W naszym mieście funkcjonuje 6 warsztatów.
6. **Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej** – utworzony i prowadzony przez Stowarzyszenie Centrum Innowacji Społeczeństwa Informacyjnego w partnerstwie z Miastem Płock, z Powiatem Sierpeckim oraz Stowarzyszeniem Aktywności Lokalnej „CAL” jako wsparcie i rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej z terenu Mazowsza Płockiego (Miasto Płock, powiat płocki, powiat sierpecki i powiat gostyniński).

Na rozwój ekonomii społecznej w Płocku niewątpliwie znacząco wpłynęły projekty realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013, Priorytet VII „Promocja integracji społecznej”, Działania 7.2 „Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej”. Między innymi w ramach dofinansowania ze środków unijnych został utworzony OWES.

Ponadto, należy nadmienić, iż w 2013r. zawiązano Płockie Partnerstwo na Rzecz Ekonomii Społecznej. Partnerstwu patronuje Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Płocku. Celem porozumienia jest współpraca trójsektorowa służąca rozwojowi nowych produktów i usług, z których zysk będzie przeznaczany na cele społeczne. Partnerstwo tworzą: Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Umysłową „Jestem”; Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych Uhuru Culture, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku; Spółka Lokomotywa – właściciel marki SzytuNitu i osoba fizyczna – Pan Wiktor Oniszk - reprezentujący grupę nieformalną Young Group.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż ekonomia społeczna w latach 2014 - 2020 będzie jedną ze strategicznych polityk regionalnych dla rozwoju województwa mazowieckiego, której rozwój umożliwi tworzenie warunków dla wzrostu efektywnych działań pomocy społecznej i aktywnej integracji oraz rozwój partnerstwa lokalnego i współpracy w obszarze polityki społecznej.

3. POLITYKA ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Usługi społeczne – inaczej niematerialne świadczenia społeczne to „wszystkie działania i administracje, które zajmują się społecznymi potrzebami obywateli (stymulacja i kontrola potrzeb oraz pomoc w ich zaspokajaniu), czyli zabezpieczenie socjalne (usługi socjalne – w tym publiczne i socjalne usługi mieszkaniowe), usługi opieki zdrowotnej i promocji zdrowia (usługi zdrowotne lub prozdrowotne, usługi sanitarne i terapeutyczne – w tym psychologiczne, psychiatryczne i rehabilitacyjne), wychowanie/edukacja/profesjonalizacja (usługi edukacyjne, usługi wychowawcze – w tym resocjalizacyjne, usługi szkoleniowe), osobiste usługi społeczne, usługi opiekuńcze, usługi mieszkaniowe, usługi zatrudnieniowe, kulturalne, rekreacyjne i wyspecjalizowane usługi dla różnych

grup docelowych (dzieci, nadużywający substancji psychoaktywnych, ludzie z problemami psychospołecznymi etc.)”

3.1. Charakterystyka rozwoju lokalnych usług społecznych

Ważnym realizatorem usług społecznych są organizacje pozarządowe i ich rozwój ściśle związany jest z rozwojem trzeciego sektora.

Ponadto, rozwój lokalnych usług społecznych niewątpliwie powiązany jest ze wzmacnianiem współpracy organizacji pozarządowych z administracją samorządową, zapewnieniem warunków dla stabilności ich funkcjonowania oraz profesjonalizacji działań.

Dotychczasowa współpraca Gminy-Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi ma charakter finansowy i pozafinansowy. Obie formy współpracy odbywają się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Współpraca finansowa polega na udzielaniu organizacjom dotacji na realizację zadań własnych w takich formach jak: powierzanie wykonywania zadań własnych Miasta wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie ich realizacji, wspieranie wykonywania zadań własnych Miasta wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie ich realizacji oraz w drodze otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Prezydenta bądź w inny sposób określony w odrębnych przepisach.

Z informacji zawartych w ogólnopolskiej bazie organizacji pozarządowych (www.bazy.ngo.pl), wynika, że na terenie miasta Płocka jest zarejestrowanych 333 organizacji pozarządowych i 44 organizacje pożytku publicznego – stan na dzień 31.12.2012r.

Według dziedzin prowadzonej działalności są one podzielone na organizacje działające:

- ◇ w zakresie pomocy społecznej – (37)
- ◇ w zakresie osób niepełnosprawnych – (40)
- ◇ w zakresie ochrony zdrowia i profilaktyki uzależnień – (57)
- ◇ w zakresie kultury, ochrony dziedzictwa narodowego – (81)
- ◇ w zakresie edukacji – (94)
- ◇ w zakresie sportu i rekreacji, turystyki – (111)
- ◇ w zakresie działalności międzynarodowej i współpracy zagranicznej – (45)
- ◇ w zakresie działań podejmowanych na rzecz młodzieży, dzieci – (120)
- ◇ w zakresie wsparcia seniorów i kombatanatów – (18)

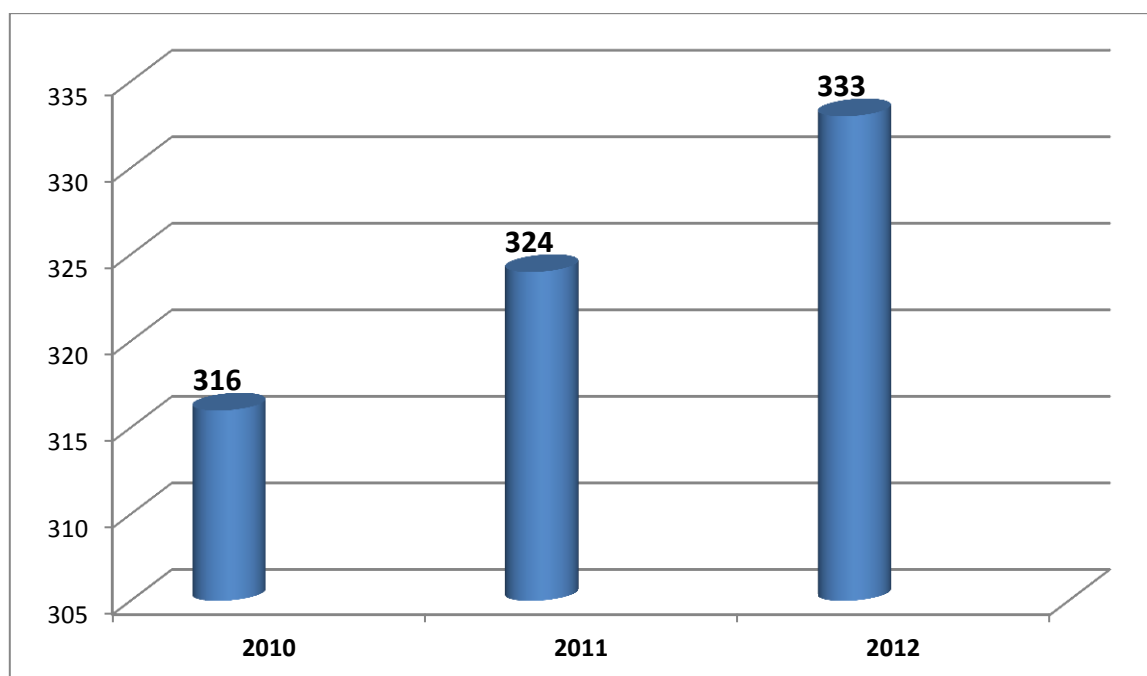
- ◇ w zakresie techniki, nauki, gospodarki – (43)
- ◇ w zakresie ochrony środowiska i ekologii – (27)
- ◇ w innych dziedzinach - organizacje katolickie i wyznaniowe, organizacje infrastrukturalne – (32)

Z zakresu szeroko pojętej pomocy społecznej można wyróżnić organizacje pozarządowe działające w sferze:

- ◇ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania ich szans
- ◇ wsparcia osób niepełnosprawnych
- ◇ wsparcia osób w wieku senioralnym
- ◇ przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym
- ◇ integracji i reintegracji zawodowej i społecznej

Poniższy wykres przedstawia przyrost liczby stowarzyszeń i fundacji w latach 2010 – 2012 w Płocku.

Wykres 19. Przyrost liczby stowarzyszeń i fundacji w latach 2010 – 2012 w Płocku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z lokalnej bazy danych organizacji pozarządowych Centrum ds. Organizacji Pozarządowych

IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA PŁOCKA

1. Pomoc społeczna i lokalny rynek pracy

Zgodnie z treścią Uchwały Nr 259/XVII/2011 Rady Miasta Płocka z dnia 29.11.2011r. w sprawie Systemu Pomocy Społecznej oraz Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej Gminy – Miasto Płock, System Pomocy Społecznej stanowią podmioty i instytucje, mające na celu niesienie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzinom sprawującym pieczę zastępczą nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej. Podstawową jednostką organizacyjną Systemu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, który koordynuje i nadzoruje działalność jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

Jednostka organizacyjna Miasta Płocka, z siedzibą przy ul. Wolskiego 4, realizującą zadania gminy, powiatu oraz zadania zlecone przez administrację rządową w zakresie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Do zadań Ośrodka należy w szczególności:

- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- pobudzanie do aktywnego udziału w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- animacja i integracja środowisk lokalnych na rzecz podejmowania działań samopomocowych,
- prowadzenie pracy socjalnej,
- prowadzenie interwencji kryzysowej oraz poradnictwa specjalistycznego w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- podejmowanie działań w obszarze rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób chorych psychicznie oraz niepełnosprawnych intelektualnie,
- organizowanie wsparcia dla rodzin dotkniętych bezradnością w sprawach opieki i wychowania poprzez prowadzenie asystentury rodzinnej oraz organizacji placówek wsparcia dziennego,

- prowadzenie spraw z zakresu organizowania opieki w rodzinach zastępczych i udzielania świadczeń na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,
- prowadzenie spraw w przedmiocie usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- świadczenie orzecznictwa w przedmiocie niepełnosprawności w ramach prowadzonego Powiatowego Zespołu ds Orzekania o Niepełnosprawności,
- koordynacja i nadzór nad działalnością: Domu Pomocy Społecznej, Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Ośrodka Opiekuńczo – Wychowawczego, placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz warsztatów terapii zajęciowej,

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Komórka organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. Wolskiego 4. Ośrodek udziela pomocy w sytuacjach kryzysowych t.j: przemocy w rodzinie, problemów uzależnienia i współuzależnienia, konfliktów rodzinnych, kryzysu utraty i żałoby po stracie osoby bliskiej, handlu ludźmi, doświadczaniu traumy po katastrofie, problemów suicydalnych (myśli i zachowania samobójcze), przemocy seksualnej, problemów emocjonalnych oraz trudności opiekuńczo - wychowawczych.

Dom dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

Placówka przy ul. Obejście 9, przeznaczona dla osób z terenu miasta Płocka doświadczających przemocy domowej, które wymagają tymczasowego schronienia w związku ze swoją sytuacją. Placówka dysponuje 8 miejscami noclegowymi. Dom funkcjonuje w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Pokój Przyjaznych Przesłuchań

Zespół pomieszczeń przy ul. Kolegialnej 43a, przeznaczonych do przesłuchiwania dzieci, będących ofiarami i świadkami przestępstw. Przesłuchania prowadzone są przez Sąd Rejonowy i Okręgowy w Płocku oraz Prokuraturę Rejonową i Okręgową w Płocku. Obsługę pokoju prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Dom jest ośrodkiem wsparcia dla osób chorych psychicznie i i niepełnosprawnych intelektualnie. Dom funkcjonuje w 2 siedzibach przy ul. Reja 15/3 oraz ul. Mickiewicza 7a. Dysponuje 45 miejscami, w tym 30 dla osób chorych psychicznie oraz 15 dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Powiatowy Zespół ds Orzekania o Niepełnosprawności

Zespół z siedzibą przy ul. Wolskiego 4 jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizuje zadania z zakresu orzecznictwa o niepełnosprawności dla celów poza rentowych dla mieszkańców Płocka oraz powiatu płockiego oraz gostynińskiego.

Placówki wsparcia dziennego

Na terenie miasta funkcjonuje 21 placówek wsparcia dziennego, w tym 1 ognisko opiekuńcze, 12 świetlic środowiskowych oraz 8 klubów profilaktyki środowiskowej. Ognisko opiekuńcze oraz 6 świetlic środowiskowych prowadzonych jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Pozostałe świetlice oraz wszystkie kluby prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Mieszkania chronione

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi sieć 6 mieszkań chronionych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym 2 mieszkania dla osób niepełnosprawnych, 2 mieszkania dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze, 1 mieszkanie dla matek z dziećmi doświadczających przemocy w rodzinie oraz 1 mieszkanie dla osób wychodzących z bezdomności.

Dom Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc”

Jednostka organizacyjna pomocy społecznej z siedzibą przy ul. Krótkiej 6. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązujących standardów, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Dom przeznaczony jest dla 80 mieszkańców, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekłe psychicznie chorych.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Jednostka organizacyjna miasta z siedzibą przy ul. Gen. Kleberga 3, powołana do realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia pieczy zastępczej oraz osób sprawujących pieczę zastępczą,
- prowadzenie poradnictwa, terapii i pomocy prawnej dla osób sprawujących pieczę zastępczą,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia pieczy zastępczej,

Ośrodek Opiekuńczo – Wychowawczy

Ośrodek jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną miasta. W skład Ośrodka wchodzi 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze o łącznej liczbie 53 miejsc.

Placówka Interwencyjna z siedzibą przy ul. Mościckiego 27 zapewnia doraźną całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodziców, znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

Placówka Socjalizacyjna z siedzibą przy ul. Mościckiego 6 zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze

Na terenie miasta funkcjonują 4 placówki opiekuńczo – wychowawcze o charakterze rodzinnym jako odrębne jednostki organizacyjne. Łącznie dysponują 29 miejscami dla dzieci. Zadaniem placówek typu rodzinnego jest całodobowa opieka i wychowanie dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego, do czasu powrotu dziecka do rodziny, umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia.

Rodziny zastępcze

W ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2013r. funkcjonowało 145 rodzin zastępczych, w których przebywało 201 dzieci, w tym 106 rodzin spokrewnionych, 34 rodziny niezawodowe, 4 zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, oraz 1 zawodowa rodzina specjalistyczna.

Warsztaty terapii zajęciowej

Na terenie miasta Płocka funkcjonuje 6 warsztatów terapii zajęciowej dysponujących 125 miejscami terapeutycznymi:

- WTZ przy Oddziale Miejsko - Powiatowym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci dla Osób Niepełnosprawnych Niewidomych i Niedowidzących dla 25 uczestników,
- WTZ przy Oddziale Miejsko – Powiatowym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci dla Osób Niepełnosprawnych Ruchowo dla 15 uczestników,
- WTZ przy Stowarzyszeniu Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Umysłową „Jestem” dla 15 uczestników,
- WTZ przy Caritas Diecezji Płockiej dla 30 uczestników,
- WTZ przy Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Jakuba Apostoła dla 25 uczestników,
- WTZ przy Zakładzie Karnym dla 15 uczestników.

Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi przy ul. Misjonarskiej 22 prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w Płocku. Placówka dysponuje liczbą 30 miejsc noclegowych dla kobiet z dziećmi, z możliwością zwiększenia tej liczby o 10 miejsc noclegowych dla osób dorosłych i 3 miejsca dla dzieci w okresie jesienno – zimowym.

Dom dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Sienkiewicza 54 prowadzony przez Caritas Diecezji Płockiej. Placówka dysponuje liczbą 50 miejsc noclegowych dla mężczyzn, z możliwością zwiększenia tej liczby o dodatkowych 20 miejsc w okresie jesienno – zimowym.

Instytucje i agendy zaangażowane w rozwiązywanie problemów społecznych

Rada Miasta Płocka, Komisja Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Miasta Płocka, Społeczna Rada ds. Działalności Pożytku Publicznego, Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Społeczna Rada Seniorów, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Pełnomocnik ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, Rzecznik Osób Niepełnosprawnych, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMP, Wydział Zarządzania Kryzysowego UMP, Wydział Kultury i Edukacji UMP, Komenda Straży Miejskiej, Izba Wyrzeźwień, Centrum Wolontariatu, Komenda Miejska Policji, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Płocku.

Organizacje pozarządowe

Z perspektywy funkcjonowania i rozwoju systemu wsparcia istotnego znaczenia nabiera współpraca organów administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi. Zasady współpracy finansowej i poza finansowej określa opracowywany corocznie Program Współpracy Gminy – Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jednym z istotnych elementów współpracy poza finansowej było powołanie Płockiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, której zadaniem jest opiniowanie projektów uchwał, programów oraz wyrażanie opinii w sprawach dotyczących realizacji zadań publicznych.

W Płocku w bazie danych organizacji pozarządowych zarejestrowanych było: w 2010 roku – 316 organizacji, w 2011 roku – 324 organizacje, w 2012 roku – 333 organizacje.

Wolontariat

Początkowo tę formę wsparcia oferował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, przy którym utworzono Kluby Wolontariatu. W 2011 roku powołano Pełnomocnika Prezydenta Miasta Płocka ds. Wolontariatu i utworzono Płocki Wolontariat. Wolontariusze skupieni w Płockim Wolontariacie i w Miejskim

Ośrodku Pomocy Społecznej to w zdecydowanej większości ludzie młodzi: gimnazjaliści, licealiści i studenci. Obecnie coraz częściej pracą w ramach wolontariatu zainteresowanie przejawiają osoby bezrobotne, czynne zawodowo oraz seniorzy. Wolontariusze najczęściej świadczą swoje usługi na rzecz rodzin w formie: udzielania korepetycji, udzielania pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym, pomocy w organizowaniu imprez na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia. Płocki Wolontariat przeprowadził akcje: „Korek 2011/2013” - udzielanie dzieciom pomocy w nauce; „Nakręć się” - zbieranie i sprzedaż nakrętek z której dochód przekazano na rzecz osób potrzebujących oraz organizował zbiórki publiczne i zbiórki żywności. W celu profesjonalizacji kadry wolontariuszy zorganizowano szkolenia przygotowujące do pracy z indywidualnymi osobami oraz szkolenia dla wolontariuszy biorących udział w zbiórkach publicznych.

W Płocku liczba wolontariuszy wynosiła: w roku 2010 – 128 osób, w roku 2011 – 188 osób, w roku 2012 – 171 osób.

INSTYTUCJE RYNKU PRACY

Miejski Urząd Pracy w Płocku z siedzibą przy ul. 3 – go Maja 18 jest jednostką organizacyjną miasta, wchodzącą w skład powiatowej administracji zespolonej, działającą na podstawie przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do zadań statutowych Miejskiego Urzędu Pracy należy w szczególności:

- realizacja zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- udzielanie pomocy bezrobotnym oraz poszukującym pracy w znalezieniu pracy poprzez pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, informację zawodową oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników poprzez pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i informację zawodową,
- rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy,
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy,
- inicjowanie i wspieranie tworzenia klubów pracy działających w ramach innych instytucji,
- współpraca z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach, organizacji robót publicznych oraz zatrudnienia socjalnego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia,
- realizowanie projektów w zakresie promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Płocku z siedzibą przy ul. Kostrogaj 1 - jednostka organizacyjna powiatu płockiego ziemskiego, wchodząca w skład powiatowej

administracji zespolonej, działającą na podstawie przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia w Płocku z siedzibą przy ul. Kolegialna 19. Do jego zadań należy m. in.:

- organizowanie zagranicznego pośrednictwa pracy,
- koordynowanie i świadczenie usług poradnictwa i informacji zawodowej,
- koordynowanie działań w zakresie kształcenia ustawicznego i szkolenia osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy,
- opracowywanie analiz i statystyk dotyczących mazowieckiego rynku pracy,
- współorganizacja i inicjowanie regionalnych i lokalnych programów mających na celu tworzenie nowych miejsc pracy oraz łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia.

Corocznie w Płocku podejmowane są inicjatywy w postaci organizacji: Targów Pracy organizowanych przez Miejski Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy i Politechniką Warszawską w Warszawie Filia w Płocku oraz Targów Pracy Osób Niepełnosprawnych organizowanych przez Miejski Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Płocku, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Polskiej Wsi „Razem Lepiej” w Nowym Miszewie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku.

Mazowiecka Wojewódzka Komenda OHP Młodzieżowe Biuro Pracy w Płocku z siedzibą przy ul. 3-go Maja 18.

Hufiec Pracy 7 – 11 w Płocku z siedzibą przy ul. Norbertańskiej 11

Jednostki realizujące zadania w zakresie kształcenia, zatrudnienia i wychowania młodzieży. Hufce m. in. prowadzą rekrutację młodzieży, diagnozują zainteresowania zawodowe uczestników oraz kierują ich na praktyczną naukę zawodu.

Agencje Pracy Tymczasowej – według aktualnych danych w Płocku funkcjonuje 17 zarejestrowanych agencji pośredniczących w zatrudnianiu osób bezrobotnych.

Podmioty gospodarcze

W 2012 roku w Płocku zarejestrowanych było 12 444 podmiotów gospodarczych. Zdecydowaną większość, czyli 12 138 podmiotów (97,5%) skupiał sektor prywatny. Wśród podmiotów tego sektora 75,9% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w handlu i naprawie pojazdów samochodowych, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, transporcie i gospodarce magazynowej oraz budownictwie. Podmioty sektora publicznego w liczbie 306 stanowiły w Płocku 2,5% ogółem zarejestrowanych i skupione były głównie w obszarze edukacji oraz działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości.

Na koniec 2012 roku w Płocku były 23 podmioty gospodarcze zatrudniające od 250 do 999 pracowników. Jedynie 4 podmioty zatrudniały powyżej 1000 osób. Do pracodawców zatrudniających powyżej 1000 osób, których siedziby znajdują się w Płocku należały: Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A., CNH Polska sp. z o. o., Levi Strauss Poland sp z o. o. i Wojewódzki Szpital Zespolony.

Na terenie Płocka utrzymuje się tendencja wzrostowa w odniesieniu do powstających spółek handlowych oraz spółek cywilnych. Na koniec 2012 roku było ich odpowiednio 1106 oraz 930. Po raz pierwszy od czterech lat zwiększyła się liczba spółdzielni z 59 na 60.

Podmioty ekonomii społecznej

Zakład Aktywności Zawodowej „Bar Mleczny” przy ul. Tumskiej 13 prowadzony przez Fundację Ekonomii Społecznej „Przystań”. Podmiot zatrudniający osoby niepełnosprawne oraz realizujący zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej z siedzibą przy ul. Kolberga 32 – projekt Stowarzyszenia Centrum Innowacji Społeczeństwa Informacyjnego realizowany w partnerstwie z Miastem Płock, Powiatem Sierpeckim oraz Stowarzyszeniem Aktywności Lokalnej „CAL”, którego celem jest wsparcie i rozwój sektora ekonomii społecznej Subregionu Płockiego w zakresie kreowania nowych usług społecznych poprzez utworzenie i prowadzenie OWES.

Spółdzielnie socjalne jako podmioty działające w oparciu o ustawę o spółdzielniach socjalnych realizujące zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej zrzeszonych członków.

Spółdzielnia Socjalna „Szansa” z siedzibą przy ul. Jachowicza 27

Spółdzielnia Socjalna „Fun Park” z siedzibą przy ul. Lotników

2. Wspieranie rodziny i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Placówki wsparcia dziennego

W Płocku funkcjonuje rozwinięta jest sieć placówek wsparcia dziennego. Działają one głównie jako świetlice środowiskowe oraz kluby profilaktyki środowiskowej. Łącznie świetlice i kluby dysponują liczbą 605 miejsc. Świetlice przeznaczone są dla dzieci w wieku od 4 do 16 roku życia, z wyjątkiem ogniska opiekuńczego, do którego uczęszczają dzieci w wieku od 3 do 6 roku życia. Kluby profilaktyki środowiskowej swoją ofertę zajęć kierują do grupy wiekowej od 5 do 23 roku życia. Pobyt dzieci w placówkach jest nieodpłatny i dobrowolny.

W świetlicach środowiskowych prowadzone są zajęcia w zakresie: organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży; tworzenia warunków do nauki i udzielania pomocy w nauce, rozwijania zainteresowań, uzdolnień, aktywności oraz

stwarzaniu szans na odniesienie sukcesu; podnoszenia poziomu kultury osobistej, kształtowania zasad współżycia społecznego oraz właściwego stosunku do nauki i pracy oraz prowadzenia zajęć profilaktycznych.

W klubach prowadzona jest działalność profilaktyczna, socjoterapeutyczna, edukacyjna i informacyjna dotycząca zapobiegania uzależnieniom, promocji zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Zarówno świetlice, jak i kluby czynne są przez cały rok, od poniedziałku do soboty, nie mniej niż 6 godzin dziennie. Czas pracy placówek dostosowany jest do potrzeb i oczekiwań zarówno uczestników, jak i ich rodziców. W trakcie zajęć świetlicowych dzieci i młodzież mają zapewniony co najmniej jeden posiłek.

Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące w Płocku

Lp.	Nazwa placówki wsparcia dziennego	Adres placówki	Liczba miejsc	Podmiot prowadzący placówkę
1.	Świetlica Miejska Nr 7 „Pszczółki”	Płock, ul. Bartnicza 1	30	Oddział Rejonowy PCK Płock, ul. Misjonarska 22
2.	Świetlica Miejska Nr 10 „Przytulisko”	Płock, ul. Jakubowskiego 4	30	Chorągiew Mazowiecka Hufiec ZHP Płock Płock, ul. Krótka 3a
3.	Świetlica Miejska Nr 11 „Oaza”	Płock, ul. Kościuszki 5	30	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. św. Brata Alberta Płock, ul. Kościuszki 5
4.	Świetlica Miejska Nr 3	Płock, ul. Sienkiewicza 17a	30	Oddział Miejsko - Powiatowy TPD Płock, ul. Kochanowskiego 7
5.	Świetlica Miejska Nr 2	Płock, ul. Krakówka 2	30	Parafia Rzymsko -Katolicka św. Benedykta Płock, ul. Dobrzykowska 2
6.	Ośrodek Wsparcia dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych „Promyczek”	Płock, ul. Borowicka 3	30	Oddział Rejonowy PCK Płock, ul. Misjonarska 22
7.	Świetlica Środowiskowa Nr 1 „Dom Marzeń”	Płock, ul. Góry 7	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
8.	Świetlica Środowiskowa Nr 4 „Chatka Puchatka”	Płock, ul. Kwiatka 59a	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
9.	Świetlica Środowiskowa Nr 5 „Iskierka”	Płock, ul. Otolińska 23	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
10.	Świetlica Środowiskowa Nr 8 „Promyk”	Płock, ul. Walecznych 20	30	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
11.			15	Miejski Ośrodek Pomocy

	Świetlica Środowiskowa Nr 9 „Pozytywka”	Płock, ul. Słodowa 1		Spółecznej w Płocku
12.	Świetlica Środowiskowa Nr 13 „Słoneczny Krąg”	Płock, ul. Gierzyńskiego 17	30	Miejski Ośrodek Pomocy Spółecznej w Płocku
13.	Ognisko Opiekuńcze „Smyk”	Płock, ul. Otolińska 23	30	Miejski Ośrodek Pomocy Spółecznej w Płocku
14.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Domek”	Płock, al. Jachowicza 4	30	Parafia św. Stanisława Kostki Płock, al. Jachowicza 4
15.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciele”	Płock, ul. Krótka 3a	30	Chorągiew Mazowiecka Hufiec ZHP Płock Płock, ul. Krótka 3a
16.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Amicus”	Płock, ul. Krakówka 2	30	Parafia Rzymsko - Katolicka św. Benedykta Płock, ul. Dobrzykowska 2
17.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Krąg”	Płock, ul. Kościuszki 5	30	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. św. Brata Alberta Płock, ul. Kościuszki 5
18.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Skarpiak”	Płock, ul. Asnyka 2	30	Parafia Ducha Świętego Płock, ul. Asnyka 2
19.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciół Dziecka”	Płock, ul. Dobrzyńska 2a	30	Zarząd Miejski TPD Płock, ul. Bartnicza 1
20.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Szuflada”	Płock, ul. Rembielińskiego 6a	30	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Kai Kairos” w Płocku Płock, ul. Szpitalna 7/7
21.	Klub Profilaktyki Środowiskowej „Latający Kufer”	Płock, ul. św. Wojciecha 2	20	Fundacja „Na Horyzoncie” Płock, ul. Nałkowskiej 12

Asystent rodziny

Instytucję asystenta rodziny wprowadziła ustawa o systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Od 2012r. zadanie asystentury rodzinnej realizowane jest poprzez 7 asystentów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Działania asystentów mają prowadzić do poprawy sytuacji życiowej rodzin, a w szczególności do: wzmocnienia roli i funkcji rodziny; rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny; integracji rodziny; poprawy sytuacji bytowej, mieszkaniowej i zdrowotnej; uzyskania umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; polepszenia społecznego funkcjonowania

rodzin oraz wyjścia z izolacji społecznej; wzmocnienia samodzielności w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych oraz zwiększenia poczucia własnej wartości i zdolności do sprawowania kontroli nad własnym życiem.

Ośrodek Opiekuńczo – Wychowawczy

Ośrodek jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną miasta. W skład Ośrodka wchodzi 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze o łącznej liczbie 53 miejsc.

Placówka Interwencyjna z siedzibą przy ul. Mościckiego 27 zapewnia doraźną całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodziców, znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

Placówka Socjalizacyjna z siedzibą przy ul. Mościckiego 6 zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja niezbędne potrzeby dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze

Na terenie miasta funkcjonują 4 placówki opiekuńczo – wychowawcze o charakterze rodzinnym jako odrębne jednostki organizacyjne. Łącznie dysponują 29 miejscami dla dzieci. Zadaniem placówek typu rodzinnego jest całodobowa opieka i wychowanie dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego, do czasu powrotu dziecka do rodziny, umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia.

Rodziny zastępcze

W ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2013r. funkcjonowało 145 rodzin zastępczych, w których przebywało 201 dzieci, w tym 106 rodzin spokrewnionych, 34 rodziny niezawodowe, 4 zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, oraz 1 zawodowa rodzina specjalistyczna.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Jednostka organizacyjna miasta z siedzibą przy ul. Gen. Kleberga 3, powołana do realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia pieczy zastępczej oraz osób sprawujących pieczę zastępczą,
- prowadzenie poradnictwa, terapii i pomocy prawnej dla osób sprawujących pieczę zastępczą,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do

pełnienia pieczy zastępczej,

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Komórka organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. Wolskiego 4. Ośrodek udziela pomocy w sytuacjach kryzysowych t.j.: przemocy w rodzinie, problemów uzależnienia i współuzależnienia, konfliktów rodzinnych, kryzysu utraty i żałoby po stracie osoby bliskiej, handlu ludźmi, doświadczaniu traumy po katastrofie, problemów suicydalnych (myśli i zachowania samobójcze), przemocy seksualnej, problemów emocjonalnych oraz trudności opiekuńczo - wychowawczych.

Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W 2012r. Prezydent Miasta Płocka powołał Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji i organizacji, zajmujących się problemem przemocy domowej z terenu miasta, tj.: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu Rejonowego – Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuratury Rejonowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 2, Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej, Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, Katolickiego Stowarzyszenie Pomocy im. Św. Brata Alberta, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Płockiego Stowarzyszenia „Klub Abstynentów”. Głównym zadaniem Zespołu jest koordynowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zapewnienie pomocy rodzinom z problemem przemocy. Zespół realizuje procedurę „Niebieskiej Karty”, podejmowaną w sytuacji podejrzenia wystąpienia w rodzinie aktów przemocy.

Punkty Konsultacyjne

Punkty prowadzone przez instytucje oraz organizacje pozarządowe świadczą pomoc dla mieszkańców Płocka w postaci konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.

Wykaz Punktów Konsultacyjnych i świadczonej przez nich oferty.

Nazwa i adres Punktu	Podmiot prowadzący	Oferta pomocy poradnictwa specjalistycznego
Punkt Konsultacyjny ul. Misjonarska 22 w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych	Urząd Miasta Płocka Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo prawne • Poradnictwo psychologiczne • Poradnictwo pedagogiczne • Konsultacje u specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Poradnictwo i konsultacje logopedyczne • Poradnictwo i konsultacje w

		zakresie profilaktyki uzależnień (oferta Punktu skierowana jest do rodzin, w których występuje problem uzależnienia lub przemocy domowej)
Punkt Konsultacyjny ul. Wolskiego 4 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – Ośrodku Interwencji Kryzysowej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo prawne • Poradnictwo psychologiczne • Poradnictwo i konsultacje w zakresie profilaktyki uzależnień • Mediacje rodzinne • Spotkania Grupy Wsparcia dla Kobiet (oferta Punktu skierowana jest do rodzin, w których występuje problem uzależnienia lub przemocy domowej) • Poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne, w zakresie profilaktyki uzależnień, praca z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, poradnictwo w zakresie problemów opiekuńczo – wychowawczych, socjoterapia
Punkt Konsultacyjny przy Centrum Psychologiczno – Pastoralnym METANOIA ul. Kobylińskiego 21a	Centrum Psychologiczno – Pastoralne METANOIA	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo prawne • Poradnictwo psychologiczne • Poradnictwo pedagogiczne • Mediacje rodzinne • Konsultacje i poradnictwo logopedyczne • Poradnia Małżeństwo – Rodzinna – oferująca pomoc małżonkom we właściwej komunikacji, kierowaniu płodnością, rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów oraz pomoc w zakresie pedagogizacji rodziców
Punkt Konsultacyjny PCK Oddział Rejonowy w Płocku ul. Borowicka 3 b	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Płocku	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo prawne • Poradnictwo psychologiczne • Poradnictwo pedagogiczne • Poradnictwo i konsultacje logopedyczne
Poradnia Rodzinna Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej Ul. Nowowiejskiego 2	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo prawne • Konsultacje doradcy rodzinnego • Poradnictwo pedagogiczne • Poradnictwo psychologiczne • Realizacja Programu „Bezpieczna Rodzina” poprzez zapewnienie kompleksowej pomocy indywidualnej i grupowej dla rodzin i osób z problemem uzależnień i przemocy domowej
Punkt Doradztwa Rodzinnego KAI KAIROS ul. 3-go Maja 18	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży KAI KAIROS	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo i konsultacje psychologiczne • Poradnictwo i konsultacje pedagogiczne • Poradnictwo dla osób z

		problemem narkotykowym , alkoholowym oraz ich rodzin <ul style="list-style-type: none"> • Konsultacje, poradnictwo, terapia indywidualna i rodzinna dla osób eksperymentujących i nadużywających narkotyków oraz podejmujących zachowania ryzykowne i ich rodzin
Punkt Konsultacyjny MONAR Al. Kilińskiego 6a	Stowarzyszenie MONAR	<ul style="list-style-type: none"> • Psychoedukacja indywidualna dla osób z problemem narkotykowym i alkoholowym oraz ich rodzin • Warsztaty podnoszące umiejętności wychowawcze dla rodziców dzieci uzależnionych • Poradnictwo rodzinne • Poradnictwo pedagogiczne • Poradnictwo w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień

Ośrodki zapewniające schronienie dla osób doznających przemocy

Dom dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie przy ul. Obejście 9, funkcjonujący w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi przy ul. Misjonarskiej 22, prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej (pracownicy Noclegowni mają uprawnienia do wykonywania mapy obrażeń ciała – bezpłatnie)

Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Sienkiewicza 54, prowadzone przez Caritas Diecezji Płockiej.

Program „Płocka Karta Familijna 3+”

Program mający na celu wspieranie rodzin wielodzietnych i rodzin zastępczych. Istotą programu jest promocja dużej rodziny oraz działanie na rzecz wzmocnienia jej kondycji. Program ma na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, umacnianie oraz wspieranie rodzin wielodzietnych, a także zwiększanie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. Program pozwala na aktywizację rodzin wielodzietnych w zakresie wspólnego spędzania wolnego czasu oraz pełniejsze korzystanie z propozycji placówek kultury i rekreacji. Z karty mogą korzystać członkowie rodzin wielodzietnych, w tym rodzin zastępczych, zamieszkałych na terenie miasta Płocka, mających na utrzymaniu 3 lub więcej dzieci w wieku do 18 lub 25 roku życia bez względu na osiągnięte dochody. Rodziny posiadające kartę uprawnione są do korzystania z ulg oferowanych przez partnerów programu.

Program „Karta Seniora”

Beneficjenci programu mogą korzystać ze zniżek i promocji przygotowanych dla seniorów przez instytucje i przedsiębiorców biorących udział w programie. Kartę Seniora może otrzymać każdy płocczanin zameldowany i zamieszkały na terenie miasta, który ukończył 65 lat.

3. Ochrona zdrowia i profilaktyka uzależnień

Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej sp. z o. o.

Jest jednym z dwóch i drugim co do wielkości podmiotem świadczącym na lokalnym rynku kompleksowe usługi medyczne z zakresu szpitalnictwa, podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, rehabilitacji, stomatologii oraz diagnostyki. Spółka świadczy usługi medyczne głównie na podstawie kontraktów zawartych z NFZ, a także na podstawie umów z kontrahentami oraz komercyjnie dla pacjentów indywidualnych za odpłatnością wynikającą z obowiązujących cenników. W strukturach PZOZ znajdują się: Szpital Świętej Trójcy z Oddziałem Psychiatrycznym, Pododdziałem Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych, Oddziałem Chorób Wewnętrznych, Oddziałem Chorób Wewnętrznych, Oddziałem Ginekologiczno – Położniczym, Oddziałem Chirurgii Ogólnej, Oddziałem Pediatrycznym, Oddziałem Ortopedycznym, Pododdziałem Rehabilitacji Narządu Ruchu, Oddziałem Neonatologicznym, Dziennym Oddziałem Psychiatrycznym, Ośrodkiem Rehabilitacji Diennej, Ośrodkiem Rehabilitacji Diennej dla Dzieci, Przychodnią Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej, Centralnym Ośrodkiem Rehabilitacji, Zakładem Pielęgnacyjno – Opiekuńczym, Zakładem Diagnostyki Obrazowej, Zakładem Diagnostyki Laboratoryjnej, Zakładem Medycyny Pracy, Zakładem Sterylizacji, Apteką Szpitalną oraz Zakładem Medycyny Szkolnej.

Podmioty podstawowej opieki zdrowotnej

„MED – JAR” s. c., ul. Armii Krajowej 2a,
Centrum Leczniczo – Usługowe im. Św. Anny sp. z o.o., ul. Kochanowskiego 22a,
Centrum Medyczne „PETROLEK”, ul. Chemików 7,
Niepubliczny ZOZ PROVITA, ul. Gościniec 26a,
Niepubliczny ZOZ „Nasza Przychodnia”, ul. Czwartaków 4,
Niepubliczny ZOZ „ESKULAP”, ul. 1 Maja 7a,
Niepubliczny ZOZ „INTERMED”, ul. Gradowskiego 26,
Niepubliczny ZOZ „NOWA – MED”, ul. Dworcowa 2,
Niepubliczny ZOZ „PŁOCKI ZOZ”, ul. Kościuszki 28,
Niepubliczny ZOZ „Przychodnia Radziwie”, ul. Popłacińska 42,
Niepubliczny ZOZ „SABA – MED”, ul. Kobylińskiego 14,
Niepubliczny ZOZ „SALUS” sp. z o. o., ul. Zapłotek 30,
Niepubliczny ZOZ „TERAPIA” sp. z o. o., ul. Łączniczek 2,
Niepubliczny ZOZ „BOROWICZKI”, ul. Borowicka 3b,

Niepubliczny ZOZ Caritas Diecezji Płockiej, ul. Sienkiewicza 54,
Niepubliczny ZOZ Centrum Medyczne „OMEGA” sp. z o. o., ul. Jasna 13,
Niepubliczny ZOZ Centrum Medyczne „RODZINA”, al. Jana Pawła II 39,
Niepubliczny ZOZ „GRYF – MED” s. c., ul. Gierzyńskiego 17,
Niepubliczny ZOZ LUX – MEDICA sp. z o. o., ul. Wolskiego 6,
Niepubliczny ZOZ Zdrowie BJT sp z o. o., ul. Rembielińskiego 10a,
Samodzielny Publiczny ZOZ Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego, ul. Gwardii Ludowej 5,
WA – MED s. j., ul. Czwartaków 16c,
Wojewódzki Szpital Zespolony, ul. Medyczna 19

Podmioty świadczące usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze

Miejskie Hospicjum Płockiego Stowarzyszenia Hospicyjno – Paliatywnego „Hospicjum Płockie” pod wezwaniem Św. Urszuli Ledóchowskiej, ul. Bielska 19,
Niepubliczny ZOZ „Płocki ZOZ”, ul. Kościuszki 28,
Niepubliczny ZOZ „SALUS” sp. z o. o., ul. Zapłotek 30,
Niepubliczny ZOZ Caritas Diecezji Płockiej, ul. Sienkiewicza 54,
Niepubliczny ZOZ Centrum Medyczne „RODZINA”, al. Jana Pawła II 39.

Podmioty świadczące opiekę paliatywną i hospicyjną

Miejskie Hospicjum Płockiego Stowarzyszenia Hospicyjno – Paliatywnego „Hospicjum Płockie” pod wezwaniem Św. Urszuli Ledóchowskiej, ul. Bielska 19,
Niepubliczny ZOZ Caritas Diecezji Płockiej, ul. Sienkiewicza 54,

Programy profilaktyczno – zdrowotne finansowane z budżetu miasta Płocka

Program profilaktycznych szczepień przeciw pneumokokom dla mieszkańców miasta Płocka w latach 2011 – 2015, adresowany do dzieci w wieku od 12 do 23 miesiąca życia.

Program profilaktycznych szczepień przeciw meningokokom dla mieszkańców miasta Płocka w latach 2012 – 2014, adresowany do dzieci w wieku od 12 do 23 miesiąca życia.

Program profilaktycznych szczepień przeciw HPV w latach 2013 – 2015, adresowany do dziewcząt w wieku 12 lat.

Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców miasta Płocka w latach 2012 – 2014, adresowany do mieszkańców w wieku 65 lat i więcej.

Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów piersi, adresowany do kobiet w wieku od 40 do 49 roku życia.

Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego, adresowany do mieszkańców w wieku 50 lat i więcej lub w przypadku obciążeń rodzinnych w wieku 40 lat.

Program promocji zdrowia w szkołach, adresowany do uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Program edukacji przedporodowej, adresowany do kobiet w II i III trymestrze ciąży wraz z osobami towarzyszącymi.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Żłobek Miejski nr 1, ul. Czwartaków 7,

Żłobek Miejski nr 2 ul. Gen. Kleberga 3

Żłobek Miejski nr 3, ul. Płoskiego 3,

Żłobek Miejski nr 4, ul. Lachmana 10.

Instytucje i organizacje udzielające pomocy osobom uzależnionym lub nadużywającym substancji psychoaktywnych.

Nazwa podmiotu	Oferta pomocy
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Misjonarska 22 pok. 1	<ul style="list-style-type: none"> • Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji • Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu • Zawiadamianie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (wszczęcie procedury Niebieskiej Karty) • Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
Płockie Stowarzyszenie „Klub Abstynentów” ul. Misjonarska 22 pok. 4	<ul style="list-style-type: none"> • Blok terapeutyczny dla sprawców i ofiar przemocy • Blok edukacyjny dla sprawców przemocy, osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, kobiet z problemami emocjonalnymi, DDA/ DDD • Grupa wsparcia AA, AI – Anon • Mityng otwarty grupy AA • Spotkania motywacyjno – edukacyjne dla osób z problemami alkoholowymi
Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nadzieja w Nas”	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia grupowe i indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu i ich bliskich • Porady dla ofiar przemocy • Grupa wsparcia AA (mityng otwarty)

ul. 3-go maja 18	
Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień PZOZ Sp. z o.o. ul. Miodowa 2	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza, porady, psychoterapia indywidualna i grupowa, konsultacje psychiatryczne • Grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, dla osób współuzależnionych oraz DDA
Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna „MONAR” ul. Kilińskiego 6a	<ul style="list-style-type: none"> • Psychoedukacja indywidualna dla osób z problemem narkotykowym lub alkoholowym oraz ich rodzinnego • Organizowanie leczenia na oddziałach detoksykacyjnych oraz w ośrodkach stacjonarnych • Możliwość otrzymania testu na obecność narkotyku w organizmie • Trening Asertywnych Zachowań Abstynenckich • Warsztaty podnoszące umiejętności wychowawcze dla rodziców dzieci uzależnionych • Telefon zaufania • Grupy wsparcia AN, AA, Nar – Anon (dla rodziców dzieci uzależnionych), AH (dla anonimowych hazardzistów), EA (dla anonimowych emocjonalistów), DDA, SLAA (dla uzależnionych od seksu i miłości) oraz grupa rozwoju osobistego PROGRES (dla DDA i DDD)
Ośrodek Medyczno – Psychologiczny VIDE ul. Sienkiewicza 11	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta terapeutyczna skierowana do osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Kai Kairos” Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Jest Czas” ul. 3-go maja 18	<ul style="list-style-type: none"> • Konsultacje, poradnictwo, terapia indywidualna i rodzinna dla młodzieży eksperymentującej i nadużywającej narkotyków lub podejmującej zachowania ryzykowne oraz ich rodzin • Prowadzenie specjalistycznych zajęć grupowych dla osób eksperymentujących i nadużywających narkotyków oraz podejmujących zachowania ryzykowne i ich rodzin • Prowadzenie grupy psychoedukacyjnej dla rodziców oraz grupy wsparcia dla matek dzieci korzystających z pomocy Ośrodka • Możliwość otrzymania testu na obecność narkotyku w organizmie • Poradnictwo dla osób z problemem narkotykowym, alkoholowym i ich rodzin
Fundacja Ekonomii Społecznej „Przystań” Ośrodek Profilaktyki i Terapii „AZYL” ul. Dobrzyńska 2a	<ul style="list-style-type: none"> • Terapia indywidualna, grupowa i rodzinna dla osób z syndromem DDA, DDD, współuzależnionych oraz używających substancji psychoaktywnych • Poradnictwo dla osób używających substancji psychoaktywnych, ofiar i świadków przemocy domowej, cyberprzemocy oraz stalkingu • Grupa wsparcia dla rodzin osób eksperymentujących i zażywających środki psychoaktywne
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa pomoc indywidualna i grupowa dla rodzin i osób z problemem uzależnień, przemocą w rodzinie, problemami wychowawczymi, działania promujące abstynencję i zdrowy styl życia w ramach

ul. Tumska 3	programu „Bezpieczna Rodzina”
Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Płocku ul. Misjonarska 22	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie noclegu i tymczasowego miejsca zamieszkania • Udzielanie porad ofiarom przemocy • Bezpłatne wykonywanie mapy obrażeń ciała
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Wolskiego 4	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie bezpośredniej pomocy w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie, problemami współzależnienia, problemami alkoholowymi i emocjonalnymi

4. Instytucje i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka,

Miejska Społeczna Rada ds Osób Niepełnosprawnych,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach którego funkcjonują: Zespoły Pracy Socjalnej, Dział Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Powiatowy Zespół ds Orzekania o Niepełnosprawności,

Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych,

Miejski Urząd Pracy

Dom Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc”

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych

5. Edukacja, kultura i rekreacja

W Płocku placówki edukacyjne kierują szeroką ofertę dla dzieci i młodzieży. Gmina – Miasto Płock w roku szkolnym 2012/2013 prowadziła:

- 26 miejskich placówek wychowania przedszkolnego, w tym 4 przedszkola z oddziałami integracyjnymi (Miejskie Przedszkola nr 3, nr 16, nr 31 i nr 33) oraz jedno przedszkole z oddziałem specjalnym (Miejskie Przedszkole nr 33)
- 14 oddziałów przedszkolnych tzw. „0” dla dzieci 5 i 6 – letnich zorganizowanych w szkołach podstawowych

Ponadto na terenie Płocka funkcjonowało 11 przedszkoli niepublicznych oraz 3 punkty przedszkolne dotowane przez samorząd.

- 16 szkół podstawowych, w tym 5 szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi (Szkoly Podstawowe nr 3, nr 11, nr 18, nr 22 i nr 23) oraz jedna szkoła podstawowa z oddziałami specjalnymi (Szkoła Podstawowa nr 3)
- 2 szkoły podstawowe specjalne
- W roku szkolnym 2012/2013 w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Płock funkcjonowały 23 klasy sportowe

Ponadto funkcjonowały dwie niepubliczne szkoły podstawowe: II Niepubliczna Szkoła Podstawowa ZOK „Profesor” Sp. z o. o. oraz Szkoła Podstawowa Polskiego Towarzystwa Oświatowego.

- 14 szkół gimnazjalnych, w tym 11 gimnazjów dla młodzieży, jedno dla dorosłych oraz dwa gimnazja specjalne. W czterech gimnazjach funkcjonują oddziały integracyjne (Gimnazjum nr 2, nr 4, nr 5 i nr 8)

Poza gimnazjami samorządowymi funkcjonowały w mieście trzy niepubliczne gimnazja dla młodzieży: I Niepubliczne Gimnazjum Zespołu Oświatowo – Konsultacyjnego „Profesor”, I Prywatne Gimnazjum Spółki z o. o. „LOGOS” i I Gimnazjum Płockiego Uniwersytetu Ludowego oraz jedno niepubliczne gimnazjum dla dorosłych – AP Edukacja Gimnazjum dla Dorosłych w Płocku.

- 11 liceów ogólnokształcących i uzupełniających liceów ogólnokształcących dla młodzieży, w tym 6 prowadzonych przez Miasto Płock
- 17 liceów ogólnokształcących i uzupełniających liceów ogólnokształcących dla dorosłych, w tym 2 prowadzone przez Miasto Płock
- 3 licea profilowane prowadzone przez Miasto Płock
- 10 techników i techników uzupełniających dla młodzieży, w tym 6 prowadzonych przez Miasto Płock
- 8 techników i techników uzupełniających dla dorosłych, w tym 2 prowadzone przez Miasto Płock
- 8 zasadniczych szkół zawodowych razem ze szkołami specjalnymi (Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6 w SOSW nr 2 i Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy w SOSW nr 2) i jedną szkołą dla dorosłych, w tym 7 prowadzonych przez Miasto Płock

Na terenie miasta funkcjonowały poza tym 24 szkoły policealne prowadzone przez inne podmioty niż Miasto Płock.

Szkolnictwo specjalne

Edukacja w zakresie kształcenia specjalnego odbywa się w 2 ośrodkach i jednym zespole szkół specjalnych

- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 1 w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 9 oraz Gimnazjum Specjalne nr 7
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy nr 2 w skład którego wchodzi: Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 6 oraz Szkoła Specjalna przysposabiająca do Pracy
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 24 i Gimnazjum Specjalne nr 9

Szkolnictwo wyższe

W Płocku funkcjonują cztery uczelnie wyższe:

- Politechnika Warszawska Szkoła Nauk Technicznych i Społecznych – wydziały: Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii, Kolegium Nauk Ekonomicznych i Społecznych,
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa – instytuty: Nauk Humanistycznych i Społecznych, Nauk Ekonomicznych i Informatyki oraz Nauki o Zdrowiu,
- Wyższe Seminarium Duchowne – wydziały: Filozoficzny i Teologiczny,
- Szkoła Wyższa Im. Pawła Włodkowica – wydziały: Administracji, Informatyki, Pedagogiczny, Bezpieczeństwa Narodowego, Politologii i Stosunków Międzynarodowych, Zarządzania, Wychowania Fizycznego, Instytut Matematyki i Zastosowań i Wydział Nauk Społecznych

Wyrównywanie szans edukacyjnych – wczesne wspomaganie oraz wspieranie dzieci i młodzieży z trudnościami.

Wczesne wspomaganie

Zbiór świadczeń i usług psychologiczno – pedagogicznych oferowanych dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w okresie od urodzenia do chwili podjęcia nauki w szkole. W Płocku funkcjonują 2 Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka: przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 oraz przy Miejskim Przedszkolu nr 15.

Realizacja działań wspomagających psychoruchowy i społeczny rozwój dziecka dokonywana jest poprzez udział dzieci w terapii indywidualnej i grupowej.

Wspieranie dzieci i młodzieży z trudnościami

W zależności od potrzeb w szkołach i przedszkolach tworzone są oddziały integracyjne, specjalne i terapeutyczne dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinię wydaną przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną. W Płocku w 2012 roku funkcjonowało 55 oddziałów integracyjnych, 5 oddziałów specjalnych oraz 5 oddziałów terapeutycznych, w tym:

w miejskich przedszkolach: 22 oddziały integracyjne i 3 oddziały specjalne,

w szkołach podstawowych: 23 oddziały integracyjne, 1 oddział specjalny i 2 oddziały terapeutyczne,

w gimnazjach: 10 oddziałów integracyjnych, 1 oddział specjalny i 3 oddziały terapeutyczne.

Poradnie Psychologiczno Pedagogiczne

- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 1 przy ul. 21-stycznia 7, dla Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 2 przy ul. Jakubowskiego 10.

Poradnie oferują dzieciom, młodzieży oraz ich rodzicom wszechstronną i profesjonalną pomoc psychologiczno – pedagogiczno - logopedyczną oraz wsparcie w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Poza swoją podstawową

działalnością prowadzą nieodpłatnie warsztaty i treningi dla rodziców zainteresowanych rozwijaniem umiejętności wychowawczych oraz poprawieniem własnych relacji z dzieckiem, grupy wsparcia (w tym dla opiekunów dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), prelekcje, dyżury, konsultacje i porady psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne.

Poza 2 placówkami publicznymi funkcjonują także 4 poradnie niepubliczne:

- I Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna „aę”,
ul. Tysiąclecia 16;
- Niepubliczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna „Wyspa Skarbów”,
ul. Wyszogrodzka 22a;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna przy Centrum Psychologiczno - Pastoralnym Metanoia, ul. Kobylińskiego 21a;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Płockiego Towarzystwa Oświatowego,
Al. M.J. Piłsudskiego 31.

Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki z siedzibą przy ul. Tumskiej 9

Jednostka organizacyjna Miasta Płocka posiadająca w swojej ofercie nieodpłatne zajęcia plastyczne, teatralne, muzyczne, taneczne i fotograficzne. Organizuje spotkania, wystawy oraz koncerty skierowane do wszystkich mieszkańców miasta i udostępniane nieodpłatnie. Ośrodek realizuje również projekty finansowane z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii adresowane m.in. do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Centra, domy i ośrodki kultury

- Młodzieżowy Dom Kultury im. Króla Macjusia Pierwszego z siedzibą przy ul. Tumskiej 9, z filią w Szkole Podstawowej nr 23,
- Harcerski Zespół Pieśni i Tańca „ Dzieci Płocka” z siedzibą przy ul. Jachowicza 34

Placówki te realizują zadania w zakresie edukacyjnym, wychowawczym, kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym, profilaktycznym i prozdrowotnym poprzez wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć w grupach twórczych.

- Towarzystwo Naukowe Płockie z siedzibą przy ul. Narutowicza 8.

Biblioteki

Książnica Płocka im. W. Broniewskiego z siedzibą przy ul. Kościuszki 6 poza bogatymi zbiorami bibliotecznymi i audiowizualnymi oferuje wystawy, spotkania, konkursy, nieodpłatne projekcje filmów, gry miejskie oraz projekty finansowane z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach Książnicy funkcjonuje Biblioteka dla dzieci CHOTOMEK oraz 13 filii na terenie miasta.

Inne biblioteki funkcjonujące na terenie miasta to: Biblioteka im. Zielińskich z siedzibą przy pl. Narutowicza 2, prowadzona przez Towarzystwo Naukowe Płockie, Biblioteka Pedagogiczna z siedzibą przy ul. Gałczyńskiego 26, prowadzona przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego z siedzibą przy ul. Abpa Nowowiejskiego 2, prowadzona przez Płocką Kurię Diecezjalną, Biblioteka Muzeum Mazowieckiego z siedzibą przy ul. Tumskiej 8, Biblioteka Politechniki Warszawskiej z siedzibą przy ul. Łukasiewicza 17, Biblioteka PWSZ z siedzibą przy pl. Dąbrowskiego 2, Biblioteka SW im. P. Włodkowica z siedzibą przy al. Kilińskiego 12.

Galerie

Płocka Galeria Sztuki jest organizatorem wystaw i imprez nieodpłatnych i ogólnodostępnych. Pozostałe galerie to: Galeria a.r.t., Galeria Sztuki Naiwnej „OTO JA”, Galeria Sztuki „Oficyna”.

Inne podmioty działające w dziedzinie kultury

- Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego, pl. Nowy Rynek 11
- Teatr Per Se, ul. 3-go Maja 18
- Muzeum Diecezjalne, ul. Tumska 3a
- Muzeum Mazowieckie, ul. Tumska 8
- Muzeum LO im. Marszałka St. Małachowskiego, ul. Małachowskiego 1
- Muzeum Św. Siostry Faustyny, pl. Stary Rynek 14/16
- Płocka Orkiestra Symfoniczna, ul. Bielska 9/11
- Chór Pueri et Puellae Cantores Plocenses, ul. Tumska 5a
- Chór „Minstrel”, ul. Małachowskiego 1
- Chór Państwowej Szkoły Muzycznej, ul. Kolegialna 23
- Chór Politechniki Warszawskiej, ul. Łukasiewicza 17
- Chór „Vox Juventutis”, pl. Dąbrowskiego 2
- Chór III LO, ul. Łukasiewicza 11
- Kameralny Chór Akademicki, al. Kilińskiego 12
- Kino Helios, ul. Wyszogrodzka 144
- NoveKino Przedwiośnie, ul. Tumska 5a
- Kino 5D Extreme, ul. Wyszogrodzka 127

Sport i rekreacja

W sferze sportu i rekreacji mieszkańcom Płocka w ramach Programów „Otwarte Boiska Miejskie 2013” oraz „Otwarte Miejskie Obiekty Sportowe 2013” nieodpłatnie zostały udostępnione obiekty sportowe (hale sportowe i sale gimnastyczne w szkołach). W 2012 roku w Płocku funkcjonowało 46 klubów sportowych.

Obiekty Miejskiego Zespołu Obiektów Sportowych:

- Sala sportowa, pl. Dąbrowskiego 2a,
- Hala sportowa w Borowiczkach, ul. Korczaka 10,
- Sala sportowa w Ciechomicach, ul. Ciechomska 68,
- Miejskie Centrum Sportu, ul. Sportowa 3,
- Stadion piłkarski w Borowiczkach, ul. Borowicka 23,

- Kompleks sportowy „Stocznowiec”, ul. Kolejowa 3,
- Kąpielisko miejskie „Sobótka”, nabrzeże wiślane (obiekt sezonowy),
- Lodowisko „Stary Rynek” (obiekt sezonowy),
- Lodowisko „Podolszyce” (obiekt sezonowy).

Pływalnie miejskie:

- Pływalnia miejska „PODOLANKA”, ul. Czwartaków 6,
- Pływalnia miejska „JAGIELLONKA”, ul. 3 – go Maja 4,
- Pływalnia miejska „KOBYLANKA”, al. Kobylińskiego 28.

Boiska typu ORLIK:

- boisko Orlik, ul. Chopina 62 przy Zespole Szkół nr 2,
- boisko Orlik, ul. Piaska 5 przy Zespole Szkół nr 1,
- boisko Orlik, ul. Zamenhoffa,
- boisko Orlik, ul. Cicha 12a przy Szkole Podstawowej nr 5,
- boisko Orlik, ul. Walecznych 20 przy Szkole Podstawowej nr 23,
- boisko Orlik, ul. 4 Pułku Strzelców Konnych (Ogród Jordanowski MDK).

6. Gospodarka Mieszkaniowa

W Płocku podaż w zakresie gospodarki mieszkaniowej kształtowana jest przez spółdzielnie mieszkaniowe, miejskie towarzystwa budownictwa społecznego, developerów oraz bezpośrednio przez mieszkańców.

W 2012 roku na terenie Płocka działały spółdzielnie:

- Płocka Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa,
- Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Komunalnik”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Budowlani”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Centrum”,
- Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa „Chemik”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Poldom”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa „Petro – Dom”.

Inne podmioty gospodarcze zajmujące się administrowaniem lub budownictwem mieszkaniowym:

- Miejskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o. o.,
- Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej – TBS sp. z o. o.,
- Agencja Rewitalizacji Starówki sp. z o. o.,
- Przedsiębiorstwo Inwestycji Komunalnych s. c.,
- Amabud sp. z o. o.,
- Wojskowa Agencja Mieszkaniowa,
- Inbud Helplast sp. z o. o.,
- Grand B,

- Multiservise sp. z o. o.,
- Invest Bud,
- GAJ – POL s. c.,
- K&K Dom,
- Przedsiębiorstwo Budowlano – Usługowe InterBUD.

W 2012 roku zasoby mieszkaniowe w Płocku zamykały się liczbą 49 239 mieszkań. W tym samym okresie w skład zasobów mieszkaniowych miasta wchodziło 150 budynków mieszkalnych, tym: 84 budynki przedwojenne, 17 budynków wybudowanych przed 1950r., 11 budynków wybudowanych w latach 1950 – 1960 i 38 budynków wybudowanych po roku 1960. Ponadto w zasobach mieszkaniowych miasta pozostawało 326 lokali socjalnych.

Z dniem 28 maja 2012 roku weszła w życie Uchwała nr 340/XXI/2012 Rady Miasta Płocka z dnia 27 marca 2012 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy – Miasto Płock ze zmianami wprowadzonymi uchwałami Rady Miasta Płocka: nr 451/XXVII/2012 z dnia 25 września 2012 roku, nr 529/XXXI/2013 z dnia 29 stycznia 2013 roku i nr 660/XXXIX/2013 z dnia 29 października 2013 roku. Uchwała wprowadziła nowe kryteria przydziału mieszkań oraz punktowy system oceny wniosków. Została także poddana aktualizacji lista osób oczekujących na wynajęcie mieszkania, w szczególności oczekujących na zmianę mieszkania, na wynajęcie mieszkania na czas nieoznaczony oraz przydział lokalu socjalnego.

V. ANALIZA SWOT

1. Pomoc społeczna i lokalny rynek pracy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastający poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa • Rozwinięta infrastruktura edukacyjna • Wzrost mobilności zawodowej osób poszukujących pracy • Wzrost świadomości w zakresie konieczności pogłębiania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych • Możliwość pogłębiania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia • Profesjonalna kadra MUP i MOPS • Szeroka oferta programów z zakresu zatrudnienia i pomocy społecznej • Rozbudowana oferta pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • Współpraca sektora samorządowego z innymi podmiotami lokalnymi • Współpraca z organizacjami pozarządowymi • Dostęp do środków pochodzących z EFS 	<ul style="list-style-type: none"> • Niedopasowanie struktury zasobów siły roboczej do podaży pracy • Duży odsetek bezrobotnych z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz osób powyżej 50 roku życia • Bariery utrudniające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych • Ograniczone środki finansowe na działania zapobiegające wykluczeniu zawodowemu • Przewaga działań doraźnych o charakterze ratowniczym nad działaniami profilaktycznymi • Niska skuteczność programów aktywizujących ze względu na ograniczone możliwości znalezienia pracy po zakończeniu projektu • Ograniczone możliwości prowadzenia pracy socjalnej • Występujące w mieście skupiska środowisk generujących niewłaściwe postawy społeczne
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw ze strony krajowych i unijnych środków pomocowych • Wzrastająca aktywność społeczeństwa w podejmowaniu działalności gospodarczej i samozatrudnieniu • Współpraca partnerów lokalnego rynku pracy: samorządu lokalnego, urzędu pracy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji szkoleniowych, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej • Zwiększanie atrakcyjności miasta dla tworzenia nowych miejsc pracy • Budowanie lokalnych partnerstw wszystkich sektorów w celu rozwiązywania problemów społecznych • Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych • Rozwój aktywności obywatelskiej • Stosowanie aktywizujących metod pracy w pracy socjalnej • Rozwój gospodarczy regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymywanie się spowolnienia gospodarczego • Wysokie koszty zatrudnienia • Niedostosowanie struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz brak długofalowego prognozowania potrzeb w określonych zawodach • Emigracja zarobkowa osób z wysokim wykształceniem • Zjawisko dziedziczenia bezradności, w tym pasywnych postaw wobec zatrudnienia • Zjawiska demograficzne, w szczególności postępujący proces starzenia się społeczeństwa • Rozwój szarej strefy zatrudnienia • Uzależnianie się od świadczeń z pomocy społecznej • Przenoszenie ciężaru finansowania zadań pomocy społecznej na poziom gminy i powiatu • Niestabilność prawa w obszarze polityki społecznej

• Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych	• Koncentracja problemów w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

2. Wspieranie rodziny i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Liczne i otwarte na współpracę organizacje pozarządowe realizujące programy i projekty z zakresu wspierania rodziny • Funkcjonowanie organizacji pozarządowych podejmujących działania z udziałem i na rzecz osób starszych • Powszechnie dostępna i bogata oferta pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje pozarządowe • Szeroka oferta pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • Szeroka oferta programów zdrowotnych, profilaktycznych i edukacyjnych • Wspieranie rodzin wielodzietnych w ramach Programu „Płocka Karta Familijna 3+” • Wspieranie rodzin poprzez organizację pracy w formie streetworkingu • Kompetentna kadra pracująca w obszarze pomocy rodzinie • Szeroka sieć placówek wsparcia dziennego • Dostępna pomoc w formie wsparcia ze strony asystenta rodziny • Zabezpieczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny • Bogata oferta nieodpłatnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży • Współpraca służb w ramach lokalnego systemu wsparcia • Przyjęty i realizowany Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy • Powołanie Płockiej Rady Seniorów • Przyjęcie i realizacja programu „Karta Seniora” • Rozwinięta sieć miejsc „Przyjaznych Seniorom” oraz miejsc honorujących Kartę Seniora skutkujących zwiększeniem aktywności osób starszych • Zapewnienie schronienia osobom 	<ul style="list-style-type: none"> • Umiarkowana aktywność mieszkańców w korzystaniu z poradnictwa specjalistycznego • Brak placówek wsparcia dziennego prowadzących działalność w formie specjalistycznej • Brak superwizji dla osób pracujących w obszarze pomocy rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba mieszkań komunalnych i socjalnych oraz długi okres oczekiwania na takie mieszkania z zasobów gminy • Ograniczone możliwości zatrudnienia osób biorących udział w projektach współfinansowanych z EFS • niewystarczająca oferta pomocy dot. oddziaływań korekcyjnych dla sprawców przemocy • brak specjalistycznego ośrodka wsparcia • brak wykwalifikowanych Socjoterapeutów do pracy z młodzieżą z rodzin z problemem przemocy domowej • brak wystarczających środków na realizację poszczególnych zadań • brak superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie • brak wystarczającej liczby mieszkań chronionych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie <p>niewystarczająca oferta pomocy w postaci treningów wychowawczych</p>

doświadczającym przemocy w rodzinie, które musiały opuścić swoje miejsce zamieszkania poprzez	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej • Rozwój i doskonalenie pracy z rodziną w formie streetworkingu • Korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy unijnych służących przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz wspieraniu rodzin • Rozwój i profesjonalizacja wolontariatu pod kątem pomocy rodzinie • Aktywizacja i integracja środowiska seniorów, transfer międzypokoleniowy • Budowanie lokalnych partnerstw wszystkich sektorów w celu rozwiązywania problemów społecznych • Projekty i programy kierowane do osób bezrobotnych w celu zdobycia wiedzy i podniesienia kwalifikacji zawodowych • Możliwość pozyskania partnerów wspierających realizację Programów „Płockiej Karty Familijnej 3+” i „Karty Seniora” • Rozwijanie systemu wsparcia dziennego dla osób starszych i lokalnych miejsc spotkań • Rozwój bazy danych oferującej wsparcie dla rodziny, w szczególności dla osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone zewnętrzne środki finansowe na realizację założonych celów • Mała gotowość odbiorców do uczestnictwa w spotkaniach grupowych o charakterze grup wsparcia, grup terapeutycznych lub warsztatów • Brak wsparcia w postaci superwizji dla osób pracujących z rodzinami, co może prowadzić do wypalenia zawodowego • Tendencje do dziedziczenia zachowań bezradności w funkcjonowaniu społecznym i rodzinnym • Wzrastająca liczba rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wymagających wsparcia materialnego • Zwiększenie liczby wyroków eksmisyjnych, będących skutkiem wzrastającego zadłużenia z tytułu najmu lokali mieszkalnych wynikającego ze złej sytuacji materialnej rodzin

3. Ochrona zdrowia i profilaktyka uzależnień

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca świadomość wśród młodzieży dotycząca skutków spożywania napojów alkoholowych • Szeroka oferta instytucji i organizacji świadczących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień • Wykwalifikowana kadra specjalistów • Szeroka oferta programów profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień i ochrony zdrowia • Współpraca służb w ramach lokalnego systemu wsparcia • Rozwinięta sieć poradni i ośrodków terapeutycznych dla rodzin z 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej • Ograniczone środki finansowe na realizację profilaktycznych programów zdrowotnych • Ograniczona oferta w zakresie szkoleń i wsparcia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom • Niewystarczająca w odniesieniu do występujących potrzeb liczba świetlic socjoterapeutycznych oraz ośrodków realizujących zadania socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży

<ul style="list-style-type: none"> • problemem uzależnienia • Funkcjonowanie oddziału terapii uzależnień • Funkcjonowanie Dziennego Oddziału Terapeutycznego dla pacjentów z zaburzeniami psychicznymi • Szeroka oferta programów zdrowotnych skierowanych do mieszkańców miasta • Optymalna dostępność programów szczepień ochronnych we wszystkich podmiotach leczniczych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • Współpraca przy realizacji programów zdrowotnych z samorządami zrzeszającymi pracowników służby zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększająca się liczba osób dotkniętych długotrwałymi i przewlekłymi chorobami będąca w trudnej sytuacji materialnej • Brak wpływu jst na rodzaj i wielkość kontraktu podmiotów leczniczych z NFZ
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja i rozwój działań w obszarze profilaktyki zawodowej • Dalszy rozwój sieci wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień • Budowanie szerokiej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień • Wzrastająca świadomość społeczna w zakresie problematyki uzależnień i negatywnych skutków społecznych • Zwiększenie środków finansowych z przeznaczeniem na pomoc rodzinom dotkniętych problemami uzależnień • Zmniejszenie ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych • Rozbudowa systemu wsparcia dla rodzin z problemem uzależnienia poprzez wprowadzenie streetworkingu 	<ul style="list-style-type: none"> • Narastający problem picia ryzykownego i szkodliwego, szczególnie wśród nastolatków • Wzrastająca liczba interwencji wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych • Wzrost liczby punktów sprzedaży alkoholu • Narastający problem nadużywania alkoholu w miejscach publicznych mogący kształtować negatywne wzorce kulturowe • Brak dostępu mieszkańców miasta do niektórych programów populacyjnych realizowanych przez NFZ • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa • Niewydolność systemu zarządzania i finansowania ochrony zdrowia

4. Niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca świadomość społeczna w zakresie problemów i ograniczeń związanych z niepełnosprawnością • Liczne i otwarte na współpracę organizacje pozarządowe realizujące działania na rzecz osób niepełnosprawnych • Rozbudowana oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych • Współpraca sektora samorządowego z innymi podmiotami lokalnymi • Współpraca jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • Rozwinięta sieć usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób zaburzonych psychicznie • Sieć wsparcia asystentów osób niepełnosprawnych • Lokalne programy wsparcia dla osób niepełnosprawnych • Środki transportu publicznego dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych • Dostosowywanie miejskiej przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych • Profesjonalna kadra działająca w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Bariery utrudniające aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych • Ograniczona oferta zatrudnienia w odniesieniu do osób niepełnosprawnych z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności • Istniejące bariery architektoniczne, komunikacyjne i transportowe • Ograniczenia w dostępie i pełnym uczestnictwie w ofercie sportowej i rekreacyjnej • Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych • Brak danych dotyczących populacji osób niepełnosprawnych i ich potrzeb na terenie miasta • Brak koordynacji działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych intelektualnie (brak mobilności uczestników zajęć w WTZ)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Duży potencjał, potrzeba integracji i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym przez osoby niepełnosprawne • Rozwój aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i kulturalnym • Dostęp do zewnętrznych środków finansowych, w tym środków z EFS oraz PFRON • Adaptacja przestrzeni publicznej do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących • Rozwój infrastruktury drogowej, budowlanej i transportowej przystosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych • Inicjowanie i wspieranie działań 	<p>Duży odsetek osób niepełnosprawnych</p> <p>Ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do leczenia, opieki medycznej, usług opiekuńczych oraz rehabilitacji</p> <p>Niski poziom zatrudnienia osób z niepełnosprawnością</p> <p>Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych wśród osób niepełnosprawnych</p> <p>Brak spójnego systemu orzekania o niepełnosprawności</p> <p>Brak systemowych rozwiązań związanych z wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka</p>

<p>zmierzających do zwiększenia poziomu integracji osób niepełnosprawnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy • Rozwój systemu mieszkań chronionych • Upowszechnianie informacji dotyczących praw i problemów osób niepełnosprawnych 	<p>niepełnosprawnego</p> <p>Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością</p>
---	---

5. Kultura i edukacja

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wykwalifikowana kadra pedagogiczna i specjalistyczna • Dobra baza lokalowa • Szeroka oferta edukacyjna i kulturalna • Funkcjonujący system szkolnictwa specjalnego • System wsparcia dla dzieci i młodzieży z trudnościami oraz dzieci i młodzieży uzdolnionej • Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez stworzenie systemu pomocy materialnej • Funkcjonowanie placówek oświaty pozaszkolnej • Funkcjonująca sieć placówek wsparcia dziennego • Wzbogacenie i uatrakcyjnienie bazy edukacyjnej szkół poprzez utworzenie w ramach programu „Radosna szkoła” - placów i miejsc zabaw w szczególności dla dzieci młodszych • realizowanie działań na rzecz poprawy zdrowia fizycznego dzieci i młodzieży poprzez m.in. tworzenie klas i oddziałów sportowych, lekcji w-f na basenie, budowę boisk sportowych ORLIK • realizacja projektów współfinansowanych ze środków unijnych, mających na celu podniesienie jakości kształcenia • realizacja projektów edukacyjnych i kulturalnych poprzez wykorzystanie środków z Budżetu Obywatelskiego • bogata oferta dot. organizacji imprez masowych plenerowych o charakterze cyklicznym w okresie wiosenno – letnim • dobrze rozwinięta sieć instytucji kulturalnych: kina, teatr, galerie, muzea, domy kultury, biblioteki • wspieranie funkcjonowania lokalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach w stosunku do potrzeb mieszkańców na terenie osiedli: Podolszyce Południe, Zielony Jar, Borowiczki i Imielnica • Stan techniczny budynków przedszkoli wymagający w wielu placówkach remontu kapitalnego lub nowej bazy lokalowej. Dotyczy to przede wszystkim budynków typu „Ciechanów” • Występujące problemy wychowawcze w szkołach, w szczególności w gimnazjach • Niewystarczająca oferta edukacyjna dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na poziomie szkół ponadgimnazjalnych • Problemy z wyborem właściwej szkoły, zawodu związane z niewystarczającą liczbą doradców zawodowych oraz marginalizacją zajęć z preorientacji zawodowej • Niska frekwencja uczniów na zajęciach, głównie w zasadniczych szkołach zawodowych, skutkująca przedwczesnym „wypadaniem” z systemu edukacji • Niewielkie zainteresowanie uczniów dodatkową ofertą edukacyjną szkół (brak konkurencyjności oferty w stosunku do „atrakcji środowiskowych”)

<p>zespołów i artystów, m.in.: Zespół Harcerski „Dzieci Płocka”, Zespół Folklorystyczny „Wisła”, Zespoły wokalne, Chóry, Grupy taneczne</p> <ul style="list-style-type: none"> wspieranie rozwoju Płockiej Orkiestry Symfonicznej oraz zwiększenie dostępności do oferty koncertowej dla mieszkańców Płocka dynamiczny rozwój i duża otwartość na mieszkańców oraz turystów Muzeum Żydów Mazowieckich oraz Muzeum Mazowieckiego 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie lepszego dostępu do edukacji przedszkolnej poprzez rozwój i modernizację bazy lokalowej funkcjonujących placówek Powołanie Zespołu Kryzysowego, wspierającego placówki oświatowe w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej dot. uczniów systematyczne podnoszenie kwalifikacji oraz wymiana doświadczeń kadry pedagogicznej poprzez udział w szkoleniach, debatach, konferencjach, seminariach wprowadzenie do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zajęć fakultatywnych z doradztwa zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> Brak dostatecznej bazy lokalowej w zakresie edukacji przedszkolnej w stosunku do potrzeb mieszkańców Płocka Zbyt mała współpraca rodziców uczniów z placówkami oświatowymi w celu rozwiązywania problemów opiekuńczo – wychowawczych oraz przewycięzania sytuacji kryzysowych

6. Gospodarka mieszkaniowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Przyjęty i konsekwentnie realizowany Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Funkcjonowanie TBS-ów Ciągły rozwój i rozbudowa zasobów mieszkaniowych gminy Istniejący system wsparcia dla osób bezdomnych na terenie miasta z zabezpieczeniem miejsc noclegowych dla mężczyzn i kobiet z dziećmi Liczne i doświadczone organizacje pozarządowe działające w sferze 	<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba lokali komunalnych i socjalnych Długi okres oczekiwania na mieszkanie z zasobów gminy Niewystarczająca wielkość środków własnych gminy na finansowanie budowy i remontów mieszkań Niedoinwestowany zasób mieszkaniowy oraz zły stan techniczny jego części Małe doświadczenie w wykorzystywaniu środków Europejskiego Funduszu

<p>pomocy osobom bezdomnym i wykluczonym społecznie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systematyczna pomoc dla osób bezdomnych w ramach współpracy instytucji publicznych, służb oraz organizacji pozarządowych • Funkcjonowanie mieszkań chronionych, w tym dla osób niepełnosprawnych, wychodzących z bezdomności, doświadczających przemocy domowej oraz wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych • Funkcjonowanie Izby Wyrzeźwień oraz Punktu Higieny Sanitarnej • Funkcjonowanie systemu informacji z ofertą wsparcia dla osób bezdomnych • Dobra współpraca instytucji pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi i służbami porządkowymi • Funkcjonowanie ogrzewalni miejskiej jako placówki o niskim standardzie funkcjonującej w okresie jesienno – zimowym 	<p>Społecznego i innych funduszy zewnętrznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak miejsc tymczasowego pobytu dla osób z wyrokami eksmisyjnymi • Brak miejsca czasowego pobytu dla osób bezdomnych przebywających w środowisku • Niedostosowanie systemu wsparcia do potrzeb osób zagrożonych eksmisjami i bezdomnością • Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych dla osób bezdomnych • Ograniczona liczba lokali mieszkalnych dla osób wychodzących z bezdomności • Niska znajomość problematyki bezdomności na terenie gmin ościennych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany przeznaczenia lokali mieszkalnych celem racjonalnego wykorzystania zasobów mieszkaniowych • Wprowadzenie zasady zawierania umów na czas oznaczony przy jednoczesnej okresowej weryfikacji uprawnień • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na budowę mieszkań, m.in. z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego i środków unijnych • Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację działań na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym • Współpraca urzędów, instytucji, służb i organizacji pozarządowych • Dostrzeganie problemów osób bezdomnych przez władze lokalne • Rozwój systemu mieszkalnictwa chronionego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zła sytuacja materialna najemców skutkująca wzrostem zadłużenia z tytułu najmu lokali mieszkalnych • Zwiększanie się liczby wyroków eksmisyjnych • Opór i protesty mieszkańców przeciw lokalizacji budynków z mieszkaniami socjalnymi i miejscami dla osób bezdomnych • Roszczeniowa postawa i relatywnie wysokie wymagania osób oczekujących na mieszkania komunalne i socjalne • Uzależnienia, niskie kwalifikacje zawodowe i niechęć do zmiany dotychczasowego stylu życia przez osoby bezdomne • Wzrastająca liczba osób bezdomnych, w tym osób przed 30 rokiem życia • Ograniczone środki finansowe na rozwój mieszkań chronionych dla osób wychodzących z bezdomności • Niska aktywność organizacji pozarządowych w zakresie wspierania innowacyjnych projektów na rzecz osób bezdomnych • Planowane zmiany w przepisach prawa dotyczące zniesienia obowiązku meldunkowego

7. Seniorzy

OCHRONA ZDROWIA I PROFILAKTYKA ZDROWOTNA SENIORÓW

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej, • dostęp do programów zdrowotnych adresowanych do seniorów np. program szczepień, opieki, • istnienie systemu informacji o świadczeniach przedmedycznych oraz ich dostępności, • wyższa świadomość osób starszych i ich rodzin dotycząca problematyki prozdrowotnej, • uczestnictwo w różnego rodzaju programach zdrowotnych, badaniach, • wykształcona kadra medyczna i wyższa jakość usług medycznych, • zwiększająca się liczba organizacji pozarządowych zajmujących się profilaktyką i edukacją zdrowotną osób starszych, • zwiększenie aktywności fizycznej i psychicznej wśród osób starszych, 	<ul style="list-style-type: none"> • słabsza odporność osób starszych na choroby przewlekłe i choroby wieku starszego, • brak lekarzy geriatrów, długi czas oczekiwania na wizytę u specjalisty, • niewystarczająca wiedza o chorobach wieku starszego, zarówno wśród osób starszych, jak i ich otoczenia, • niski poziom aktywności fizycznej, nawyku ćwiczenia, samotność osób starszych, • trudności z dotarciem z ofertą profilaktyczną do osób starszych, • ograniczony dostęp do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, • wysokie koszty ponoszone w związku z niejednokrotnie długotrwałym procesem leczenia, • ograniczony dostęp do bezpłatnych zabiegów rehabilitacyjnych,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wyższa świadomość społeczna dotycząca problemów związanych ze starością, • postęp technologiczny w medycynie, stałe podnoszenie jakości usług medycznych, • zwiększająca się liczba programów profilaktycznych skierowanych do osób starszych, • możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych (w tym unijnych) przez instytucje, organizacje pozarządowe zajmujące się zdrowiem osób starszych, • powstawanie dziennych domów pomocy społeczne, • dostrzeganie problemów zdrowotnych osób starszych przez władze lokalne, • rozwój opieki długoterminowej i pielęgniarstwa opieki środowiskowej, • rozwój szkolnictwa w zawodzie opiekuna medycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> • niedofinansowanie kontraktów z NFZ, • spadek zainteresowania profilaktyką zdrowotną, • traktowanie osób starszych jako nie kwalifikujących się do leczenia, • zmniejszająca się liczba pielęgniarzy opiekujących się osobami starszymi, • zanieczyszczenie środowiska naturalnego, • postęp cywilizacyjny sprzyjający biernemu trybowi życia, • starzenie się społeczeństwa, skutkujące dużą ilością osób korzystających z usług pomocy medycznej, • niskie emerytury, źle funkcjonujący system emerytalny • rozluźnienie więzi rodzinnych, niewystarczające • zainteresowanie rodziny zdrowiem osób starszych,

	<ul style="list-style-type: none"> • masowe wyjazdy lekarzy za granicę, odpływ wykwalifikowanej kadry medycznej, • brak systemu współpracy/koordynacji działań pomiędzy służbą zdrowia, pomocą społeczną i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką zdrowotną osób starszych • słabe zainteresowanie lekarzy w specjalności geriatrycznej
--	--

ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SENIORÓW

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze funkcjonujące zaplecze społeczne oraz usługowe dla gospodarstw domowych osób starszych, • dobrze zdiagnozowana sfera problemów i potrzeb osób starszych, • stale poszerzająca się liczba Miejsc Przyjaznych Seniorom oraz miejsc honorujących Kartę Seniora, • działające na terenie miasta programy edukacyjne służące wprowadzeniu seniorów do społeczeństwa informacyjnego, • edukacja ustawiczna dla osób starszych (Uniwersytet Trzeciego Wieku), • dostosowana do potrzeb grupy przestrzeń publiczna oraz transport miejski, • otwartość seniorów na angażowanie się w sprawy społeczności lokalnej, • zainteresowanie nowymi technologiami (komputery, Internet itp.) wśród dużej części osób starszych • angażowanie się wierzących seniorów w życie Kościoła/parafii, • funkcjonowanie stowarzyszeń, klubów, 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba uniwersytetów trzeciego wieku w stosunku do zapotrzebowania, • brak zainteresowania seniorów do korzystania z proponowanych form wsparcia, • brak dzielnicowych centrów usług socjalnych skierowanych dla seniorów, • brak rozwiniętej bazy systemu wsparcia dziennego osób starszych, lokalnych miejsc spotkań, • brak grup seniorów – wolontariuszy dla wsparcia osamotnionych seniorów, • brak Centrum Aktywizacji Seniora, • problemy z dostępnością do instytucji kulturalnych, sportowych • brak zainteresowania seniorów do korzystania z proponowanych form wsparcia, • mała ilość organizacji i placówek działających na rzecz osób starszych oraz słaba współpraca między nimi (m.in. kluby seniorów, Uniwersytety III Wieku), • brak całościowych badań/opracowań z zakresu aktywności osób starszych w

<p>organizacji osób starszych, kombatanckich</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie stałego dochodu przez osoby starsze 	<p>regionie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • niewystarczający poziom informacji o ofercie działań na rzecz osób starszych, • niewystarczające wsparcie asystenckie dla osób starszych – asystenci, wolontariusze (np. wyjście do teatru, czytanie itp.)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie zainteresowania organizacji pozarządowych działaniami na rzecz i przy udziale osób starszych, • zmiany w systemie prawnym dające większe możliwości życiowe osobom starszym, • usprawnienie systemu informacyjnego n temat podejmowanych działań i oferty usług dla seniorów, • zwiększenie aktywizacji Płockiej Rady Seniorów, • zacieśnienie więzi w społeczności lokalnej, wzrost zainteresowania potrzebami innych w najbliższym otoczeniu, • zmiany w systemie prawnym dające większe możliwości życiowe osobom starszym, • usprawnienie systemu informacyjnego n temat podejmowanych działań i oferty usług dla seniorów, • zaangażowanie społeczne seniorów na rzecz rozwoju społeczności lokalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • konieczność ograniczenia przez samorząd wydatków publicznych przeznaczonych na wsparcie seniorów, w kontekście kryzysu finansów publicznych, • obniżanie realnych dochodów społeczeństwa, uniemożliwiające korzystanie z oferty instytucji kulturalnych, sportowych i innych, • brak środków finansowych na budowanie systemu wsparcia dla osób starszych i ich rodzin, • marginalizacja problemów seniorów i ich aktywności, • zanik więzi sąsiedzkich powodujących izolację i osamotnienie seniorów, • rozpad więzi rodzinnych – przenoszenie ciężaru opieki nad seniorami na instytucje, • brak dodatkowych, pozabudżetowych środków na realizację nowatorskich działań adresowanych do seniorów oraz promujących integrację międzypokoleniową • pomijanie tematyki starości w świadomości społecznej (polityka, media, literatura itp.)

VI. CELE, PRIORYTETY I KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA PŁOCKA NA LATA 2014 - 2020

Lp	Cele strategiczne	Cele operacyjne	Realizatorzy	Źródła finansowania	Wskaźniki	Wartość wskaźnika w 2012 r.	Monitorowanie / ewaluacja
1	Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu rodzin	1.Zabezpieczenie środków finansowych, przeznaczonych na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin korzystających z pomocy społecznej 2.Zwiększenie aktywności osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy 3.Zmniejszenie liczby rodzin, zmagających się z problemem ubóstwa	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Płocka, Miejski Urząd Pracy, organizacje pozarządowe Programy i inne dokumenty operacyjne: - wieloletni program wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Budżet Miasta, środki unijne, środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, środki z budżetu woj. mazowieckiego	- wysokość świadczeń socjalnych, (środki z budżetu miasta, środki z budżetu województwa mazowieckiego), - liczba osób biorących udział w projektach unijnych, skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - ilość rodzin, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Środki z budżetu miasta 8.238.602 zł Środki z budżetu wojewody 7.767.103 zł 240 osób 5198 rodzin	analiza danych sprawozdawczość
2	Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia	1.Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez planowe i systemowe wsparcie osób i rodzin, w przypadku których bezrobocie jest wiodącą przyczyną wykluczenia społecznego 2.Obejmowanie świadczeniami osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem – zgodnie z regulacjami ustawowymi 3.Pobudzenie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Płocka, Miejski Urząd Pracy Programy i inne dokumenty operacyjne: - „Rozwiń Skrzydła” - „Światło w tunelu” - „KIS – pomoc wykluczonym” „KIS – nowa perspektywa”	Budżet miasta, budżet województwa mazowieckiego, środki z UE	- liczba osób zagrożonych wykluczeniem z powodu bezrobocia - liczba osób objętych pomocą z powodu bezrobocia - liczba realizowanych projektów / liczba osób bezrobotnych objętych szkoleniami	5616 osób 2973 osób 8 / 238 osób	analiza danych sprawozdawczość

		<p>aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych poprzez realizację programów lokalnych, rządowych, programów z udziałem środków z UE</p> <p>4.Prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych, wyrównujących ich szanse na rynku pracy</p> <p>5.Analizowanie potrzeb pracodawców i osób bezrobotnych</p> <p>6.Monitorowanie rynku pracy pod względem zapotrzebowania na odpowiednie kwalifikacje zawodowe</p> <p>7.Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych</p> <p>8.Podejmowanie działań w celu zapewnienia osobom bezrobotnym zatrudnienia w różnych formach, organizowanie aktywnych programów rynku pracy</p>	<p>- „Wykorzystaj szansę”</p> <p>- „Droga do aktywności”</p> <p>- projekt „Płockie Centrum Umiejętności i Motywacji Osób Niepełnosprawnych”</p> <p>- projekt „Aktywny niepełnosprawny na rynku pracy”</p> <p>- Program CAL – Centrum Aktywności Lokalnej</p>		<p>- liczba przeprowadzonych ankiet badających potrzeby osób bezrobotnych i pracodawców z lokalnego rynku pracy</p>	<p>- 227 osób bezrobotnych</p> <p>-61 pracodawców</p>	
					<p>- monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych</p>	<p>- 2 razy przeprowadzony monitoring, zgodnie z wytycznymi MPiPS</p>	
					<p>- liczba osób bezrobotnych objętych aktywnymi programami</p>	<p>- 1086 osób bezrobotnych</p>	
3	Poprawa sytuacji osób ciężko i przewlekle chorych, w tym z zaburzeniami psychicznymi	<p>1.Poprawa dostępu osób, zmagających się z długotrwałą chorobą do usług zdrowotnych</p> <p>2.Zapewnienie wsparcia psychologicznego oraz finansowego dla osób zmagających się z</p>	Placówki ochrony zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Płocka, Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Budżet miasta, budżet województwa mazowieckiego, środki NFZ, środki z projektów UE	<p>-liczba mieszkańców przypadających na 1 przychodnię poz</p>	5656 osób	Analiza danych sprawozdawczość
					<p>- liczba łóżek szpitalnych na 1000 mieszkańców</p>	9,7 łóżek	

		<p>długotrwałą chorobą</p> <p>3. Profilaktyka zdrowotna ukierunkowana na rozpoznane lokalne potrzeby w zakresie ochrony zdrowia</p> <p>4. Realizacja działań edukacyjnych z zakresu promocji i ochrony zdrowia kierowanych do mieszkańców miasta Płocka we współpracy z organizacjami i instytucjami lokalnymi oraz ogólnopolskimi</p> <p>5. Rozwój Środowiskowych Domów Samopomocy oraz innych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi</p> <p>6. Zapewnienie rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych w miejscu zamieszkania dla osób, które ze względu na wiek lub chorobę wymagają pomocy</p>			- czas oczekiwania na wybrane świadczenia zdrowotne	Załącznik nr 3	
					- zakontraktowane i wykonane porady specjalistyczne wg podstawowych specjalności w Płocku na 1000 mieszkańców	Załącznik nr 2	
					- liczba osób korzystających z programów profilaktyki zdrowotnej (realizowanych przez samorząd i NFZ)	14971 osób	
					- liczba działań z zakresu promocji zdrowia realizowanych w szkołach	1000 działań	
					- liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie zdrowia i profilaktyki uzależnień	57 organizacji	
					- liczba osób, objętych pomocą finansową przez MOPS z powodu długotrwałej choroby	1373 rodziny	
					- ilość osób korzystających z pomocy Środowiskowych Domów Samopomocy MOPS	60 osób	

					- liczba osób, u których stwierdzono choroby (schorzenia) przewlekłe		
					- wysokość świadczeń przeznaczonych na specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi opiekuńcze	775,328 zł	
4	Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym Płocka	<p>1.Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w korzystaniu z praw i obowiązków przysługujących pozostałym mieszkańcom</p> <p>2.Likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych i transportowych</p> <p>3.Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do leczenia i opieki medycznej, usług opiekuńczych oraz rehabilitacji</p> <p>4.Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym naszego miasta</p> <p>5.Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego korzystania z oferty sportowej oraz rekreacyjnej</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Płocka, Miejski Urząd Pracy, organizacje pozarządowe</p> <p>Programy i inne dokumenty operacyjne:</p> <p>- „Osoba niepełnosprawna w społeczności lokalnej”</p>	Budżet miasta, budżet województwa mazowieckiego, środki PFRON, środki z projektów UE			

		<p>6. Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy</p> <p>7. Adaptacja przestrzeni publicznej do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących</p> <p>8. Modernizacja i remont chodników oraz innych obiektów środowiska zewnętrznego</p> <p>9. Tworzenie i oznaczanie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych</p> <p>10. Inicjowanie i wspieranie finansowe działań różnych podmiotów, zmierzających do podejmowania przedsięwzięć mających na celu zwiększanie integracji społecznej osób niepełnosprawnych</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Płocka, Ośrodek Pieczy Zastępczej, Ośrodek Adopcyjny, Ośrodek Opiekuńczo – Wychowawczy, Rodzinne Domy Dziecka, Pogotowia Rodzinne, Niepokrewnione Rodziny Zastępcze, organizacje pozarządowe</p>	<p>Budżet Miasta, budżet województwa mazowieckiego, projekty unijne</p>			
5	Wsparcie osób bezdomnych oraz przeciwdziałanie bezdomności na terenie miasta	<p>1. Rozwój systemu mieszkalnictwa socjalnego</p> <p>2. Rozwój systemu mieszkalnictwa wspomagane przez gminę – mieszkania chronione</p> <p>3. Realizacja działań zmierzających do zapobiegania zjawisku bezdomności</p> <p>4. Realizacja działań w</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Płocka, Straż Miejska Komenda Miejska Policji, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Caritas Diecezji Płockiej, Izba Wytrzeźwień, organizacje</p>	<p>Budżet Miasta, środki unijne, środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, środki z budżetu woj. mazowieckiego</p>	- liczba osób bezdomnych przebywających na terenie naszego miasta, niezależnie od miejsca ich pobytu	187 osób	Analiza danych sprawozdawczość
					- liczba mieszkań chronionych dla osób bezdomnych	1 mieszkanie	

		zakresie integracji środowisk interesariuszy bezdomności 5. Realizacja programu socjalnego „Bezdomni. Pomóżmy im” 6. Rozbudowa systemu wsparcia dla osób bezdomnych – dalszy rozwój miejsc noclegowych 7. Rozbudowa systemu wsparcia dla osób bezdomnych przebywających w środowisku poprzez wprowadzenie streetworkingu i utworzenie ogrzewalni	pozarządowe		- ilość spotkań interesariuszy bezdomności	2 spotkań	
					- ilość osób bezdomnych przebywających w placówkach zapewniających miejsca noclegowe	70 osób	
					- ilość placówek typu: ogrzewalnia na terenie miasta	0/1	
					- ilość osób korzystających z ogrzewalni	0	
					- ilość godzin pracy streetworkerów	0	
6	Rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń	1. Realizacja programów profilaktycznych z obszaru uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży. 2. Podejmowanie kampanii i akcji społecznych propagujących zdrowy styl życia bez uzależnień. 3. Niwelowanie skutków nadużywania alkoholu oraz substancji	Urząd Miasta Płocka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, Poradnia Leczenia Uzależnień, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Izba Wytrzeźwień, Punkty Konsultacyjne, Stowarzyszenia	Budżet miasta, środki unijne, środki z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, środki z budżetu woj. mazowieckiego	- liczba szkół realizujących programy profilaktyczne	35 szkół	Analiza danych sprawozdawczość raporty
					- liczba kampanii i akcji społecznych	4 kampanie/akcje	
					- liczba porad udzielonych w punktach konsultacyjnych	3 744 porad	

		<p>psychoaktywnych poprzez podejmowanie różnorodnych oddziaływań wobec osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, w tym rozwój punktów konsultacyjnych oraz miejsc oferujących pomoc dla mieszkańców naszego miasta.</p> <p>4. Rozwój placówek realizujących zadania socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży.</p> <p>5. Zapewnienie możliwości w dostępie do oferty szkoleniowej dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.</p> <p>6. Zmniejszenie ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych w naszym mieście.</p> <p>7. Rozbudowa systemu wsparcia dla rodzin z problemem uzależnienia poprzez wprowadzenie streetworkingu</p>	<p>Abstynenckie, Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej, ośrodki terapeutyczne, Polski Komitet Pomocy Społecznej – Noclegownia dla Kobiet, Caritas Diecezji Płockiej – Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, MONAR, świetlice miejskie, środowiskowe i socjoterapeutyczne, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,</p> <p>Programy i inne dokumenty operacyjne:</p> <p>Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Miejski Program Przeciwdziałania Markomanii</p>		<p>- liczba wszczętych procedur przez MKRPA</p> <p>258 procedur</p>	
					<p>- liczba świetlic i klubów profilaktyki środowiskowej</p> <p>21 placówek</p>	
					<p>- ilość osób korzystających z zajęć organizowanych w świetlicach i klubach</p> <p>518 osób</p>	
					<p>- ilość szkoleń w obszarze uzależnień</p> <p>15 szkoleń</p>	
					<p>- liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych</p> <p>365 punktów</p>	
					<p>- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży alkoholu</p> <p>150 kontroli</p>	
					<p>- ilość rodzin objętych pomocą streetworkerów</p>	

7	Rozwój mechanizmów wspierania rodziny i ochrony macierzyństwa	1.Działania ukierunkowane na szybki powrót dziecka do rodziny naturalnej 2.Propagowanie rodzicielstwa zastępczego jako skutecznego sposobu zapewnienia opieki i wychowania dzieci pozbawionych oparcia w rodzinie naturalnej 3.Tworzenie i rozwijanie sieci mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych 4.Zwiększenie dostępności udziału młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz rodziny zastępcze w projektach usamodzielniania 5. Zapewnienie wsparcia rodzinom wielodzietnym poprzez wprowadzenie ulg i bonusów w ramach Karty Familijnej 3 + 6. Zapewnienie wsparcia rodzinom niepełnym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych 7. Wzrost wiedzy i	Urząd Miasta Płocka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Pieczy Zastępczej, Ośrodek Adopcyjny, Ośrodek Opiekuńczo – Wychowawczy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe Programy i inne dokumenty operacyjne: Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2014 - 2016	Budżet miasta, środki unijne, środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, środki z budżetu woj. mazowieckiego	- liczba asystentów rodzinnych	7 asystentów	Analiza danych sprawozdawczość
					- liczba zawodowych rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego	3 rodziny	
					- liczba zawodowych rodzin specjalistycznych	1 rodzina	
					- liczba niespokrewnionych rodzin zastępczych	37 rodzin	
					- liczba spokrewnionych rodzin zastępczych	102 rodziny	
					- liczba mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych	3 mieszkania	

		umiejętności u rodziców i opiekunów prawnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych			- liczba rodzin objętych ulgami i bonusami w ramach Karty Familijnej 3 +		
8	Integracja społeczno – zawodowa osób opuszczających zakłady karne	1. Przełamywanie stereotypów dot. osób opuszczających zakłady karne 2. Podejmowanie działań doradczych i szkoleniowych wobec osób skazanych, zmierzających do ich powrotu do aktywności zawodowej oraz podnoszenie kompetencji społeczno - zawodowych 3. Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz finansowego rodzinom osób opuszczających zakłady karne 4. Współpraca służb, mająca na celu readaptację społeczną osób opuszczających ZK oraz przeciwdziałanie powrotowi do przestępczości	Zakład Karny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejski Urząd Pracy organizacje pozarządowe Programy i inne dokumenty operacyjne: - „Nowy start z nowymi kwalifikacjami” – program wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	Budżet miasta, środki unijne, środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, środki z budżetu woj. mazowieckiego	- liczba osób po opuszczeniu zakładu karnego objęta programami do nich adresowanymi	130 osób	Analiza danych sprawozdawczość
					- liczba rodzin korzystających ze wsparcia finansowego z uwagi na trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	78 rodzin	
9	Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej	1.Niwelowanie skutków doświadczania przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie różnorodnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Płocka, Miejski Zespół	Budżet miasta, budżet województwa mazowieckiego, środki z projektów	- ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	275 procedur	

		oddziaływań wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz pracę terapeutyczną 2. Wyeliminowanie lub redukcja zachowań przemocowych z relacji interpersonalnych w rodzinie 3. Rozwój lokalnego systemu wsparcia rodzin z problemem przemocy domowej poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego modelu pomocy 4. Promowanie właściwego modelu wychowania i opieki nad dzieckiem 5. Rozwój infrastruktury, zapewniającej kompleksową pomoc rodzinom z problemem przemocy domowej, w tym w formie schronienia 6. Zapewnienie dostępności rodzin z problemem przemocy domowej do pomocy prawnej (w tym zapewnienie bezpiecznych, przyjaznych warunków przesłuchań dzieci – ofiar i świadków przestępstw) 7. Umożliwienie dostępu do oferty szkoleniowej dla osób pracujących w obszarze	Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji, organizacje pozarządowe, Sąd, Prokuratura, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki ochrony zdrowia Programy i inne dokumenty operacyjne: Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2016	UE	- ilość osób, uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie - ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	6 osób 6 spotkań	
					- ilość osób korzystających z pomocy w formie schronienia z powodu doświadczanie przemocy	50 osób	
					- ilość udzielonych porad prawnych	963 porad	
					- ilość udzielonych porad i konsultacji (pedagogicznych, psychologicznych, w zakresie mediacji rodzinnych oraz w zakresie profilaktyki uzależnień)	1215 porad	
					- ilość osób korzystających z pomocy w postaci udziału w spotkaniach grup wsparcia	10 osób	
					- ilość przesłuchań dzieci w przyjaznych i bezpiecznych warunkach	26 przesłuchań	

		przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz do superwizji 8. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie			- ilość szkoleń, konferencji, seminariów, i superwizji w których biorą udział specjaliści pracujący z rodzinami z problemem przemocy domowej	19 szkoleń	
					- ilość realizowanych programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	0	
10	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	1. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka 2. Zapewnienie dostępności edukacji przedszkolej 3. Wspieranie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych. 4. Pomoc materialna dla uczniów (stypendia, zasiłki szkolne, realizacja rządowego programu pomocy uczniom "wyprawa szkolna") 5. Zapewnienie wsparcia dla placówek oświatowych w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych	Urząd Miasta – Wydział Edukacji i Kultury szkoły przedszkola poradnie – psychologiczno - pedagogiczne organizacje pozarządowe Kuratorium Oświaty MSCDN Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Budżet miasta, budżet województwa mazowieckiego, środki z projektów UE	- liczba przedszkoli miejskich	26	
					- ilość uczniów objętych pomocą materialną w formie stypendiów, zasiłków		
					- ilość interwencji podejmowanych w placówkach oświatowych z uwagi na zaistniałą sytuację kryzysową		

		dot. uczniów lub o charakterze problemów wychowawczych 6. Rozwój systemu doradztwa zawodowego w szkołach			- ilość lekcji przeprowadzonych przez doradców zawodowych		
11	Zapewnienie dostępu mieszkańców do szerokiej oferty kulturalnej	1. Edukacja kulturalna poprzez instytucje kultury i placówki wychowania oraz upowszechnianie kultury poprzez organizację otwartych przedsięwzięć kulturalnych 2. Organizacja zajęć artystycznych jako forma rozwoju zainteresowań i talentów oraz forma zagospodarowania czasu w instytucjach kultury 3. Motywowanie dzieci i młodzieży do zaangażowania w życie kulturalne naszego miasta poprzez przyznawanie nagród i wyróżnień za osiągnięcia artystyczne	Urząd Miasta – Wydział Kultury i Edukacji muzea kina teatr galerie biblioteki domy kultury POKIS Programy i inne dokumenty operacyjne:	Budżet miasta, budżet województwa mazowieckiego, środki z projektów UE			Analiza danych sprawozdawczość
12	Zapewnienie warunków mieszkaniowych mieszkańcom pozbawionym możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb	1. Powiększanie gminnego zasobu mieszkaniowego i poprawa racjonalności jego wykorzystania. 2. Rozwój sieci	Urząd Miasta Płocka Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej MTBS	Budżet miasta, budżet województwa mazowieckiego, środki z projektów UE,	1. liczba lokali mieszkalnych w dyspozycji gminy ogółem	5 004	Analiza danych sprawozdawczość

	mieszkaniowych.	mieszkań wspomaganych przeznaczonych dla różnych grup mieszkańców o specyficznych potrzebach mieszkaniowych.	Programy i inne dokumenty operacyjne: - Uchwała Nr 372/XX/04 Rady Miasta Płocka z dnia 27 stycznia 2004 roku w sprawie polityki mieszkaniowej - Uchwała Nr 647/XLIV/09 Rady Miasta Płocka z dnia 29 grudnia 2009 roku w sprawie przyjęcia Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy w latach 2009 – 2014,	Fundusz Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego	2. liczba lokali socjalnych	326	
13	Integracja i aktywizacja środowiska seniorów poprzez ich udział w działaniach społeczno – kulturalnych na terenie naszego miasta	1.Tworzenie infrastruktury prawno – instytucjonalnej sprzyjającej zaradności i samodzielności osób starszych lub ich opiekunów, zwłaszcza wykorzystywanie zróżnicowanych form usług i świadczeń oferowanych przez organizacje pozarządowe. 2. Tworzenie warunków i infrastruktury służącej generowaniu zachowań wspierających zdrowe i aktywne starzenie się. 3.Rozwijanie systemu ochrony zdrowia i usług rehabilitacyjnych dla seniorów oraz	Urząd Miasta Płocka – Centrum ds. Organizacji Pozarządowych, Płocka Rada Seniorów, Lokalne Kluby Seniorów, Organizacje pozarządowe Programy i inne dokumenty operacyjne: Program „Karta Seniora”	Budżet miasta, środki z projektów UE, środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, Fundusz Grantowy			Analiza danych sprawozdawczość

		<p>interdyscyplinarnej opieki geriatrycznej.</p> <p>4. Rozwijanie zróżnicowanych form opieki długoterminowej i hospicyjnej (zwłaszcza środowisk rodzinnych) oraz wspieranie opiekunów przewlekle chorych i/lub niesprawnych ludzi starych.</p> <p>5. Eliminowanie czynników sprzyjających izolacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu seniorów i/lub nadużyciom i stosowaniu przemocy wobec najstarszego pokolenia (biofizycznych, psychoemocjonalnych, socjoekonomicznych na poziomie jednostki środowiska).</p> <p>6. Zapewnienie dostępu do edukacji i szkoleń służących: przygotowaniu do życia na emeryturze, podnoszeniu wiedzy ogólnej, nabywaniu nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, neutralizowaniu międzypokoleniowego dystansu kulturowego, korzystaniu z nowych technologii, urządzeń oraz systemów instytucjonalnych.</p> <p>7. Wspieranie i dalszy rozwój zróżnicowanych</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>form działań na rzecz integracji międzypokoleniowej, partycypacji społecznej, opieki i wsparcia najstarszego pokolenia (zwłaszcza wolontariatu wśród seniorów i innych kategorii społecznych).</p> <p>8. Tworzenie / wspieranie systemu instytucjonalnego rzecznictwa osób starszych (edukacja gerontologiczna społeczeństwa, media, organizacje społeczne seniorów, lobby w świecie polityki).</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

1. Cele Strategiczne

- Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu rodzin

Ubóstwem w ujęciu ekonomicznym określa się stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych za niezbędne do życia. Wiele rodzin, zamieszkujących na terenie naszego miasta zmagają się z problemem ubóstwa. Związane jest to z brakiem pracy oraz z liczebnością rodzin – duża ilość rodzin żyjących w ubóstwie to rodziny wielodzietne lub wielopokoleniowe. Często brak wystarczających środków do życia związany jest z małą aktywnością osób w poszukiwaniu pracy, ich niewielkimi ambicjami i potrzebami. Taka postawa wynika głównie z niewłaściwych wzorców przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Dotyczy to także przekonania, że to państwo (gmina, powiat) musi dbać o swoich obywateli i zaspokajać ich najważniejsze potrzeby. Oni sami nie muszą się starać, ich zadaniem jest wysuwanie roszczeń. Tak często funkcjonują beneficjenci pomocy społecznej. W przypadku wielu rodzin występuje model dziedziczenia w korzystaniu ze wsparcia finansowego pomocy społecznej. Bieda sprzyja wykluczeniu społecznemu. W związku z tym konieczne jest przeciwdziałanie ubóstwu poprzez podejmowanie odpowiednich działań.

- Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia

Bezrobocie nie jest zjawiskiem odrębnym, niezależnym od sytuacji ekonomicznej na danym obszarze. Bezrobocie jest rezultatem okoliczności ekonomicznych i wywołuje wiele negatywnych skutków społecznych, tj.: ubóstwo, uzależnienia, przemoc w rodzinie. Pojawiają się także inne problemy i zjawiska: zerwane więzi z bliskimi, apatia, niskie poczucie własnej wartości, zniechęcenie, poczucie bezradności, brak poczucia bezpieczeństwa, rozdrażnienie, agresja skierowana na innych lub na siebie, często depresja, poczucie małego znaczenia społecznego. Rodziny, których pełnoletni członkowie przez długi czas pozostają bez pracy wpadają w syndrom wyuczonej bezradności. Skutkiem tego może być wielopokoleniowe dziedziczenie biedy. Z uwagi na duże koszty społeczne i ekonomiczne bezrobocia konieczne jest zapobieganie temu zjawisku lub niwelowanie jego skutków. W tym celu niezbędna jest współpraca służb, instytucji i organizacji nad stworzeniem lokalnego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia. Istotną rolę w realizacji tego celu odgrywają różnego rodzaju programy i projekty unijne.

- Poprawa sytuacji osób ciężko i przewlekle chorych, w tym z zaburzeniami psychicznymi

Populacja mieszkańców Płocka nie jest wolna od przewlekłych i długotrwałych chorób. Niewątpliwie wpływ mają na to skutki, związane z rozwojem przemysłu rafineryjno – petrochemicznego. Na terenie naszego miasta funkcjonują dwa szpitale oraz szereg placówek podstawowej opieki zdrowotnej, ale wciąż brakuje specjalistycznych poradni, co wiąże się z wydłużeniem czasu oczekiwania przez pacjentów na wizytę u lekarza specjalisty. Dużą trudność w zmaganiu się z długotrwałą chorobą stanowi bariera finansowa, stąd istnieje konieczność wsparcia osób i rodzin np. ze strony MOPS. Chcąc przeciwdziałać występowaniu długotrwałych i przewlekłych chorób, ważna jest realizacja programów profilaktycznych i zdrowotnych.

- Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym Płocka

Populacja osób niepełnosprawnych na terenie Płocka uległa zwiększeniu. Osoby niepełnosprawne mają problem z realizacją podstawowych funkcji ze względu na liczne bariery architektoniczne, transportowe oraz komunikacyjne. Szczególnie istotna jest realizacja programów i zadań, które umożliwią osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie i dalszą rehabilitację zawodową i społeczną. Szczególny nacisk należy położyć na dalszą integrację oraz aktywizację środowisk osób niepełnosprawnych.

- Wsparcie osób bezdomnych oraz przeciwdziałanie bezdomności na terenie miasta

Zgodnie z Ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013, poz. 182 z późn. Zm.) udzielenie schronienia osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Za osobę bezdomną można uznać: osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy oraz niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami od lat w sposób ciągły i systematyczny realizuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób bezdomnych oraz wspiera te osoby w zaspokojeniu ich podstawowych potrzeb. Podejmuje starania umożliwiające osobom bezdomnym funkcjonowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka, zaspakaja ich najbardziej elementarne potrzeby. Podstawową formą pomocy udzielaną osobom bezdomnym jest zapewnienie gorącego posiłku oraz schronienia.

- Rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń

Mieszkańcy naszego miasta nie są wolni od problemów związanych z uzależnieniami od: alkoholu, narkotyków, leków, hazardu, Internetu itp. W Płocku dość dobrze funkcjonuje system pomocy rodzinom, które borykają się z problemem uzależnienia. Lokalny system wsparcia tworzą zarówno instytucje miejskie jak i organizacje pozarządowe. Pomoc skierowana jest zarówno do osób uzależnionych jak i do członków ich rodzin, czyli osób współuzależnionych. W Płocku dużą rolę odgrywają działania o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i badawczym (np. badania ESPAD) oraz szereg działań skierowanych do młodzieży. Corocznie opracowywane są dwa raporty o stanie problemów: alkoholowych i narkotykowych.

Pomimo szeregu oddziaływań i bogatej oferty pomocowej, skierowanej do osób i rodzin z problemami uzależnienia – liczba takich rodzin nie maleje. Pojawiają się nowe formy uzależnienia (np. sterydy, psychotropy, różnego rodzaju substancje psychoaktywne) itp. Konieczny jest w związku z tym dalszy rozwój i doskonalenie instytucji, tworzących system przeciwdziałania uzależnieniom oraz systematyczne szkolenia dla osób pracujących we wskazanym obszarze.

- Rozwój mechanizmów wspierania rodziny i ochrony macierzyństwa

Rodzina jest najważniejszą grupą społeczną dla każdego człowieka. To tutaj kształtuje się osobowość, człowiek uczy się relacji międzyludzkich, poznaje wartości, normy, zasady, tradycje. Dzięki rodzinie ludzie zyskują tożsamość. Rodzina pełni funkcje poznawcze, emocjonalne, ekonomiczne oraz daje poczucie bezpieczeństwa. Oczywiście jest fakt, iż rodzina musi mieć zapewnione wielowymiarowe wsparcie i ochronę.

Strategia wskazuje kierunki działań, podejmowanych nie tylko wobec rodzin naturalnych, ale także rodzin zastępczych.

- Integracja społeczno – zawodowa osób opuszczających zakłady karne

W Płocku funkcjonuje Zakład Karny, gdzie osadzeni są skazani na długoletnie wyroki pozbawienia wolności oraz krótsze, orzeczone za przestępstwa o mniejszym znaczeniu. Osoby opuszczające zakłady karne, zwłaszcza po odbyciu długoletnich wyroków, mają często problem w integracji ze społecznością, od której byli odizolowani oraz w zaadaptowaniu się do nowych warunków życia. Osoby te nie mają pracy, a co z tym związane środków do życia. Często też nie mają miejsca zamieszkania, planów, perspektyw, pomysłów na życie poza zakładem karnym. Dlatego właśnie ważna jest gotowość poszczególnych instytucji i służb do podejmowania działań, ułatwiających osobom po wyrokach powrót do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie.

- Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej

Problem przemocy w rodzinie może dotyczyć każdego mieszkańca naszego miasta, bez względu na dochód, wykształcenie i pozycję społeczną. Przemoc może przybierać różne formy, czasem bardzo wyrafinowane. W wielu rodzinach funkcjonuje stereotyp, że jeżeli nie dochodzi do bicia, to nie ma przemocy. Najczęściej jednak można doświadczyć przemocy psychicznej. Stosunkowo często występuje przemoc seksualna, również w stałych związkach, choć osoby dotknięte taką formą przemocy niechętnie o niej mówią. Ostatnio coraz więcej członków rodziny doświadcza przemocy ekonomicznej, głównie przejawiającej się w postaci: niezaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, zabierania źródeł dochodu czy zmuszania do zaciągania kredytów. Te ostatnie formy przemocy dotyczą głównie osoby w podeszłym wieku. W naszym mieście, podobnie jak w całej Polsce, wciąż dochodzi do przypadków znęcania się psychicznego i fizycznego a także seksualnego nad dziećmi.

W naszej społeczności lokalnej wciąż wysoka jest świadomość, związana z ujawnianiem problemu przemocy, z chęcią wyjścia na zewnątrz i poszukiwania pomocy. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że wokół problemu przemocy w rodzinie ostatnio dużo się dzieje – w sensie wprowadzania nowych przepisów oraz podejmowania różnorodnych oddziaływań.

Płock jest miastem z dość dobrze rozwiniętym systemem pomocy instytucjonalnej wobec rodzin z problemem przemocy domowej. Zdecydowanie także należy wskazać na bardzo dobrą współpracę poszczególnych służb, które wzajemnie się uzupełniają w realizacji planu pomocy dla poszczególnych rodzin, dotkniętych problemem przemocy.

Ważne jest, aby lokalny system wsparcia nadal się rozwijał, poprzez zwiększenie oferty pomocowej, jej jeszcze lepszą dostępność oraz zapewnienie doskonalenia zawodowego pracowników poszczególnych służb, pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Ważnym problemem społecznym, na który należy zwrócić uwagę w niniejszej Strategii są trudności edukacyjne dzieci i młodzieży. Przyczyny wskazanych trudności mogą być związane z: niepełnosprawnością dzieci lub ich rodziców, zdiagnozowanymi dysfunkcjami, tj. dysleksją, dysgrafią, dyskalkulią, dysortografią, brakiem pozytywnej stymulacji wobec dzieci ze strony rodziców, często zmagających się ze swoimi problemami i inne. System edukacyjny w naszym mieście zapewnia bogatą ofertę pomocy dla dzieci i młodzieży w celu wyrównania szans edukacyjnych.

- Zapewnienie dostępu do szerokiej oferty kulturalnej

12. Zapewnienie warunków mieszkaniowych osobom pozbawionym możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego zadaniem własnym gminy jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Zadanie to obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych, zamiennych i tymczasowych pomieszczeń oraz zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Z uwagi na okoliczność, że lokal mieszkalny jest dla ogółu ludzi dobrem o charakterze niezbędnym i podstawowym należy uznać, że zadanie to jest również jednym z podstawowych zadań gminy.

Z uwagi na ograniczone środki finansowe koncentracja działań powinna być zwrócona na już istniejące zasoby mieszkaniowe i dokonywanie czynności usprawniających, adekwatnych do zaistniałych potrzeb. Istnieje również potrzeba intensyfikacji pozyskiwania środków zewnętrznych na budowę nowych lokali mieszkalnych, różnego typu, adresowanych do różnych grup odbiorców.

13. Aktywizacja środowiska seniorów poprzez ich udział w działaniach społeczno – kulturalnych na terenie naszego miasta

Populacja osób starszych jest coraz większa i ma tendencję narastającą. Środowisko seniorów zmagają się nie tylko z problemami finansowymi i zdrowotnymi, ale także z wykluczeniem społecznym, brakiem poczucia znaczenia społecznego, izolacją, brakiem należytej opieki ze strony młodszego pokolenia oraz przemocą w rodzinie. Priorytety miejskiej polityki wobec seniorów nastawione są na przeciwdziałanie tym zjawiskom a także włączenie, czy raczej przywrócenie osób starszych do społeczności lokalnej poprzez ich aktywizację w różnych dziedzinach życia.

2. Priorytety i kierunki działań

2.1. W zakresie celu strategicznego: „Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu”

Priorytet 1: Zabezpieczenie środków finansowych, przeznaczonych na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Rodziny żyjące w ubóstwie potrzebują wsparcia finansowego ze strony ośrodków pomocy społecznej. Dotyczy to głównie rodzin niezaradnych życiowo, borykających się z problemem bezrobocia, często wielodzietnych, żyjących w trudnych warunkach mieszkaniowych. Dla wielu z takich rodzin trudna sytuacja materialna ma charakter długotrwały a dla innych jest tylko przejściowa. Zadaniem pomocy społecznej jest zapewnienie takim rodzinom wsparcia finansowego, przeznaczonego na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. W tym celu konieczne jest zabezpieczenie wystarczających środków finansowych.

Priorytet 2: Zwiększenie aktywności osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na rynku pracy.

Głównym powodem ubóstwa rodzin jest brak pracy a zatem brak wystarczających środków do życia. Pełnoletni członkowie rodzin mają często małe kwalifikacje i niewystarczające umiejętności zawodowe. Często też nie mają zwyczajnie ochoty poszukiwać pracy, gdyż liczą wyłącznie na środki finansowe z pomocy społecznej. Warunkiem wyjścia tych rodzin z biedy jest zapewnienie stałego dopływu środków finansowych, czyli podjęcia zatrudnienia. Wskazany cel zwraca uwagę na motywowanie osób do aktywnego poszukiwania pracy, ale także do podnoszenia swoich kwalifikacji oraz uzupełniania braków w wykształceniu.

Priorytet 3: Zmniejszenie liczby rodzin, zmagających się z problemem ubóstwa.

Znalezienie zatrudnienia a przez to stały dopływ środków finansowych powoduje, że rodziny żyjące dotąd w ubóstwie będą mogły samodzielnie zabezpieczyć swoje podstawowe potrzeby życiowe. Nie muszą korzystać z pomocy instytucjonalnej. Wskazane jest tu pokazywanie korzyści wynikających z takiego stanu rzeczy. Ważne jest też w tym wypadku przeciwdziałanie niewłaściwym wzorcom przekazywanym z pokolenia na pokolenie dot. przyjmowania postawy roszczeniowej wobec pomocy społecznej a przez to z pomocy państwa, gminy, powiatu.

2.2. W zakresie celu strategicznego : „Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluceniem społecznym z powodu bezrobocia”

Priorytet 1:   Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez planowe i systemowe wsparcie osób i rodzin, w przypadku których bezrobocie jest wiodącą przyczyną wykluczenia społecznego

Osoby wykluczone społecznie z powodu bezrobocia ponoszą także emocjonalne koszty takiego stanu rzeczy. Prezentują postawę o obniżonym poczuciu własnej wartości, nie wierzą w siebie, mają zaburzone poczucie bezpieczeństwa. Zmagają się z depresjami, nerwicami, wyładowują swoje frustracje na bliskich, popadają w alkoholizm lub inne uzależnienia. Dlatego w pracy nad łagodzeniem skutków bezrobocia konieczne jest zapewnienie wsparcia psychologa i doradcy zawodowego, czasem także grupy wsparcia. Taką pomoc – kompleksową i systemową zapewniają instytucje realizujące programy i projekty unijne. Pomoc ta ma charakter interdyscyplinarny, ważna jest tu współpraca poszczególnych służb.

Priorytet 2: Obejmowanie świadczeniami osób i rodzin zagrożonych wykluceniem – zgodnie z regulacjami ustawowymi.

Przezwycięzenie przejściowych trudności finansowych, w jakich znalazła się rodzina na skutek bezrobocia wiąże się z zapewnieniem jej wsparcia finansowego. Przyznane środki zostaną wykorzystane zgodnie z najważniejszymi potrzebami rodziny. Charakter i wysokość takich świadczeń regulują stosowne przepisy, ustawy, uchwały i zarządzenia, głównie Ustawa o pomocy społecznej. Osoba bezrobotna może ubiegać się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej – na zasadach określonych w Ustawie. Część osób bezrobotnych nabywa prawa do otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych.

Priorytet 3: Pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych poprzez realizację programów lokalnych, rządowych, programów z udziałem środków UE

Bardzo duże znaczenie w procesie aktywizacji zawodowej i łagodzenia skutków bezrobocia na terenie miasta Płocka będą miały działania podejmowane przez Miejski Urząd Pracy, polegające na pozyskiwaniu środków z Funduszu Pracy, budżetu Gminy Miasto Płock, PFRON oraz Unii Europejskiej na realizację projektów, w tym projektów partnerskich. Głównym celem projektów będzie m.in. aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych oraz poprawa dostępu do zatrudnienia, umożliwiające osobie bezrobotnej wejście lub powrót na rynek pracy.

Miejski Urząd Pracy w Płocku będzie opracowywał programy mające na celu pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych ze

szczególnym uwzględnieniem osób określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj.

- 1) bezrobotnych do 25 roku życia,
- 2) bezrobotnych długotrwale, bezrobotnych po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego lub kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- 3) bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia lub bez wykształcenia średniego,
- 5) bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- 6) bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
- 7) bezrobotnych niepełnosprawnych.

Programy będą uwzględniały różnorodne formy wsparcia przewidziane w w/w ustawie, w tym m.in. poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staż, szkolenia i zatrudnienie w ramach subsydiowanych programów rynku pracy, co przyczyni się do uzyskania wysokiej efektywności zatrudnienia osób bezrobotnych.

Priorytet 4: Prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych, wyrównujących ich szanse na rynku pracy

Głównym czynnikiem sprawiającym, że szkolenia osób bezrobotnych są koniecznością, jest tempo zmian na rynku pracy oraz związany z tym wzrost bezrobocia. W obecnych warunkach gospodarki rynkowej nie wystarczy posiadać jeden zawód, gdyż w pewnym okresie może okazać się, że nie ma na niego zapotrzebowania. Rynek pracy jest dynamiczny, ulega ciągłym zmianom, co pociąga za sobą również zmiany oczekiwań pracodawców. W tej sytuacji szkolenia są formą pomocy, która odgrywa szczególną rolę w pomaganiu tej kategorii społecznej przetrwać okres impasu i chroni przed postępującą marginalizacją.

Z oceny osób bezrobotnych wynika, iż szkolenia stanowią pożądaną usługę na rynku pracy, która przynosi wiele korzyści, albowiem mogą oni systematycznie poszerzać swoje kompetencje i oferować wiedzę oraz umiejętności na odpowiednim poziomie, zgodnym nie tylko z oczekiwaniami pracodawców, ale też kierunkiem właściwym do przemian zachodzących w życiu społeczno – gospodarczym. Dzięki temu stają się oni bardziej konkurencyjni i wzrasta prawdopodobieństwo pozyskania przez nich zatrudnienia. Istotną rzeczą dla osób biorących udział w szkoleniach jest pomoc w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych, ale także wskazuje na możliwość uczestnictwa w grupie i ułatwienia nawiązywania kontaktów. Podjęcie szkolenia motywuje do dalszego działania, sprzyja lepszej organizacji czasu i osiąganiu konkretnych celów. Szkolenia wpływają pozytywnie na bezrobotnych, gdyż umożliwiają im uzyskanie statusu osoby uczącej się i poprawienie swojej pozycji w środowisku.

Priorytet 5: Analizowanie potrzeb pracodawców i osób bezrobotnych

Określenie potrzeb i oczekiwań pracodawców w stosunku do potencjalnych pracowników ma kluczowe znaczenie dla poprawy funkcjonowania rynku pracy. Miejski Urząd Pracy w Płocku będzie podejmowała działania mające na celu m.in. niwelowanie trudności z zaspokajaniem zapotrzebowania pracodawców na określone kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje ponad zawodowe. Jednym ze sposobów niwelowania niedopasowań oczekiwań pracodawców i osób bezrobotnych na rynku pracy będzie prowadzenie badań ankietowych, w wyniku których możliwe będzie określenie zapotrzebowania lokalnych pracodawców na pożądane zawody oraz wskazanie wymagań dotyczących wykształcenia, doświadczenia zawodowego, kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji ponadzawodowych przyszłych pracowników. Zdobyte dane posłużą jako źródło informacji na temat potrzeb i oczekiwań zarówno pracodawców jak i osób bezrobotnych a także jako podstawy do identyfikacji branż, w których występują luki kwalifikacyjne a przez to możliwe będzie dostosowanie oferty urzędu pracy do potrzeb regionalnego rynku pracy.

Priorytet 6: Monitorowanie rynku pracy pod względem zapotrzebowania na odpowiednie kwalifikacje zawodowe

Chcąc trafnie odpowiadać na potrzeby zarówno osób bezrobotnych jak i pracodawców należy monitorować oraz identyfikować te potrzeby. W tym celu MUP w Płocku corocznie przeprowadza ankietę badającą potrzeby osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz ankietę badającą potrzeby pracodawców. Podstawowym celem badania jest pozyskanie od respondentów informacji dotyczących perspektyw rozwoju, potrzeb zatrudnieniowych, głównych problemów pojawiających się w procesie rekrutacji oraz określenie zakresu potencjalnej współpracy z MUP w Płocku. Diagnozowanie kondycji oraz planów w zakresie kapitału ludzkiego lokalnych firm a także poznanie ewentualnych przeszkód we wzroście zatrudnienia. Dodatkowo konfrontacja oczekiwań pracodawców z oczekiwaniami potencjalnych pracowników pozwoli na zintensyfikowanie działań, mających na celu poprawę sytuacji na płockim rynku pracy, zarówno dla samych przedsiębiorców jak i osób bezrobotnych, które poszukują zatrudnienia w tych firmach. Wiedza zebrana z powyższej analizy służy do konstruowania planów i kierunków działalności urzędu.

Priorytet 7 : Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Systematyczna analiza lokalnego rynku pracy w zakresie zmian zachodzących w popycie na pracę i podaży zasobów pracy jest istotnym narzędziem pozwalającym na formułowanie wniosków i krótkoterminowych prognoz ułatwiających między innymi opracowywanie i wdrażanie programów aktywizacji osób bezrobotnych. Do sporządzania takich analiz zobowiązuje samorząd powiatu art. 9 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W myśl tej ustawy samorząd nakłada obowiązek prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych

i nadwyżkowych. Zebrane dane służą do opracowanie między innymi kierunków szkoleń oraz form wsparcia w ramach projektów.

Priorytet 8: Podjmowanie działań w celu zapewnienia osobom bezrobotnym zatrudnienia w różnych formach, organizowanie aktywnych programów rynku pracy.

Na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w każdym roku urząd pracy otrzymuje środki Funduszu Pracy – zgodnie z decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Środki te podlegają podziałowi na poszczególne formy wsparcia. Ponadto w swojej działalności urząd pozyskuje dodatkowe środki z rezerwy MPiPS, projektów systemowych i konkursowych, co ma na celu objęcie aktywizacją zawodową jak największej liczby osób bezrobotnych.

2.3. W zakresie celu strategicznego: „Poprawa sytuacji osób ciężko i przewlekle chorych, w tym z zaburzeniami psychicznymi”

Priorytet 1: Poprawa dostępu osób, zmagających się z długotrwałą chorobą do usług zdrowotnych

W przypadku osób zmagających się z długotrwałą chorobą istotne znaczenie ma fakt zwiększenia ich dostępu do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz lekarzy specjalistów. Dodatkowo ważny jest czas oczekiwania na wizytę lekarską, który obecnie wydłuża się nawet do kilku miesięcy. W związku z tym konieczne jest powstawanie nowych podmiotów, świadczących pomoc w postaci opieki medycznej, posiadających kontrakt z NFZ. Szczególnie wskazane jest zwiększenie oferty poradni specjalistycznych, działających w ramach ubezpieczenia zdrowotnego na terenie Płocka.

Priorytet 2: Zapewnienie wsparcia psychologicznego oraz finansowego dla osób zmagających się z długotrwałą chorobą

Rehabilitacja i cały proces leczenia w przypadku długotrwałej choroby wiąże się z koniecznością ponoszenia dużych nakładów finansowych. Długotrwała choroba może występować jako przyczyna ubóstwa, lecz najczęściej jest korelatem innych kwestii społecznych, gdyż osoby długotrwale chore posiadające często własne źródło dochodu (często na poziomie minimum egzystencjalnego) nie są w stanie pokryć zwiększających się wydatków związanych z zakupem leków i leczeniem. Niezbędne jest zatem wsparcie finansowe ze strony MOPS, np. na zakup leków.

Priorytet 3: Profilaktyka zdrowotna ukierunkowana na rozpoznane lokalne potrzeby w zakresie ochrony zdrowia

Profilaktyka zdrowotna realizowana jest na terenie naszego miasta głównie w formie programów zdrowotnych, adresowanych do różnych grup mieszkańców, w szczególności dzieci – w zakresie szczepień przeciw meningokokom, pneumokokom czy HPV oraz dorosłych – w zakresie szczepień przeciw grypie, wczesnego wykrywania nowotworów piersi oraz jelita grubego. Z uwagi na dane statystyczne dotyczące zachorowalności i zgonów, konieczna jest kontynuacja realizacji ww. programów oraz rozpoznawanie lokalnych potrzeb zdrowotnych i podejmowanie działań w celu ich zaspokajania.

Ponadto realizowane są działania w zakresie edukacji zdrowotnej, przede wszystkim dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, zarówno publicznych jak i niepublicznych, poprzez program promocji zdrowia w szkołach. Dodatkowo, każdy program zdrowotny finansowany na zlecenie Gminy – Miasto Płock ze środków budżetu miasta zawiera w sobie element edukacyjny.

Priorytet 4: Realizacja działań edukacyjnych z zakresu promocji i ochrony zdrowia kierowanych do mieszkańców miasta Płocka we współpracy z organizacjami i instytucjami lokalnymi oraz ogólnopolskimi

Gmina – Miasto Płock finansuje projekty z zakresu promocji i ochrony zdrowia realizowane przez lokalne i ogólnopolskie organizacje pozarządowe na rzecz swoich członków, jak również ogółu mieszkańców. Dotyczą one problemów występujących w naszym mieście. Ponadto, Gmina – Miasto Płock współpracuje z instytucjami lokalnymi i ogólnopolskimi przy realizacji działań dotyczących edukacji zdrowotnej w szczególności w zakresie zdrowego żywienia, zdrowego stylu życia, różnych aspektów HIV / AIDS, propagowania idei honorowego krwiodawstwa czy upowszechniania w społeczeństwie wiedzy na temat udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Wspomniane działania mają charakter długofalowy.

Priorytet 5: Rozwój Środowiskowych Domów Samopomocy oraz innych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Na terenie Płocka działa Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ponadto na terenie miasta działa sześć Warsztatów Terapii Zajęciowej realizujących programy wsparcia m.in. dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla osób upośledzonych. Środowiskowy Dom Samopomocy dysponuje 45 miejscami, podczas gdy Warsztaty Terapii Zajęciowej dysponują łącznie 125 miejscami dla osób niepełnosprawnych.

Prowadzone są również grupy wsparcia dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi, a także realizowany jest program Asystent Osoby

Niepełnosprawnej, który pozwala na wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi przy jednoczesnym odciążeniu rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – usługi te realizowane są przez pielęgniarki psychiatryczne, terapeutów oraz opiekunów posiadających odpowiednie kwalifikacje do pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Pracownicy realizujący specjalistyczne usługi opiekuńcze prowadzą bieżącą współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz przychodniami. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych systematycznie wzrasta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi również mieszkania chronione, w których mogą przebywać osoby z zaburzeniami psychicznymi. Osoby te korzystają ze wsparcia terapeutów oraz nabywają podstawowe umiejętności w zakresie samodzielnego funkcjonowania. Obecnie na terenie Płocka działają dwa mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych.

Priorytet 6: Zapewnienie rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych w miejscu zamieszkania dla osób, które ze względu na wiek lub chorobę wymagają pomocy

Na terenie naszego miasta żyje duża grupa osób starszych, chorych i samotnych, które nie są w stanie samodzielnie zaspokajać własnych potrzeb. Z różnych względów mogą nie mogą też liczyć na wsparcie bliskich. Dlatego konieczny jest rozwój usług specjalistycznych. Aktualnie tego typu usługi świadczą 3 podmioty: Polski Czerwony Krzyż, Agencja Służby Społecznej i Polski Komitet Pomocy Społecznej. Opiekunki pomagają swoim podopiecznym – osobom starszym i samotnym - w codziennych zakupach, czynnościach higienicznych oraz wykonywaniu prac domowych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze natomiast skierowane są do osób chorych i niepełnosprawnych. Zadanie to realizują pracownicy zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

2.4. W zakresie celu strategicznego: „Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym Płocka”

Priorytet 1: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w korzystaniu z praw i obowiązków przysługujących pozostałym mieszkańcom

W naszym mieście stworzone zostało Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych którym kieruje Rzecznik Osób Niepełnosprawnych.

Najważniejszymi obszarami działalności biura są:

- działanie w obronie interesów osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych,
- interwencje w instytucjach niosących pomoc osobom niepełnosprawnych,
- występowanie z inicjatywami i wnioskami w sprawach mających znaczenie w życiu osób niepełnosprawnych,
- informacja o instytucjach, stowarzyszeniach działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Priorytet 2: Likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych i transportowych

Zadanie to związane jest z likwidacją barier u osób niepełnosprawnych, u których występują szczególne ograniczenia architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne. Zadanie to jest dofinansowane ze środków PFRON. W ramach likwidacji barier architektonicznych możliwe jest m.in. przystosowanie mieszkania do potrzeb osób niepełnosprawnych, budowa podjazdu (w zależności od potrzeb). Występujące bariery techniczne i w komunikowaniu się likwidowane są po ustaleniu indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych.

Równocześnie prowadzone są działania z programu Wyrównywanie różnic między regionami II, które koncentrują się na likwidacji barier architektonicznych w przestrzeni publicznej oraz na likwidacji barier transportowych (np. zakup busa na potrzeby osób niepełnosprawnych).

Priorytet 3: Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do leczenia i opieki medycznej, usług opiekuńczych oraz rehabilitacji

Gmina Miasto Płock realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi opiekuńcze na rzecz mieszkańców miasta. Usługi te realizowane są zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Dodatkowo osoby niepełnosprawne mają dostęp do wszystkich form opieki medycznej, leczenia i rehabilitacji, dzięki bogatej ofercie specjalistycznych przychodni i poradni.

Priorytet 4: Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym naszego miasta

W celu minimalizacji wszelkich barier i niedogodności dla osób niepełnosprawnych samorząd realizuje dwa programy:

- „Osoba Niepełnosprawna w społeczności lokalnej”,
- Program Asystent Osoby Niepełnosprawnej. Działania asystenta obejmują czynności umożliwiające osobie niepełnosprawnej dostęp do: rehabilitacji, świadczeń, pracy, wypoczynku, życia osobistego i rodzinnego.

Ponadto osoby niepełnosprawne mające trudności z dotarciem w umówione miejsce mogą skorzystać z przejazdu specjalistycznie przygotowanym busem.

Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki

- Przygotował strefę dla osób niepełnosprawnych z rampą podczas festiwalu Reggaeland 2013, Festiwalu Młodych na plaży nad Wisłą.
- Organizował koncerty dla osób niepełnosprawnych w sali koncertowej POKiS.
- Wyjazdy zespołów podczas Vistula Folk Festival oraz Festiwalu Orkiestr Dętych do domów pomocy społecznej.
- Występy osób niepełnosprawnych podczas koncertów w amfiteatrze, np. koncert Budki Suflera.
- Pomoc w organizacji wydarzeń organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych, np. koncerty charytatywne, przygotowanie nagłośnienia podczas Światowego Dnia Osób Niepełnosprawnych.

Książnica Płocka im. Władysława:

Książnica Płocka świadczyła usługi na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów poprzez udostępnianie zbiorów oraz organizację imprez o charakterze kulturalno-edukacyjnym. Osoby te szczególnie obsługiwane były w 5 placówkach: w *Dziale zbiorów audiowizualnych*, filiach bibliotecznych nr 2, 3, 8 oraz *Bibliotece dla dzieci*. Książnica nie posiada specjalistycznego sprzętu i oprogramowania do obsługi osób niewidzących i niedowidzących na miejscu, w związku z tym zbiory zanoszono do domów osobom, które nie mogły samodzielnie przyjść do biblioteki.

W latach 2010 – 2013 pracownicy Książnicy dostarczyli w ten sposób ponad 500 tytułów książki mówionej (czyli audio) i 200 wol. książki tradycyjnej. Dział zbiorów audiowizualnych, który specjalizuje się w pracy na rzecz osób niepełnosprawnych, zgromadził do tej pory 2.000 tytułów książki mówionej.

Co roku z wyżej wymienionych zbiorów korzysta średnio 100 osób o różnym stopniu niepełnosprawności. Ponadto dzięki współpracy Książnicy z Mazowieckim Stowarzyszeniem Pracy dla Niepełnosprawnych „De Facto” osoby niedowidzące i niewidome miały dostęp do informacji z 6 tytułów czasopism udostępnionych im w wersji elektronicznej. Aby mieć lepszy kontakt z osobami głuchoniemymi odwiedzającymi nasze biblioteki kierownik filii nr 8 odbył kurs języka migowego w stopniu podstawowym.

Placówki stale współpracujące z Książnicą to m.in.: Dzienny Oddział Psychiatryczny szpitala św. Trójcy i Warsztaty Terapii Zajęciowej Fundacji „Praca dla niewidomych”.

Ponadto Dział zbiorów audiowizualnych i filia biblioteczna nr 8 otrzymały certyfikaty „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

Płocka Orkiestra Symfoniczna im. Witolda Lutosławskiego w ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych oferuje 50% zniżki na bilety, natomiast opiekun otrzymuje bezpłatną wejściówkę. Dodatkowo POS przekazuje bezpłatne wejściówki specjalnym ośrodkom szkolno-wychowawczym na koncerty symfoniczne szkolne oraz Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Płocku.

Płocka Galeria Sztuki: siedziba PGS jest przystosowana do przyjmowania osób niepełnosprawnych; posiada windę, więc osoby niepełnosprawne ruchowo mogą swobodnie korzystać z jej oferty. W latach 2010 – 2013 z oferty wystawienniczej i edukacyjnej PGS skorzystało 59 grup osób niepełnosprawnych – w sumie 1331 osób.

Płocka Galeria: Sztuki

- organizuje wystawy i imprezy ogólnodostępne. Każda niedziela jest dniem wolnego wstępu dla zwiedzających, jednak na pisemną prośbę instytucji skierowaną do dyrekcji PGS istnieje możliwość nieodpłatnego zwiedzania w dowolnym dniu tygodnia. Do tej pory z tej możliwości skorzystali m. in. pacjenci Dziennego Oddziału Psychiatrycznego mieszczącego się przy ulicy Kościuszki 28 w Płocku, podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Reja w Płocku, podopieczni ABJ Centrum Terapii w Płocku, uczestnicy Świetlicy Środowiskowej PCK, podopieczni Domu Pomocy Społecznej „Przyjaznych Serc” w Płocku oraz DPS „Nad Jarem” w Nowym Miszewie oraz osoby niewidome i niedowidzące zrzeszone w Mazowieckim Stowarzyszeniu Pracy dla Niepełnosprawnych „De Facto”,
- organizuje warsztaty plastyczne skierowane do różnych grup wiekowych. Udział w warsztatach artystycznych jest wolny i często korzystają z nich osoby będące podopiecznymi ww. instytucji. Prowadzimy również nieodpłatne zajęcia edukacyjne z zakresu sztuk plastycznych, na które zorganizowane grupy mogą się zapisać w dowolnym terminie. Jednym z najważniejszych spotkań, były warsztaty prowadzone przez głuchoniemą malarzkę Michalinę Czurakowską, która w sierpniu 2011 roku poprowadziła zajęcia integracyjne dla osób niesłyszących i niedosłyszących oraz pełnosprawnych,
- udostępniła swoją siedzibę w celu nagrania scen do filmu, który był realizowany z udziałem osób niepełnosprawnych z Domu Opieki Społecznej „Przyjaznych Serc” w Płocku.

Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych organizuje Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, który ma na celu pokazać mieszkańcom naszego miasta, że ludzie niepełnosprawni są wśród nas i potrzebują przede wszystkim naszego zrozumienia i wsparcia. Wydarzenie to ma charakter spotkania kulturalno-artystycznego i informacyjnego. W tym roku podczas obchodów wystąpił Zbigniew Wodecki.

Biuro organizacje Wigilię pod hasłem: „Dzień, w którym wszyscy możemy zrobić coś dobrego”. Podczas spotkania odbywa się zbiórka artykułów

spożywczych, które zostały przekazane niepełnosprawnym i ubogim mieszkańcom Płocka.

Ponadto Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych wspiera finansowo różnego rodzaju przedsięwzięcia środowisk osób niepełnosprawnych np: Integracyjną zabawę dla dzieci niepełnosprawnych organizowaną przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową, Targi Pracy Osób Niepełnosprawnych, Spotkanie Integracyjne „Wspólnie możemy więcej”, konkursy, i spotkania integracyjne organizowane przez Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze i Szkoły gdzie uczęszczają osoby niepełnosprawne.

Priorytet 5: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego korzystania z oferty sportowej oraz rekreacyjnej

Wszystkie osoby niepełnosprawne bez względu na wiek i stopień niepełnosprawności mogą korzystać z basenów należących do miasta za 1,00 zł. Podstawą skorzystania z ulgi jest okazanie ważnego karnetu wystawionego przez MZOS.

Osoby niepełnosprawne korzystają z basenów za 1zł bez limitu czasowego.

Pływanie i zajęcia na basenie są doskonałą formą rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Taka rehabilitacja zapewnia powrót do kondycji fizycznej i psychicznej, może być wykonywana bez względu na wiek i kondycję fizyczną. Pływanie jest zalecane wszystkim osobom które mają schorzenia kręgosłupa i stawów. Trening w wodzie poprawia koordynację fizyczną w szczególności osobom które mają problemy w poruszaniu się, działa także na poprawę kondycji psychicznej.

W związku z podpisanym porozumieniem pomiędzy Gminą Płocka a ORLEN Wisłą Płock Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych od sierpnia 2013r. wydaje osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom bezpłatne zaproszenia na mecze piłki ręcznej.

Priorytet 6: Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wzmocnienie polityki równości szans na rynku pracy

MUP w Płocku w kolejnych latach będzie kontynuował aktywizowanie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w tut. urzędzie jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu w ramach programów określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz zwiększenia zatrudnienia lub samozatrudnienia przez osoby niepełnosprawne.

Organizacja szkoleń dla osób niepełnosprawnych, z uwagi na bardzo niską ich efektywność, realizowana będzie przede wszystkim pod potrzeby przyszłego pracodawcy deklarującego zatrudnienie osoby po ukończeniu wskazanego szkolenia.

MUP w Płocku rekomenduje również organizowanie miejsc odbywania stażu dla osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem tych organizatorów stażu, którzy będą deklarowali zatrudnienie osoby niepełnosprawnej po zakończeniu stażu. Program stażu daje możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego, nabycia nowych umiejętności w realnym środowisku pracy zwiększając tym samym szanse na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Jest również drogą powrotu do uczestnictwa w życiu społecznym.

Kontynuacja działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków PFRON między innymi w ramach programu „JUNIOR – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych” oraz w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” – obszar G.

Realizacja programów aktywizacji zawodowej finansowanych z innych źródeł niż PFRON, obejmujących jedną lub kilka z form wsparcia: pośrednictwo pracy i/lub doradztwo zawodowe, staże, szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych i subsydiowane zatrudnienie:

1) **„Akademia Aktywizacji Zawodowej”** - projekt partnerski; umowa na realizację projektu zawarta na okres od 01.03.2013r. do 20.05.2015r.; grupę docelową stanowi 100 os. pozostających bez zatrudnienia (w tym min. 60% kobiet) zarejestrowanych w MUP i PUP jako osoby bezrobotne. Grupa docelowa: min. 50 % osób w wieku 50 +, min. 20% osób do 25 roku życia, **min. 10% osób niepełnosprawnych**, 100% osób długotrwale bezrobotnych.

2) **„Aktywny niepełnosprawny na płockim rynku pracy”** - projekt partnerski; okres realizacji projektu wskazany we wniosku o dofinansowanie od 01.07.2013 r. do 21.10.2014 r. (w chwili obecnej MUP w Płocku oczekuje na podpisanie umowy o dofinansowanie. Po jej zawarciu wnioski o dofinansowanie projektu będzie zmieniany. Okres realizacji projektu także ulegnie zmianie – będzie wydłużony); grupę docelową stanowi **30 bezrobotnych osób niepełnosprawnych** (w tym 60% kobiet) zamieszkałych na terenie m. Płocka, zarejestrowanych w MUP w Płocku.

3) **„Aktywny Płock – wyrównywanie szans bezrobotnych na rynku pracy w Mieście Płocku”**; umowa ramowa na realizację Projektu systemowego została zawarta na okres

od 01.01.2008r. do 31.12.2013r. W każdym roku budżetowym podpisany jest aneks do umowy ramowej na realizację projektu; grupa docelowa to 285 osób

bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienionych w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415z późn. zm.) m.in.: bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni powyżej 50 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne, **bezrobotni niepełnosprawni**.

Propagowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych między innymi poprzez organizowanie/współorganizowanie targów, targów branżowych i giełd pracy osób niepełnosprawnych.

Priorytet 7: Adaptacja przestrzeni publicznej do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących

Płock prowadzi systematyczne działania zmierzające do modernizacji przestrzeni publicznej w celu dostosowania jej do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym osób niewidomych. Zadanie to realizowane jest we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Szczególne znaczenie ma modernizacja sieci komunikacji miejskiej i dostosowanie istniejącej sieci oraz przystanków do potrzeb osób niewidomych. Zadanie to realizowane jest systematycznie a celem jest modernizacja wszystkich przystanków.

Priorytet 8: Modernizacja i remont chodników oraz innych obiektów środowiska zewnętrznego

Modernizacja i remont chodników prowadzona jest systematycznie przy uwzględnieniu potrzeb osób niepełnosprawnych. Jest to związane z likwidacją barier architektonicznych na terenie Płocka. Zadanie to realizowane jest również na terenie budynków użyteczności publicznej, takich, jak szpitale. W roku 2012 dofinansowane ze środków PFRON likwidację barier architektonicznych na terenie płockich szpitali.

Szczególnie istotą jest likwidacja barier na terenie przestrzeni publicznej i wyrównywanie chodników. Rozwiązania te stosowane są każdorazowo w przypadku nowych inwestycji i polegają na wyrównywaniu na wierzchni oraz umieszczeniu najazdów dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Priorytet 9: Tworzenie i oznaczanie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych

Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych prowadzi akcję parkingową poprzez: monitorowanie u administratorów parkingów o wyznaczenie miejsc postojowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych.

Współpraca Biura Rzecznika Osób Niepełnosprawnych z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską. Instytucje kontrolują przestrzeganie prawa pod względem bezprawnego zajmowania „kopert”.

Szybka interwencja na sygnały prywatnych osób o zajęciu „koperty” przez osoby nie uprawnione.

Ostatnie lata prowadzenia akcji parkingowej pokazały, że nasze społeczeństwo coraz rzadziej łamie prawo pod tym względem. Należy przypuszczać, że ulotki, naklejki i wysokość mandatu w kwocie 500zł przynoszą spodziewany skutek. Miejski Zarząd Dróg stosuje zasadę wyznaczenia 10% miejsc parkingowych dla kierowców niepełnosprawnych. Spółdzielnie mieszkaniowe do „kopert” podchodzą indywidualnie. W miarę możliwości przychylają się do wniosków zainteresowanych.

Priorytet 10: Inicjowanie i wspieranie finansowe działań różnych podmiotów, zmierzających do podejmowania przedsięwzięć mających na celu zwiększanie integracji społecznej osób niepełnosprawnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie z zakresu dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

W ramach tego zadania organizacje pozarządowe, fundacje i stowarzyszenia mogą ubiegać się o przyznanie wsparcia na organizację inicjatyw mających na celu zwiększenie integracji społecznej osób niepełnosprawnych. Prowadzona jest akcja promocyjna mająca zachęcić organizacje pozarządowe do aplikowania o środki. Zadanie to jest współfinansowane ze środków PFRON.

2.5. W zakresie celu strategicznego „Wsparcie osób bezdomnych oraz przeciwdziałanie bezdomności na terenie miasta”

Priorytet 1: Rozwój systemu mieszkalnictwa socjalnego

W zasobach gminy znajdują się komunalne lokale mieszkalne, w tym również mieszkania socjalne. Ich liczba jest jednak niewystarczająca, aby zaspokoić potrzeby mieszkaniowe osób i rodzin o niskich dochodach, którym ustawowo przysługuje pomoc w zapewnieniu mieszkania ze strony Miasta, przy jednoczesnej świadomości konieczności realizacji wyroków eksmisyjnych przez miasto.

Priorytet 2: Rozwój systemu mieszkalnictwa chronionego przez gminę

W naszym mieście konieczne jest stworzenie systemu wsparcia mieszkalnictwa chronionego dla osób bezdomnych poprzez: rozwój systemu

stancji wspomaganych, mieszkań chronionych oraz mieszkań wspomaganych w celu zabezpieczenia potrzeb osób bezdomnych. System rozwoju mieszkalnictwa chronionego powinien być tworzony spójnie do rozwoju systemu mieszkalnictwa wspomagane dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Priorytet 3: Realizacja działań zmierzających do zapobiegania zjawisku bezdomności

Jednym z ważniejszych celów jest stworzenie systemu monitorowania zjawiska bezdomności poprzez ścisłą współpracę instytucji na terenie gminy. Współpraca ta dotyczyć będzie głównie wymiany informacji pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Płocku a Urzędem Miasta Płocka poprzez przekazywanie szczegółowych danych nt. osób zagrożonych eksmisją, osób, w stosunku do których toczy się postępowanie eksmisyjne. Jednocześnie MOPS w Płocku – poprzez system pracy socjalnej – będzie w sposób szczególnie monitorował środowisko osób zagrożonych eksmisją.

Priorytet 4: Realizacja działań w zakresie integracji środowisk interesariuszy bezdomności

Interesariusze bezdomności to wszystkie podmioty, które działają na rzecz osób bezdomnych, bądź zagrożonych bezdomnością. Do grupy tej zaliczyć należy nie tylko instytucje oraz służby miejskie, ale również organizacje pozarządowe, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty a także pojedyncze osoby - mieszkańców miasta. Rozwój systematycznych spotkań interesariuszy bezdomności pozwoli w szerszy sposób zdiagnozować zjawisko bezdomności i dynamicznie odpowiadać na bieżące potrzeby osób bezdomnych. Jednocześnie cykl spotkań przyczyni się do upowszechniania wiedzy o bezdomności wśród mieszkańców miasta oraz do podniesienia świadomości i wrażliwości społecznej na pomaganie bezdomnym. Spotkania te przyczyniają się również do podniesienia jakości współpracy poszczególnych podmiotów działających na terenie Płocka oraz stanowią forum wymiany doświadczeń w zakresie przeciwdziałania zjawisku bezdomności a także wsparcia samych bezdomnych.

Priorytet 5: Rozbudowa systemu wsparcia dla osób bezdomnych – dalszy rozwój miejsc noclegowych

MOPS w Płocku zawiera umowy z Caritas Diecezji Płockiej oraz z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej na udostępnienie miejsc noclegowych dla bezdomnych kobiet i mężczyzn z terenu Płocka. W dalszej perspektywie zasadna jest rozbudowa systemu miejsc noclegowych, w związku ze wzrostem liczby osób bezdomnych przebywających na terenie miasta Płocka, a także w związku z zapowiadanymi zmianami przepisów prawa o zniesieniu obowiązku meldunkowego.

Priorytet 6: Rozbudowa systemu wsparcia dla osób bezdomnych przebywających w środowisku poprzez wprowadzenie streetworkingu i utworzenie ogrzewalni

Na terenie miasta Płocka przebywa grupa osób bezdomnych, którzy w sposób systematyczny odmawiają wsparcia instytucjonalnego. Osoby te przebywają w pustostanach, na ogródkach działkowych oraz na klatkach schodowych. W związku z tym konieczny jest rozwój systemu wsparcia środowiskowego zwanego streetworking. W 2013 r. przeprowadzono szkolenie dla pracowników MOPS w zakresie wykorzystania tej metody pracy z osobami bezdomnymi. W okresie jesienno – zimowym, tj. w okresie występowania niskich temperatur zasadne jest utworzenie ogrzewalni jako placówki niskoprogowej, gdzie osoby bezdomne będą mogły ogrzać się w godzinach nocnych.

2.6 W zakresie celu strategicznego "Rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń"

Priorytet 1: Realizacja programów profilaktycznych, związanych z problemami uzależnienia skierowanych do dzieci i młodzieży.

W Płocku realizowane są systematycznie kompleksowe działania profilaktyczne na wszystkich szczeblach edukacji tj. w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz przedszkolach, które skierowane są do dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli.

Wśród realizowanych działań główną rolę pełnią programy o potwierdzonej skuteczności, które wykorzystują skuteczne strategie profilaktyczne; należą do nich programy rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji:

- ⑩ realizacja we wszystkich szkołach podstawowych dwóch rekomendowanych programów profilaktycznych: Program Domowych Detektywów oraz Fantastyczne możliwości,
- ⑩ realizacja we wszystkich szkołach gimnazjalnych programu profilaktyki zintegrowanej pn. „Archipelag skarbów”,
- ⑩ realizacja programów profilaktycznych znajdujących się w *Banku programów profilaktycznych* Ośrodka Rozwoju Edukacji w tym: *Cukierki, Debata, Spójrz inaczej, Tak czy nie, Noe* oraz program dla grup zwiększonego ryzyka *Korekta*.

W placówkach oświatowo-wychowawczych realizowane są ponadto inne projekty profilaktyczne (konkursy, programy autorskie, festyny) stanowiące uzupełnienie prowadzonych działań rekomendowanych.

Z uwagi na zagrożenia i problemy występujące wśród dzieci i młodzieży związane z eksperymentowaniem z substancjami psychoaktywnymi należy w dalszym ciągu podejmować możliwie szeroki zakres inicjatyw zapobiegających

powstawaniu nowych problemów z uwzględnieniem aktualnych zagrożeń. Działania powinny dotyczyć profilaktyki uniwersalnej – ukierunkowanej na całą populację; selektywnej – ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka i wskazującej – ukierunkowanej na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, które ujawniają pierwsze symptomy problemów wynikających z uzależnień, z wykorzystaniem sprawdzonych i rekomendowanych programów odpowiadających lokalnemu zapotrzebowaniu.

Priorytet 2: Podejmowanie kampanii i akcji społecznych propagujących zdrowy styl życia bez uzależnień

Niezbędnym elementem w obszarze działań profilaktycznych i przeciwdziałaniu uzależnieniom jest kształtowanie wiedzy wszystkich mieszkańców naszego miasta oraz prowadzenie działań związanych z promocją zdrowego stylu życia. Jednym z działań gminnych jest udział w kampaniach społecznych oraz prowadzenie lokalnych akcji skierowanych do całej społeczności, które mają na celu utrwalanie postaw abstynenckich oraz zmianę zachowań poprzez uwrażliwienie na zagrożenia wynikające z uzależnień. Prowadzenie edukacji publicznej wzmacnia skuteczność innych oddziaływań z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Priorytet 3: Niwelowanie skutków nadużywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych poprzez podejmowanie różnorodnych oddziaływań wobec osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, w tym rozwój punktów konsultacyjnych oraz miejsc oferujących pomoc dla mieszkańców naszego miasta.

Wieloaspektowe, negatywne konsekwencje wynikające z uzależnień wymagają szeregu kompleksowych oddziaływań skierowanych do wszystkich członków rodziny, mających na celu poprawę jej funkcjonowania poprzez poradnictwo, działania terapeutyczne oraz edukacyjne. Analiza zasobów Płocka w obszarze rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień oraz lista dostępnych miejsc pomocy wskazuje, że infrastruktura ta zapewnia interdyscyplinarną dostępność usług dla mieszkańców miasta. Miasto odpowiada na bieżące potrzeby i ma w pełni rozwiniętą bazę placówek pomocowych. Należy w dalszym ciągu wspierać oraz doskonalić lokalną infrastrukturę pomocową w celu zapewnienia interdyscyplinarnej dostępności usług dla mieszkańców Płocka - pomoc udzielana osobom uzależnionym, nadużywającym substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom:

- ⑩ pomoc dla dorosłych,
- ⑩ pomoc dla dzieci,
- ⑩ grupy samopomocowe,
- ⑩ utrzymanie istniejącej sieci punktów konsultacyjnych,
- ⑩ prowadzenie działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

W Płocku występuje duża świadomość społeczna dotycząca możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy – duża liczba osób wie, gdzie można uzyskać pomoc. Corocznie tworzona jest aktualna oferta informacyjna odnośnie miejsc pomocy – ulotki, plakaty, strona internetowa Urzędu Miasta Płocka. Realizowane są działania mające na celu zapewnienie mieszkańcom Płocka dostępu do specjalistycznej pomocy poprzez poradnictwo, jak również działania terapeutyczne. W punktach konsultacyjnych udzielana jest interdyscyplinarna pomoc przez psychologów, pedagogów, prawników, logopedów, mediatorów, profilaktyka uzależnień, specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, specjalistę psychoterapii uzależnień (osoba posiadająca certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień nadany przez PARPA), instruktora terapii uzależnień (osoba posiadająca certyfikat instruktora terapii uzależnień nadany przez PARPA). Dostępność do Punktów dostosowana jest do potrzeb mieszkańców – dyżury odbywają się codziennie.

Duży nacisk powinien być położony na dalsze podnoszenie jakości prowadzonych oddziaływań prowadzonych przy współpracy z różnymi podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień.

Priorytet 4: Rozwój placówek realizujących zadania socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży

Nadużywanie środków uzależniających przez jednego z członków rodziny ma negatywny wpływ na funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, jest przyczyną powstawania problemów u dzieci i młodzieży wychowującej się w takich rodzinach. Dzieci doświadczają traumatycznych sytuacji, dorośli nie wypełniają rolę rodzicielskich, dzieci żyją w poczuciu zagrożenia i niepewności, co powoduje u nich zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc ze strony rodziców, w związku z czym pomoc powinna nadejść z zewnątrz. W związku z powyższym jednym z zadań dla samorządu jest udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemami wynikającymi z uzależnień. W Płocku realizowane są tego rodzaju działania m. in. przez placówki wsparcia dziennego - 8 Klubów Profilaktyki Środowiskowej, 7 świetlic środowiskowych oraz 6 świetlic miejskich, które zapewniają pomoc specjalistyczną skierowaną do dzieci i młodzieży. Głównym zadaniem ww. placówek jest wspieranie rodziny mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań poprzez objęcie dzieci działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi. Działania podejmowane w ww. placówkach mają na celu wspieranie wszechstronnego rozwoju, zapobieganie niedostosowaniu społecznemu oraz pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, rodzinnych szkolnych i osobistych.

Priorytet 5: Zapewnienie możliwości w dostępie do oferty szkoleniowej dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom

Złożoność problemów wynikających z uzależnień wymaga szczególnego

podejścia, wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności w zakresie pracy z osobą mającą problemy wynikające z uzależnień, jak również z jej rodziną. Niezbędne jest, aby osoby udzielające pomocy posiadały odpowiednie kompetencje do rozpoznawania problemów oraz były przygotowane do pracy oraz udzielania pomocy danej rodzinie. W celu zapewnienia wysokiej jakości oferowanej pomocy konieczne jest doskonalenie zawodowe pracowników oraz podnoszenie ich wiedzy i umiejętności w zakresie pomagania i wzajemnej współpracy w celu osiągnięcia jak najlepszych efektów terapeutycznych.

Bardzo ważnym aspektem jest prowadzenie szkoleń i konferencji dla przedstawicieli służb i instytucji działających na terenie gminy w obszarze uzależnień, superwizowanie ich pracy oraz prowadzenie konsultacji dla pracowników placówek udzielających pomocy, jak również wymiana doświadczeń w zakresie pracy z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin.

Priorytet 6: Zmniejszenie ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych w naszym mieście

Zgodnie z zapisem Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi *„organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania”*. Celem polityki lokalnej powinno być dążenie do zmiany struktury spożycia napojów alkoholowych na rzecz tych o niskiej zawartości alkoholu, czyli kategoria zezwoleń do 4,5 %, a jednym z działań zmierzających do realizacji tego celu powinno być ograniczenie dostępności fizycznej napojów wysokoprocentowych.

W tym kontekście uzasadniony wydaje się postulat, aby Rada Miasta poprzez rozważną politykę ograniczania dostępności alkoholu dążyła do ograniczenia liczby punktów sprzedaży oferujących napoje wysokoprocentowe.

Priorytet 7: Rozbudowa systemu wsparcia dla rodzin z problemem uzależnienia poprzez wprowadzenie streetworkingu

Pomoc dla rodzin z problemami wynikającymi z uzależnień wymaga szerokiego spektrum oddziaływań przy wykorzystaniu istniejących zasobów instytucjonalnych oraz osobowych. Niezwykle ważne jest stosowanie różnorodnych metod i form pomocy mających na celu dotarcie do wszystkich osób borykających się z problemem uzależnień. Mieszkańcy Płocka mają dostęp do różnorodnej oferty pomocowej, jednakże należy w dalszym ciągu poszerzać możliwe formy pomocy m. in. poprzez wprowadzenie metody pracy za pomocą streetworkingu, dzięki której nastąpi dalsza rozbudowa systemu wsparcia dla rodzin z problemem uzależnień.

2.7. W zakresie celu strategicznego "Rozwój mechanizmów wspierania rodziny i ochrony macierzyństwa"

Priorytet 1: Działania ukierunkowane na szybki powrót dziecka do rodziny naturalnej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje program wsparcia rodzin poprzez pracę asystenta rodziny. Obecnie zatrudnionych jest 6 asystentów rodziny. Na jednego asystenta rodziny przypada średnio 8 rodzin, które objęte są opieką.

Działania asystenta rodziny realizowane są odrębnie od pracy socjalnej prowadzonej przez pracownika socjalnego i nakierowane są na poprawę jakości funkcjonowania dziecka w rodzinie naturalnej, poprawę wydolności rodziców naturalnych oraz, w przypadku odebrania dziecka, na prace z rodziną zmierzającą do szybkiego powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Priorytet 2: Propagowanie rodzicielstwa zastępczego jako skutecznego sposobu zapewnienia opieki i wychowania dzieci pozbawionych oparcia w rodzinie naturalnej

Na terenie Płocka prowadzona jest promocja rodzicielstwa zastępczego jako skutecznego sposobu zapewnienia opieki i wychowania dzieci pozbawionych oparcia w rodzinie naturalnej. Realizowane są działania zmierzające do wzrostu liczby rodzin zastępczych.

Promocja rodzicielstwa zastępczego prowadzona jest bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, na stronach internetowych oraz w prasie.

Priorytet 3: Tworzenie i rozwijanie sieci mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych

Obecnie na terenie Płocka prowadzone są dwa mieszkania chronione dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych. W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował program osłonowy w zakresie rozwoju mieszkalnictwa chronionego, który przewiduje rozwój systemu mieszkań chronionych i otwarcie 28 mieszkań. W zależności od liczby osób wymagających wsparcia mieszkania będą przeznaczone również dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze. W pierwszym etapie realizacji programu osłonowego będą to dwa mieszkania chronione.

Priorytet 4: Zwiększenie dostępności udziału młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz rodziny zastępcze w projektach usamodzielniania

Obecnie nie są realizowane projekty usamodzielniania finansowane ze środków unijnych.

Priorytet 5: Zapewnienie wsparcia rodzinom wielodzietnym poprzez wprowadzenie ulg i bonusów w ramach Karty Familijnej 3 +

Program mający na celu wspieranie rodzin wielodzietnych i rodzin zastępczych. Istotą programu jest promocja dużej rodziny oraz działanie na rzecz wzmocnienia jej kondycji. Program ma na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, umacnianie oraz wspieranie rodzin wielodzietnych, a także zwiększanie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. Program pozwala na aktywizację rodzin wielodzietnych w zakresie wspólnego spędzania wolnego czasu oraz pełniejsze korzystanie z propozycji placówek kultury i rekreacji. Z karty mogą korzystać członkowie rodzin wielodzietnych, w tym rodzin zastępczych, zamieszkałych na terenie miasta Płocka, mających na utrzymaniu 3 lub więcej dzieci w wieku do 18 lub 25 roku życia bez względu na osiągnięte dochody. Rodziny posiadające kartę uprawnione są do korzystania z ulg oferowanych przez partnerów programu.

Priorytet 6: Zapewnienie wsparcia rodzinom niepełnym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje działania zmierzające do wsparcia rodzin niepełnych, m.in. w zakresie pracy asystenta rodziny. Ponadto realizowane są zadania związane ze wsparciem poprzez prowadzone poradnictwo specjalistyczne, w ramach którego osoby oczekujące wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogą skorzystać z pomocy i porad specjalisty.

Działania w postaci sieci punktów konsultacyjnych realizowane są we współpracy z organizacjami pozarządowymi, które również rozwijają sieć poradnictwa specjalistycznego na rzecz osób wymagających wsparcia w tym zakresie.

Priorytet 7: Wzrost wiedzy i umiejętności u rodziców i opiekunów prawnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych

2.8. W zakresie celu strategicznego "Integracja społeczno – zawodowa osób opuszczających zakłady karne"

Priorytet 1: Przełamywanie stereotypów dot. osób opuszczających zakłady karne

Osoby opuszczające zakłady karne często zmagają się z piętnem skazańca, więźnia, wyrzutka. Wielu z nich opuszcza więzienie z charakterystycznymi tatuażami w okolicy oczu. Stają się przez to osobami z tzw. marginesu społecznego. Takie stereotypowe myślenie dotyczy zarówno ogółu społeczeństwa jak i samych więźniów. Dodatkowo osoby te mają trudności w powrocie do społeczeństwa, często po latach odosobnienia, w trakcie których mogły zajść duże zmiany w otaczającej ich rzeczywistości.

Proces reintegracji społecznej osób opuszczających zakłady karne powinien skupić się na ich powrocie do ponownego pełnienia ról – w rodzinie i w społeczności lokalnej przy wsparciu odpowiednich służb oraz przy udziale naturalnego środowiska byłego więźnia, czyli rodziny. Szczególną pomoc w postaci wsparcia emocjonalnego należałoby skierować do osób opuszczających zakłady karne, które nie mają bliskich.

Priorytet 2: Podejmowanie działań doradczych i szkoleniowych wobec osób skazanych, zmierzających do ich powrotu do aktywności zawodowej oraz podnoszenie kompetencji społeczno – zawodowych

Sytuacja zawodowa osób opuszczających zakłady karne jest zróżnicowana. Istotną rolę w ich powrocie na rynek pracy pełnią: wiek, płeć, stan zdrowia, właściwości psychospołeczne, rozwój intelektualny, posiadane wykształcenie, doświadczenie zawodowe oraz wypracowany wcześniej nawyk pracy. W tym kierunku działa Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Przywzięenne Zakłady Pracy, utworzone w wyniku nowelizacji ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnieniu osób pozbawionych wolności. Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywzięennych Zakładów Pracy jest państwowym funduszem celowym, funkcjonującym jako wydzielony rachunek bankowy, którego dysponentem jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej. Środki Funduszu przeznaczone są na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w szczególności na : - tworzenie nowych miejsc pracy dla skazanych oraz ochronę istniejących, - tworzenie w jednostkach penitencjarnych Służby Więziennej infrastruktury niezbędnej dla działań resocjalizacyjnych, - modernizację przywzięennych zakładów pracy i ich produkcji, - organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności, - organizowanie szkolenia w zakresie aktywizacji zawodowej i umiejętności poszukiwania pracy. Celem udzielania pomocy finansowej z Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywzięennych Zakładów Pracy jest wspieranie szeroko rozumianej readaptacji społecznej osób przebywających w placówkach resocjalizacyjnych,

w szczególności poprzez finansowanie działań służących ochronie i tworzeniu miejsc pracy dla tych osób.

Priorytet 3: Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz finansowego rodzinom osób opuszczających zakłady karne

Powrót z zakładu karnego nie jest łatwym doświadczeniem także dla rodzin osób opuszczających zakłady karne. Ich dotychczasowy rytm dnia, rytuały, przyzwyczajenia, zasady, do których się przyzwyczaili – to wszystko musi ulec zmianie. Dodatkowo osoba opuszczająca zakład karny wraca do bliskich z całym bagażem więziennych doświadczeń, czasem traumatycznych. Odbija się to na jej psychice oraz przenosi na życie rodzinne. Dodatkowo taka osoba zmaga się z brakiem pracy, pieniędzy, co również ma wpływ na funkcjonowanie rodziny. Często osoba opuszczająca zakład karny jest uzależniona np. od alkoholu, czasem wraca po wyroku za znęcanie się nad bliskimi. Wszystko to dodatkowo komplikuje sytuację w rodzinie. Dlatego właśnie tak ważne jest wsparcie emocjonalne ze strony instytucji skierowane nie tylko wobec osób po zakładach karnych, ale także ich rodzin.

Rodzina byłego więźnia potrzebuje również wsparcia finansowego. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoby i rodziny, przeżywające trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego są osobami uprawnionymi do otrzymania pomocy. Zakres takiej pomocy obejmuje w szczególności: świadczenie pieniężne, świadczenie rzeczowe (bilet kredytowany, posiłek, odzież, udzielenie schronienia), usługi opiekuńcze, interwencję kryzysową, poradnictwo specjalistyczne.

Priorytet 4: Współpraca służb, mająca na celu readaptację społeczną osób opuszczających ZK oraz przeciwdziałanie powrotowi do przestępczości

Skazany, opuszczający zakład karny, znajduje się w trudnej sytuacji życiowej a zatem wymaga wsparcia i pomocy ze strony różnych współpracujących ze sobą instytucji. Oddziaływania, mające na celu readaptację społeczną i przeciwdziałanie powrotowi do przestępczości, odbywają się już w systemie penitencjarnym. Po opuszczeniu zakładu karnego są kontynuowane przy udziale takich instytucji i służb, jak: kurator sądowy, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, policja i inne. Osoby opuszczające zakład karny muszą ponownie nawiązać bliskie relacje i więzi rodzinne, społeczne, kontynuować leczenie odwykowe lub programy korekcyjne dla sprawców przemocy. Większość osób po opuszczeniu placówki więziennej nie ma pracy, wiele też staje się osobami bezdomnymi. Potrzebne jest wówczas wsparcie w zakresie usamodzielnienia mieszkaniowego, aktywizacji zawodowej i podnoszenia kompetencji społeczno – zawodowych. Z tego powodu konieczne jest zapewnienie wsparcia ze strony różnych instytucji poprzez rozwój kompleksowego systemu pomocy byłym więźniom.

Dnia 13 czerwca 200 r. zostało zawarte Porozumienie pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie zasad współpracy w zakresie organizacji pomocy na rzecz osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osób pozbawionych wolności.

2.9. W zakresie celu strategicznego „Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej”

Priorytet 1: Niwelowanie skutków doświadczania przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie różnorodnych oddziaływań wobec osób doświadczających przemocy oraz pracę terapeutyczną

Przemoc w rodzinie jest problemem wielu polskich rodzin. Często jest problemem uwarunkowanym kulturowo, poprzez normy społeczne oraz pełnione role. Powodem stosowania przemocy mogą być własne doświadczenia przemocowe, wyniesione z okresu dzieciństwa, uzależnienia, zaburzenia zdrowia psychicznego czy zaburzenia osobowości. Problem przemocy w rodzinie do niedawna był problemem tzw. „czterech ścian”. W latach 90 – tych został nagłośniony i podjęto szereg działań, mających na celu przeciwdziałanie jego skutkom. Pomimo licznych akcji informacyjnych i psychoedukacyjnych, problem przemocy domowej nigdy nie uda się do końca wyeliminować. Dlatego właśnie należy ukierunkowywać wszystkie oddziaływania na niwelowanie skutków doświadczania przemocy w rodzinach.

Nasze miasto ma szeroką ofertę pomocową, skierowaną do rodzin z problemem przemocy domowej. Są to: poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień), konsultacje terapeutyczne, interwencje w miejscu zamieszkania, psychoedukacja, wsparcie emocjonalne, terapia grupowa: grupy wsparcia, samopomocowe, terapeutyczne, praca socjalna. Dodatkowo w naszym mieście funkcjonują trzy placówki, zapewniające schronienie dla osób doświadczających przemocy, które zmuszone zostały do opuszczenia swoich miejsc zamieszkania: Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi – prowadzona przez PKPS, Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn – prowadzone przez Caritas Diecezji Płockiej oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który prowadzi: Dom dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie i Mieszkanie Chronione dla osób wychodzących z przemocy.

W Płocku funkcjonuje Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jego członkami są przedstawiciele wszystkich instytucji i służb, które zajmują się problemem przemocy domowej. Zespół i powołane przez niego Grupy Robocze realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

Priorytet 2: Wyeliminowanie lub redukcja zachowań przemocowych z relacji interpersonalnych w rodzinie

Pomoc skierowana do rodzin z problemem przemocy powinna obejmować nie tylko osoby doświadczające przemocy, ale także osoby stosujące przemoc. W Płocku prowadzone są Programy Edukacyjno – Korekcyjne dla Sprawców Przemocy, treningi zastępowania agresji oraz pomoc indywidualna, najczęściej w postaci terapii. Dodatkowo osoby stosujące przemoc również objęte są procedurą „Niebieskie Karty”, w ramach której zobowiązują się do podejmowania określonych działań, zmierzających do wyeliminowania zachowań agresywnych z relacji interpersonalnych.

Bardzo ważna jest praca z rodzicami nt. wychowania dzieci bez przemocy. Wielu rodziców miało złe wzorce w swoich domach, często przyjęli je za właściwe normy społeczne - np. klapsy. Większość z nich nie zdaje sobie sprawy z konsekwencji stosowania często nieświadomej przemocy wobec dzieci. Dlatego w Płocku niektóre instytucje i organizacje prowadzą treningi umiejętności wychowawczych oraz indywidualne konsultacje z rodzicami. Dodatkowo w szkołach prowadzone są programy profilaktyczne związane z tematyką przemocy.

Priorytet 3: Rozwój lokalnego systemu wsparcia rodzin z problemem przemocy domowej poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego modelu pomocy

Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dn. 10 czerwca 2010r. (Dz.U. z 2010, Nr 125, poz. 842) nakłada na gminy obowiązek powoływania Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dnia 30 kwietnia 2012 r. Prezydent Miasta Płocka Zarządzeniem Nr 1648 powołał imienny skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Płocku. Członkami tego Zespołu zostali przedstawiciele służb, organizacji i instytucji zajmujących się problemem przemocy w rodzinie, tj.: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, Sądu, Prokuratury, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, placówek ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. Zespół koordynuje wszystkie działania w naszym mieście, związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Działania podejmowane przez Zespół skierowane są przede wszystkim do konkretnych rodzin zmagających się z problemem przemocy. Zespół realizuje procedurę „Niebieskie Karty” poprzez pracę Grup Roboczych (powołanych przez Zespół) z rodzinami. W skład każdej Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele różnych służb i instytucji, które są zaangażowane w pomoc całej rodzinie, nie

tylko ofiarom i sprawcom, ale także dzieciom, będącym świadkami przemocy. Grupa Robocza diagnozuje sytuację w rodzinie, opracowuje plan pomocy i realizuje go z podziałem na zadania przypisane różnym służbom, zgodnie z ich możliwościami i kompetencjami zawodowymi.

Interdyscyplinarny charakter pracy z rodzinami z problemem przemocy domowej umożliwia: sporządzenie pełniejszej diagnozy rodziny (każda instytucja ma swoje informacje i obserwacje), możliwość dotarcia z pomocą do wszystkich osób w rodzinie uwikłanych w przemoc (także do dzieci, które mogą liczyć na pomoc np. pedagoga szkolnego) a dodatkowo zdejmuje ciężar odpowiedzialności i decyzyjności z jednej osoby na kilka, które ze sobą współpracują. Podejście interdyscyplinarne szczególnie przydaje się w pracy z rodziną wieloproblemową, w której oprócz przemocy mogą występować także inne problemy, jak: uzależnienia, problemy opiekuńczo – wychowawcze, bezrobocie, ubóstwo, choroby itp.

Priorytet 4: Promowanie właściwego modelu wychowania i opieki nad dzieckiem

Rodzina jest podstawową grupą społeczną dla każdego człowieka. Kształtuje się tu nie tylko jego osobowość i poczucie tożsamości, ale też świat wartości, norm, zasad, tradycji. Dzieci odbierają otaczającą rzeczywistość przez pryzmat swoich rodziców lub innych ważnych osób ze swojego najbliższego otoczenia. Przejmują od nich wzorce zachowań, postawy, przekonania, stereotypy. Dodatkowo sposób sprawowania opieki przez rodziców, w tym zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci oraz model wychowania ma bezpośredni wpływ na ich osobowość. Niewłaściwa opieka, złe wychowanie mogą prowadzić do zaburzeń, powodować trwałe urazy, w skrajnych przypadkach doprowadzić do utraty zdrowia lub nawet śmierci.

Wielu sprawców przemocy domowej wychowywało się w rodzinach dysfunkcyjnych. Stosowanie przemocy, nadużywanie alkoholu, brak szacunku dla potrzeb i wartości bliskich, autorytarny model wychowania, przedmiotowość dziecka było tam codziennością. Do tego dochodziło patologiczne podejście do ról pełnionych w rodzinie, gdzie dzieci miały być ciche i grzeczne a żona podporządkowana mężowi. Dziecko, wchodząc w dorosłe życie, zaczyna powielać model rodziny funkcjonujący dotąd w jego domu. Dysfunkcjonalność rodziny przechodzi z pokolenia na pokolenie. Współcześnie pojawiają się też inne zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, tj.: brak należytej uwagi poświęconej dzieciom ze strony zapracowanych rodziców, eurosieroctwo, cyberprzemoc i inne.

Z uwagi na powyższe należy promować właściwy model wychowania i opieki poprzez podejmowanie różnorodnych oddziaływań, którymi są: treningi umiejętności wychowawczych, indywidualne konsultacje, poradnictwo rodzinne, pedagogiczne i psychologiczne. Tego typu działania prowadzą: placówki

oświatowe, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, świetlice, kluby profilaktyki środowiskowej, punkty konsultacyjne i inne.

Priorytet 5:   Rozwój infrastruktury, zapewniającej kompleksową pomoc rodzinom z problemem przemocy domowej, w tym w formie schronienia

Z pomocy w formie schronienia korzystają osoby, które z powodu doświadczania przemocy zmuszone zostały do opuszczenia swojego dotychczasowego miejsca zamieszkania. Dużą niesprawiedliwością jest fakt, iż to ofiary przemocy (często razem z dziećmi) muszą uciekać z własnego domu a sprawca przemocy pozostaje. W obliczu zagrożenia zdrowia i życia jest to jednak rozwiązanie stosowane najczęściej. Ma dodatkową zaletę – osoby doświadczające przemocy mogą podjąć szereg działań, zmierzających do przezwyciężenia problemu w bezpiecznych i przyjaznych warunkach, pod ochroną (dosłowną) instytucji.

Na terenie Płocka funkcjonują obecnie trzy placówki, zapewniające schronienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Są to: Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi – prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn – prowadzone przez Caritas Diecezji Płockiej oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzący: Dom dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie oraz Mieszkanie Chronione dla osób wychodzących z przemocy. Wymienione placówki oferują nie tylko schronienie, ale także pomoc terapeutyczną, socjalną oraz w formie poradnictwa specjalistycznego. Z uwagi na specyfikę problemu i duże znaczenie tego rodzaju pomocy, należy zapewnić rozwój i dalsze funkcjonowanie wymienionych placówek. Wskazane byłoby także zwiększenie oferty pomocowej w zakresie zapewnienia schronienia poprzez: zwiększenie liczby mieszkań chronionych dla osób wychodzących z przemocy oraz podjęcie działań w kierunku utworzenia w Płocku specjalistycznego ośrodka wsparcia.

Infrastruktura naszego miasta, zapewniająca dostęp do kompleksowej pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej to także rozwój innych placówek, tj.: punktów konsultacyjnych, świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, Komendy Miejskiej Policji, MOPS – Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Dotyczy to głównie polepszenia bazy lokalowej oraz dostępu do szkoleń i superwizji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Na szczególną uwagę zasługuje Pokój Przyjaznych Przesłuchań, prowadzony przez MOPS – OIK, w którym przesłuchiwanie są nieletni świadkowie i ofiary przestępstw. Od roku 2014, na skutek zmian przepisów prawnych, w Pokoju organizowane są przesłuchania dorosłych ofiar przemocy seksualnej. Pokój jest wykorzystywany przez Sąd i Prokuraturę a jego obsługą zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Priorytet 6:   Zapewnienie dostępu do oferty szkoleniowej dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym do superwizji

Praca w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest trudna i wymagająca. Jej jakość wynika nie tylko z wiedzy pomagaczy czy posiadanego doświadczenia zawodowego, ale także z jego predyspozycji osobowościowych, tj.: kreatywność, otwartość, empatia, odpowiedzialność oraz umiejętność współpracy w zespole. Do tego osoby te muszą zmierzyć się z ludzkimi dramatami, jakimi są sytuacje doświadczania przemocy. Takie podejście wymaga zaangażowania emocjonalnego oraz poczucia odpowiedzialności a także odpowiedniej wiedzy i praktyki zawodowej.

Wielu pomagaczy, pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ma odpowiednie wykształcenie i ukończone szkolenia. Jednak sytuacja jest dynamiczna, zmieniają się przepisy (choćby utworzenie zespołów interdyscyplinarnych czy zmiany w procedurze „Niebieskie Karty”), zmienia się podejście do problemu (np. nowe formy pracy ze sprawcami przemocy), do pracy z rodzinami z problemem przemocy domowej włączają się nowe służby (np. oświata czy ochrona zdrowia w zespołach interdyscyplinarnych). Z tego powodu konieczne jest ciągłe doskonalenie pomagaczy poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach, seminariach. Szczególną uwagę zwraca fakt, że wiele szkoleń poprzedzonych jest treningami: interpersonalnymi, intrapsychicznymi, komunikacji, negocjacji, co daje możliwość przepracowania własnych słabości i ograniczeń, mogących niekorzystnie wpływać na pracę z klientem.

W pracy pomagaczy niezwykle ważną sprawą jest możliwość korzystania z superwizji, które pomagają spojrzeć na problem z innej perspektywy oraz unikać błędów w pracy. Superwizje mogą być również drogowskazami a także dawać wsparcie pomagaczowi w jego trudnej i odpowiedzialnej pracy. Ważne jest, aby superwizje przeprowadzali doświadczeni praktycy, osoby mające uprawnienia do ich prowadzenia.

Priorytet 7:   Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ważną rolę odgrywają także różnorodne działania profilaktyczne, na które składają się:

- realizowane programy profilaktyczne w placówkach oświatowych (np. program „ Niebieski” - organizator: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2 itp.)
- podejmowane przez różne służby i organizacje akcje społeczne (np. „Noc profilaktyki” - organizator : Komenda Miejska Policji w Płocku, „Dzień Sprzeciwu wobec Bicia Dzieci” itp.)

- organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą i uzależnieniami (np. kolonie – organizatorzy: Urząd Miasta Płocka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, półkolonie – organizatorzy: Stowarzyszenie Sportu Młodzieżowego Wisła Płock, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej itp.)
- organizowanie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (np. „Wakacyjna Przygoda z Bezpieczeństwem” i „Akademia Lwa Honorka” – organizator: Straż Miejska w Płocku, „Gra Miejska” - organizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, świetlice, kluby profilaktyki środowiskowej itp.)
- organizowanie debat społecznych (np. „Dziecko bezpieczne w szkole i w rodzinie” - organizatorzy: Kuratorium Oświaty Delegatura w Płocku, Komenda Miejska Policji w Płocku itp.)
- włączanie się w akcje ogólnopolskie związane z przeciwdziałaniem przemocy
- rozpowszechnianie ulotek, broszur, czasopism, literatury fachowej o tematyce przemocy w rodzinie

2.10. W zakresie celu strategicznego: „Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży”.

Priorytet 1: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

Wczesne wspomaganie jest zbiorem świadczeń i usług psychologiczno-pedagogicznych oferowanych bardzo małym dzieciom niepełnosprawnym od urodzenia do chwili podjęcia nauki w szkole i ich rodzinom, mających na celu pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka. Realizacja działań ukierunkowanych na dziecko dokonywana jest poprzez udział dzieci w formach terapii indywidualnej i grupowej. Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka w Płocku funkcjonują przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 oraz przy Miejskim Przedszkolu nr 15 w Płocku. Z uwagi na rosnącą liczbę małych dzieci wymagających pomocy, konieczne jest bieżące monitorowanie oraz tworzenie, w miarę potrzeb, dodatkowych Zespołów Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka.

Priorytet 2: Zapewnienie dostępności edukacji przedszkolnej

Prognozy demograficzne potwierdzają stały wzrost liczby dzieci w wieku przedszkolnym, utrzymujący się w kolejnych latach na poziomie 4000 dzieci w wieku od 3 do 5 lat, aż do roku 2019 r. Jednocześnie występuje wzrost zapotrzebowania na dostępność dzieci do edukacji przedszkolnej. Wskazany jest zatem rozwój i modernizacja bazy lokalowej przedszkoli.

Priorytet 3: Wsparcie dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych.

Uczniowie niepełnosprawni, w zależności od specyfiki zaburzeń i możliwości rozwojowych, mają zapewnione odpowiednie formy i metody kształcenia. W plockich przedszkolach i szkołach funkcjonują oddziały integracyjne i specjalne, dodatkowo w szkołach również klasy terapeutyczne. W oddziałach integracyjnych pracę dydaktyczno - wychowawczą nauczycieli wspomagają specjaliści w zakresie pedagogiki specjalnej, surdopedagogiki, tyflopedagogiki, rewalidacji, socjoterapii, psychologii.

W zależności od zgłaszanych potrzeb, konieczne jest tworzenie w szkołach i przedszkolach, oddziałów integracyjnych, specjalnych i terapeutycznych dla uczniów posiadających odpowiednie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinie wydane przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną w szczególności na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.

Priorytet 4: Pomoc materialna dla uczniów (stypendia, zasiłki szkolne)

Uczniom plockich szkół udzielana jest pomoc materialna w formie stypendiów i zasiłków. **STYPENDIA SZKOLNE** są przeznaczone dla uczących się dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie miasta Płocka i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, współfinansowane są z budżetu miasta Płocka (20%) i budżetu państwa (80%). **ZASIŁKI SZKOLNE** przeznaczone dla uczących się dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie miasta Płocka (niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego), znajdujących się w przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Zasiłki szkole współfinansowane są z budżetu miasta Płocka (20%) i budżetu państwa (80%). **STYPENDIA MOTYWACYJNE** są przyznawane dla uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Miasto Płock i osiągających najlepsze wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe. Finansowane są w 100% z budżetu miasta Płocka. **STYPENDIA MIEJSKIE** są przeznaczone dla dzieci i młodzieży zameldowanych na pobyt stały na terenie miasta Płocka, uczęszczających do szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych prowadzonych lub dotowanych przez Miasto Płock jednocześnie osiągających dobre wyniki nauczania, posiadających, co najmniej dobrą ocenę z zachowania oraz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Stypendia miejskie finansowane są w 100% z budżetu miasta Płocka.

Zasadne jest kontynuowanie systemu pomocy materialnej dla uczniów.

Priorytet 5: Zapewnienie wsparcia dla placówek oświatowych w przewyżnianiu sytuacji kryzysowych dot. uczniów lub o charakterze problemów wychowawczych

Placówki oświatowe od samego początku swego istnienia pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, ale także wychowawczą oraz stanowią środowisko społecznego wsparcia w sytuacjach kryzysowych swoich wychowanków. Od wielu lat w placówkach oświatowych funkcjonują procedury, wdrażane w sytuacjach kryzysowych. Placówki te mają wyspecjalizowaną kadrę postaci psychologów i pedagogów, którzy wspierają uczniów w trudnych momentach oraz zmagają się z problemami wychowawczymi. Zdarzają się jednak sytuacje, w których placówki oświatowe potrzebują wsparcia z zewnątrz.

W związku z powyższym nasze miasto podejmuje działania zmierzające do utworzenia Zespołu Kryzysowego, który dzieliłby się na dwie grupy: Grupę Interwencji Kryzysowych i Grupę Mediatorów.

Grupa Interwencji Kryzysowych zajmowałaby się sprawami typu: samobójstwo ucznia lub podjęcie próby samobójczej, przemoc w rodzinie, śmierć ucznia bądź jego bliskich, przemoc seksualna, itp. Grupa Mediatorów zajmowałaby się konfliktami szkolnymi oraz problemami wychowawczymi. Zespół zostałby powołany zarządzeniem Prezydenta a w jego skład weszliby doświadczeni i przeszkoleni pedagodzy i psychologowie. Dodatkowo Zespół miałby zapewnione superwizje oraz wsparcie ze strony innych instytucji pomocowych, wchodzących w skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół byłby wsparciem dla wszystkich płockich placówek oświatowych w rozwiązywaniu szczególnie trudnych problemów.

Priorytet 6: Rozwój systemu doradztwa zawodowego w szkołach

Od kilku lat utrzymuje się duże zainteresowanie młodzieży wyborem kształcenia w liceach ogólnokształcących przy niewielkim zainteresowaniu szkolnictwem zawodowym. Z uwagi na problemy z właściwym wyborem szkoły i zawodu wskazane jest zwiększenie liczby doradców zawodowych, w szczególności w gimnazjach oraz prowadzenie zajęć z preorientacji zawodowej w szkołach podstawowych.

2.11. W zakresie celu strategicznego: „Zapewnienie dostępu mieszkańców do szerokiej oferty kulturalnej”

Priorytet 1: Edukacja kulturalna poprzez instytucje kultury i placówki wychowania oraz upowszechnianie kultury poprzez organizację otwartych przedsięwzięć kulturalnych

Priorytet 2: Organizacja zajęć artystycznych jako forma rozwoju zainteresowań i talentów oraz forma zagospodarowania czasu w instytucjach kultury

Priorytet 3: Motywowanie dzieci i młodzieży do zaangażowania w życie kulturalne naszego miasta poprzez przyznawanie nagród i wyróżnień za osiągnięcia artystyczne

2.12 W zakresie celu strategicznego: „Zapewnienie warunków mieszkaniowych mieszkańcom pozbawionym możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych”.

Priorytet 1: Powiększanie gminnego zasobu mieszkaniowego i poprawa racjonalności jego wykorzystania.

W ramach tego priorytetu działania powinny zostać skupione na rozwoju gminnego zasobu mieszkaniowego poprzez budowę lokali mieszkalnych o zróżnicowanym standardzie i adresowanych do różnych grup najemców, w tym w ramach pozyskiwanych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych. Najistotniejsze jest powiększenie zasobu lokali socjalnych oraz zapewnienie mieszkań komunalnych w ilości pozwalającej na obsługę spraw związanych z przydzieleniem lokali zamiennych dla rodzin zamieszkujących w budynkach wyłączonych z użytkowania z uwagi na zły stan techniczny, jak również spraw związanych z realizacją wniosków osób ubiegających się o lokale komunalne. Pozyskiwanie lokali socjalnych powinno odbywać się również, m.in. poprzez remonty i adaptacje pomieszczeń lub budynków pełniących dotychczas inne funkcje i o niskim standardzie.

Priorytetem powinno być również racjonalne wykorzystywanie gminnego zasobu mieszkaniowego poprzez intensyfikację zamian lokali mieszkalnych, stosownie do potrzeb i możliwości finansowych rodzin oraz najmu lokali do remontu na koszt

własny najemcy. Na uwagę zwraca kwestia ułatwienie spłaty zadłużenia mieszkańcom komunalnego zasobu mieszkaniowego poprzez odraczanie terminu płatności, rozłożenie spłaty na raty, umarzanie części zadłużenia lub odpracowywania zadłużenia. Efektem wszystkich podejmowanych działań w zakresie polityki mieszkaniowej powinno być lepsze zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców o niskim statusie materialnym.

Priorytet 2: Rozwój sieci mieszkań wspomaganych przeznaczonych dla różnych grup mieszkańców o specyficznych potrzebach mieszkaniowych.

Działania w ramach priorytetu powinny doprowadzić do zwiększenia oferty mieszkań chronionych terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych dostosowanych do różnego rodzaju niepełnosprawności zarówno ruchowej jak i intelektualnej oraz osób chorych psychicznie. Natomiast sukcesywna realizacja dostosowywania mieszkań komunalnych do potrzeb rodzin z osobą niepełnosprawną ruchową, poprawiłaby integrację i funkcjonowanie tych rodzin w środowisku.

Natomiast oferta mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i inne placówki dla nieletnich powinna być dostosowana do ich potrzeb w zależności od stopnia samodzielności i sytuacji życiowej (młodzież kontynuująca naukę, młode matki z dziećmi).

Z uwagi na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, należy tworzyć mieszkania chronione wspomagane dla osób starych i przewlekle chorych, które nie mogą samodzielnie funkcjonować i wymagają świadczenia usług opiekuńczych jako alternatywy dla umieszczania tych osób w domach pomocy społecznej.

W celu zapewnienia rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej powinny powstawać mieszkania rotacyjne dla zawodowych rodzin zastępczych poprzez przeznaczanie mieszkań komunalnych o dużym metrażu na potrzeby kandydatów zgłaszających gotowość podjęcia się pełnienia roli zawodowej rodziny zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej na czas pełnienia tej funkcji. Taki rodzaj mieszkań umożliwiłby pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze wśród rodzin, które spełniają wszystkie kryteria oprócz zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Efektem opisanych działań powinna być poprawa warunków życia grup mieszkańców o specyficznych potrzebach mieszkaniowych.

8.2.13. w zakresie celu strategicznego: „ Integracja i aktywizacja środowiska seniorów poprzez ich udział w działaniach społeczno – kulturalnych na terenie naszego miasta”**Priorytet 1: Tworzenie infrastruktury prawno – instytucjonalnej sprzyjającej zaradności i samodzielności osób starszych lub ich opiekunów, zwłaszcza wykorzystywanie zróżnicowanych form usług i świadczeń oferowanych przez organizacje pozarządowe.**

Koordinacja działań podejmowanych przez podmioty na rzecz seniorów poprzez stały rozwój współpracy pomiędzy nimi. Działania mające na cel w przyszłości utworzenie Centrum Aktywności Seniora w Płocku. Tworzenie/aktualizowanie mapy potrzeb osób starszych w poszczególnych dzielnicach miasta - inwentaryzacja grup ryzyka. Realizacja zadań ustawowych służących ochronie położenia materialnego osób starszych. Przygotowanie poradnika na temat działań przynoszących dochód osobom starszym - z pomocą i za radą miejscowych klubów biznesu i organizacji mogących służyć wzorcami i praktycznym wsparciem. Rozwój poradnictwa służącego poprawie/nabywaniu umiejętności racjonalnego gospodarowania przez seniorów budżetem domowym. Rozpowszechnianie informacji o dostępności do usług świadczonych na rzecz osób starszych przez instytucje i organizacje. Rozwój pracy socjalnej wobec seniorów przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku i organizacje pozarządowe. Zlecanie organizacjom pozarządowym usług publicznych z zakresu pomocy społecznej w obszarze wsparcia płockich seniorów.

Priorytet 2: Tworzenie warunków i infrastruktury służącej generowaniu zachowań wspierających zdrowe i aktywne starzenie się.

Prowadzenie badań profilaktycznych i programów zdrowotnych. Podejmowanie działań nakierowanych na zwiększenie aktywności seniorów. Tworzenie placów rekreacji ruchowej – „siłownie pod chmurką” dla seniorów. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym będącym w trudnej sytuacji materialnej. Inicjowanie działań samopomocowych – pomoc sąsiedzka. Rozpowszechnianie informacji o dostępności do usług świadczonych na rzecz osób starszych przez instytucje i organizacje. Rozwój pracy socjalnej wobec seniorów przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku i organizacje pozarządowe.

Priorytet 3: Rozwijanie systemu ochrony zdrowia i usług rehabilitacyjnych dla seniorów oraz interdyscyplinarnej opieki geriatrycznej.

Rozwój systemu ochrony zdrowia i opieki geriatrycznej ukierunkowany na poprawę diagnostyki, leczenia i rehabilitacji. Rozwój usług na rzecz seniorów w formie wsparcia całodobowego i dziennego. Rozwój umiejętności i poprawa sprawności ruchowej seniorów. Wykorzystanie dobrych praktyk w zakresie organizacji działalności podmiotów leczniczych z uwzględnieniem potrzeb osób starszych. Rozwój kształcenia służb ochrony zdrowia w zakresie opieki nad seniorami. Wspieranie programów profilaktyki zdrowia psychicznego seniorów. Rozbudowa wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń wspomagających pielęgnację przewlekle chorych. Tworzenie zachęt i bodźców materialnych służących powstaniu całościowego systemu opieki geriatryczno-gerontologicznej w społeczności lokalnej, obejmującego sektory publiczny, prywatny i pozarządowy. Włączanie w miarę posiadanych środków do pakietu promocji zdrowia kolejnych badań kontrolnych stanu zdrowia zalecanych przez WHO (priorytet: badania przesiewowe w chorobach nowotworowych i układu krążenia).

Priorytet 4: Rozwijanie zróżnicowanych form opieki długoterminowej i hospicyjnej (zwłaszcza środowisk rodzinnych) oraz wspieranie opiekunów przewlekle chorych i/lub niesprawnych ludzi starych.

Podnoszenie jakości i dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Wspieranie placówek wspomagających osoby starsze (dzienne domy pobytu, kluby seniora i inne). Wspieranie tworzenia rodzinnych domów pomocy. Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej. Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej w zakresie potrzeb seniorów. Wsparcie rodzin opiekujących się osobami niesamodzielnymi.

Priorytet 5: Eliminowanie czynników sprzyjających izolacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu seniorów i/lub nadużyciom i stosowaniu przemocy wobec najstarszego pokolenia (biofizycznych, psychoemocjonalnych, socjoekonomicznych na poziomie jednostki środowiska).

Wspieranie podmiotów działających na rzecz aktywizacji osób starszych. Realizacja programów i projektów w zakresie aktywizacji osób starszych. Realizacja programu „Płocka Karta Seniora” oraz kontynuacja akcji „Miejsce Przyjazne Seniorom”. Wspieranie istniejących i nowo powstających form aktywizacji osób starszych (uniwersytet trzeciego wieku, kluby seniora). Promowanie w środowisku seniorów form aktywnego spędzania czasu wolnego. Rozwój usług edukacyjnych adresowanych do osób starszych. Zwiększenie oferty usług rekreacyjnych, mających na celu rozwój zainteresowań seniorów. Kontynuacja działań na rzecz funkcjonowania Płockiej Rady Seniorów.

Priorytet 6: Zapewnienie dostępu do edukacji i szkoleń służących: przygotowaniu do życia na emeryturze, podnoszeniu wiedzy ogólnej, nabywaniu nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, neutralizowaniu międzypokoleniowego dystansu kulturowego, korzystaniu z nowych technologii, urządzeń oraz systemów instytucjonalnych.

Poszerzanie oferty edukacyjnej dla seniorów poprzez uruchamianie nowych miejsc w ramach regularnych kursów po zniżonych stawkach lub bezpłatnie oraz organizowanie specjalnych kursów dla seniorów na tematy bezpośrednio związane z problemami starzenia się, takich jak dbanie o zdrowie, zabezpieczanie dochodów i zmieniające się wyobrażenia osób starszych. Wspieranie programów edukacyjnych służących wprowadzeniu osób starszych do społeczeństwa informacyjnego (*priorytet: oswajanie z nowymi technologiami ułatwiającymi codzienne funkcjonowanie*). Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej i edukacyjnej w mieście. Promowanie twórczości artystycznej seniorów (festiwale, przeglądy, strony internetowe). Organizacja konkursów promujących aktywność osób starszych. Organizacja konferencji, spotkań i innych wydarzeń prezentujących i promujących aktywność osób starszych. Prezentacja dobrych praktyk w dziedzinie aktywności osób starszych. Wystąpienie z inicjatywą powołania czasopisma wydawanego dla i z udziałem seniorów poprzez dofinansowanie zakupu papieru, pobieranie niższych opłat za druk, dostarczanie

artykułów (np. *wstępniaków*) oraz przeszkolenie w zakresie marketingu i prowadzenia gazety (wersja węższa).

Priorytet 7: Wspieranie i dalszy rozwój zróżnicowanych form działań na rzecz integracji międzypokoleniowej, partycypacji społecznej, opieki i wsparcia najstarszego pokolenia (zwłaszcza wolontariatu wśród seniorów i innych kategorii społecznych).

Organizacja międzypokoleniowych spotkań integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, okolicznościowych itd. Realizacja projektów i inicjatyw międzypokoleniowych. Wspieranie inicjatyw mających na celu promowanie właściwych relacji międzypokoleniowych. Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej.

Priorytet 8: Tworzenie / wspieranie systemu instytucjonalnego rzecznictwa osób starszych (edukacja gerontologiczna społeczeństwa, media, organizacje społeczne seniorów, lobby w świecie polityki).

Inicjowanie/wspieranie programów edukacji gerontologicznej adresowanych do mieszkańców miasta, personelu medycznego i opiekunów osób starszych. Kontynuacja działań na rzecz funkcjonowania Płockiej Rady Seniorów.

VII. ZAŁĄCZNIKI

1. WYKAZ INSTYTUCJI I PODMIOTÓW WCHODZĄCYCH W SKŁAD ZESPOŁÓW DS. OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA PŁOCKA NA LATA 2014 – 2020”

ZESPÓŁ STERUJĄCY DS. OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA PŁOCKA NA LATA 2014 – 2020”

1. Urząd Miasta Płocka następujące Wydziały:
  - ◊ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
  - ◊ Wydział Edukacji i Kultury
  - ◊ Wydział Gospodarki Mieniem
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku
3. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
4. Komisja Edukacji, Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Miasta Płocka
5. Płocka Rada Działalności Pożytku Publicznego
6. Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Płocku
7. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych
8. Rzecznik Osób Niepełnosprawnych
9. Miejski Urząd Pracy w Płocku
10. Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku

ZESPOŁY TEMATYCZNE DS. OPRACOWANIA „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA PŁOCKA NA LATA 2014 – 2020”

1) Edukacja, kultura, zdrowie w składzie:

- 1) Urząd Miasta Płocka następujące Wydziały i Oddziały:
  - ◊ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
  - ◊ Oddział Edukacji
  - ◊ Oddział Kultury
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku – Zespół Pracy Socjalnej nr 1
- 3) Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku
- 4) Komisja Edukacji, Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Miasta Płocka
- 5) Płocka Rada Działalności Pożytku Publicznego

- 6) Miejski Urząd Pracy w Płocku – Dział Poradnictwa i Szkoleń
- 7) Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o.
- 8) Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku

2) Pomoc społeczna i bezrobocie w składzie:

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku – Dział Świadczeń Socjalnych, Zespół Pracy Socjalnej Nr 3
- 2) Miejski Urząd Pracy w Płocku – Dział Instrumentów Ryku Pracy, Dział Poradnictwa i Szkoleń, Dział Pośrednictwa Pracy
- 3) Urząd Miasta Płocka – Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
- 4) Centrum ds. Organizacji Pozarządowych
- 5) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy w Płocku
- 6) Płocka Rada Seniorów
- 7) Bank Żywności w Płocku Związek Stowarzyszeń
- 8) Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Rejonowy w Płocku

3) Seniorzy, osoby niepełnosprawne, rodzina w składzie:

- 1) Urząd Miasta Płocka – Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku – Dział Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej, Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku
- 3) Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 4) Miejski Urząd Pracy w Płocku – Dział Instrumentów Rynku Pracy
- 5) Pełnomocnik Prezydenta Miasta Płocka ds. Organizacji Pozarządowych
- 6) Rzecznik Osób Niepełnosprawnych
- 7) Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Płocku
- 8) Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością Umysłową „Jestem”
- 9) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Powiatowy w Płocku
- 10) Płocka Rada Seniorów
- 11) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Ich Rodzinom „Silni Razem”
- 12) Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej

4) Sprawy bytowe i mieszkalnictwo w składzie:

- 1) Urząd Miasta Płocka następujące Wydziały:
  - ◊ Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
  - ◊ Wydział Gospodarki Mieszkaniowej, Oddział Zarządzania Nieruchomościami Gminy
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku następujące Komórki organizacyjne:
  - ◊ Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1
  - ◊ Dział Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej
- 3) Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS Sp. z o.o.
- 4) Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Rejonowy w Płocku
- 5) Caritas Diecezji Płockiej

- 2. LICZBA ZAKONTRAKTOWANYCH I WYKONANYCH JEDNOSTEK ROZLICZENIOWYCH (PUNKTÓW) ORAZ LICZBA RZECZYWIŚCIE WYKONANYCH PORAD W POSZCZEGÓLNYCH ZAKRESACH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH NA TERENIE MIASTA PŁOCKA W ROKU 2012.**

- 3. MINIMALNY I MAKSYMALNY CZAS OCZEKIWANIA NA ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ W ROKU 2012 W RAMACH UMÓW PODPISANYCH PRZEZ MAZOWIECKI ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI NFZ NA TERENIE MIASTA PŁOCK /WG DANYCH SPRAWOZDANYCH PRZEZ ŚWIADCZENIODAWCÓW/.**

VIII. REGULACJE PRAWNE

1. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2014 - 2020 oraz jej wdrażanie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2009r. Nr 175, poz. 1362 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010r. Nr 234, poz. 1536 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U z 2008r. Nr 69, poz. 415 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654 – tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r.o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2006 nr 139 poz. 992 - tekst jednolity z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2011 nr 43 poz. 225 – tekst jednolity z późn. zm.);

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2011 nr 231 poz. 1375 – tekst jednolity z późn zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2011 nr 127 poz. 721 – tekst jednolity z późn zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2008 nr 164 poz. 1027 - tekst jednolity z późn zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012r., poz. 1228, z późn. zm.).

2. KORELACJA Z INNYMI DOKUMENTAMI KRAJOWYMI I REGIONALNYMI

- 1) Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013 przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 września 2005r.;
- 2) Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020;
- 3) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2022 roku przyjęta Uchwałą Nr 260/XIV/03 Rady Miasta Płocka z dnia 2 września 2003 roku;
- 4) Program współpracy Gminy-Miasto Płock z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działającymi na terenie Miasta Płocka na 2014 rok;
- 5) Program Aktywności Lokalnej dla Miasta Płocka na lata 2014 – 2016 przyjęty Uchwałą Nr 714/XLIII/2014 Rady Miasta Płocka z dnia 28 stycznia 2014r.;
- 6) Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok przyjęty Uchwałą Nr 697/XLII/2013 Rady Miasta Płocka z dnia 30 grudnia 2013 roku;
- 7) Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2016 przyjęty Uchwałą Nr 254/XVII/11 Rady Miasta Płocka z dnia 29 listopada 2011;
- 8) Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta Płocka na lata 2012 – 2014 przyjęty Uchwałą Nr 256/XVII/11 Rady Miasta Płocka z dnia 29 listopada 2011 roku;

- 9) Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2018 przyjęty Uchwałą Nr 782/XLVI/14 Rady Miasta Płocka z dnia 29 kwietnia 2014r.;
- 10) Polityka mieszkaniowa przyjęta Uchwałą Nr 372/XX/04 Rady Miasta Płocka z dnia 27 stycznia 2014 roku;
- 11) Polityka edukacyjna Miasta na lata 2009 – 2015 przyjęta Uchwałą Nr 618/XLVIII/09 Rady Miasta Płocka z dnia 24 listopada 2009 roku;
- 12) Programy zdrowotne skierowane do mieszkańców Płocka
  - Program profilaktycznych szczepień przeciw HPV w latach 2013 – 2015
  - Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie w latach 2012 – 2014
  - Program profilaktycznych szczepień przeciw pneumokokom w latach 2011 – 2015
  - Program profilaktycznych szczepień przeciw meningokokom w latach 2012 – 2014
  - Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów piersi w 2014 roku
  - Program promocji zdrowia w szkołach w 2014 roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Płocka na lata 2014 - 2020 wpisuje się we wszystkie ww. dokumenty.